

PER WAHLÖÖ

CRIMA DE LA ETAJUL
31

enigma

PER WAHLÖÖ

crima de la etajul 31

Coperta de Mihai Mănesou

Traducerea s-a efectuat după versiunea engleză:
Murder on the 31-st Floor by Peter Wahloo
(London, Michael Joseph, 1966).

Titlul original: Per Wahlöö, *Mord på 31: a våningen* (Stockholm, P.A. Norstedt & Söners Förlag, 1964).

PER WAHLÖÖ

crima de la etajul 31

În românește de Gh. Ghemiușliu

București — 1969

● EDITURA PENTRU LITERATURĂ UNIVERSALĂ ●

Alarma a fost dată exact la 1.02. p.m. Însuși Șeful Poliției telefonase, dînd ordin Diviziei Șaisprezece, și după nouăzeci de secunde soneria începu să sune în camera ofițerului de serviciu și în încăperile de la subsol. Ea continua să mai răsune cînd Inspectorul-șef Jensen coborî din biroul său. Jensen era un ofițer de poliție în plină maturitate, de statură mijlocie, cu o față netedă, lipsită de orice expresie. Se opri pe treapta cea mai de jos a scării în spirală și privirea sa se roti prin camera ofițerului de serviciu. Își aranjă cravata și porni spre mașina sa.

La aceea oră traficul era intens și strălucitor; din șuvoiul de automobile, marile clădiri ale orașului se ridicau ca niște uriașe coloane de beton și sticlă. În această lume de suprafețe dure, oamenii de pe trotuare păreau nefericiți și derutați. Erau bine îmbrăcați, dar semănau curios unul cu altul, și cu toții erau extrem de grăbiți. Înaintau în șiruri smucite și se înghesuiau la reclamele luminoase ale bufetelor-expres care, din plăci cromate și nichelate, serveau rapidele gustări. Priveau neîntrerupt în jurul lor, agitîndu-și nervos mapele și servietele.

Mașinile poliției, cu sirenele urlînd, își croiră cale prin mulțime.

Inspectorul Jensen se afla în primul automobil, un vehicul-standard, de un albastru închis, cu ornamente aurite. Era urmat de un autobuz cenușiu, cu geamurile zăbrelete la ușa din spate și cu o lumină rotativă și intermitentă pe acoperiș.

Șeful Poliției vorbea prin radio de la cartierul general.

— Jensen ?

— Da.

— Unde te afli ?

— Chiar în dreptul Palatului Sindicatelor.

— Folosești sistemul de alarmă ?

— Da.

- Îl oprești imediat ce treci de piață.
- Traficul este foarte intens.
- N-am ce-ți face. Trebuie să treci cît mai neobservat.
- Reporterii ne ascultă tot timpul.
- Nu-ți bate capul cu treaba asta. Mă gîndesc la marele public. La omul de pe stradă.
- Înțeleg.
- Ești în uniformă ?
- Nu.
- Bine. Cîți oameni ai luat cu dumneata ?
- Unul, plus patru de la Patrula Civilă. În autobuz, nouă oameni de la Serviciul de Ordine al Poliției. În uniformă.
- Numai personalul în civil poate să apară în interiorul clădirii sau în apropierea ei. Lasă jumătate din oamenii în uniformă la vreo trei sute de metri înainte de a ajunge acolo. Apoi treci de locul respectiv și parchează mai departe, la o distanță sigură.
- Am înțeles.
- Blochează strada principală și străzile laterale.
- Am înțeles.
- Dacă întrebă cineva, blocarea străzilor s-a făcut pentru o reparație urgentă. De exemplu...
- Tăcu cîteva momente.
- Explozia unei conducte de termoficare ?
- Exact !
- Se auzi o pocnitură în receptor.
- Jensen ?
- Da.
- Cunoști micile lor slăbiciuni ?
- Slăbiciuni ?
- Credeam că toată lumea le știe. Ei ar dori să fie considerați drept editori.
- Am înțeles.
- Sînt foarte susceptibili în privința asta.
- Înțeleg.
- Cred că nu-i necesar să-ți explic din nou... ăă... aspectul delicat... al acestei... ăăă... operații.
- Nu.

Zgomot sec, metalic. Ceva ce ar fi putut fi un oftat profund și metalic.

— Unde te afli acum ?

— În partea de sud a pieței. În fața monumentului muncitorilor.

— Oprește sirenele.

— S-a făcut.

— Mărește distanța dintre vehicule.

— S-a făcut.

— Îți trimit ca întăriri toate patrulele-radio disponibile. Se îndreaptă spre locul de parcare auto. Le vei folosi ca măsuri excepționale.

— Am înțeles.

— Unde te afli ?

— În partea de nord a pieței. De-aici pot să văd clădirea.

Strada era largă și dreaptă, cu șase benzi de rulare și cu un refugiu îngust, vopsit în alb, pe mijloc. Pe partea stîngă, în spatele unui gard înalt de sîrmă, era o pantă, iar la capătul ei un depou de camioane albe și roșii, înșirate în cozi lungi lîngă rampele de încărcare. Erau și cîțiva oameni, cei mai mulți hamali sau șoferi, în salopete albe și șepci roșii cu cozoroc.

Strada fusese construită prin dinamitarea unei creste stîlcoase și drumul suia panta. Partea dinspre răsărit era mărginită de un perete de granit, a cărui suprafață fusese netezită cu beton. Era de un albastru pal, cu dungi verticale de rugină, provocate de armătura din fier, iar dincolo de el se puteau zări cîteva vîrfuri de copaci cu ramuri desfrunzite. De jos nu se putea observa ce se află în spatele copacilor, dar Jensen cunoștea locul. Acolo se găsea un spital de boli mintale.

În punctul său cel mai ridicat, strada se înălța pînă la nivelul crestei dealului și făcea o curbă largă spre dreapta. Exact acolo se afla clădirea. Era una dintre cele mai înalte din regiune și, datorită amplasării sale, putea fi văzută din orice punct al orașului. Totdeauna o vedeai deasupra ta și din orice direcție ai fi venit, părea că tocmai acolo este capătul drumului ce l-ai parcurs.

Clădirea avea o bază patrată și era înaltă de treizeci de etaje. Pe fiecare față se găseau patru sute cincizeci de ferestre și un ceas alb cu limbi roșii. Suprafața exterioară

era acoperită cu ceramică glazurată, de un albastru închis în partea de jos, devenind din ce în ce mai deschis pe măsură ce privirile se ridicau mai sus.

Din locul de unde-o privea Jensen, prin geamul automobilului, clădirea părea că țîșnește din pământ ca o coloană gigantică ce crește spre cerul rece, primăvărat, pe care nu se vedea nici un nor.

Ținînd mai departe receptorul la ureche, Jensen se aplecă înainte. Clădirea îi apărură mai mare în cîmpul său vizual.

— Jensen ?

— Da.

— Mă bizui pe dumneata. Cred că-ți dai seama de situație.

Urmă o scurtă pauză. Apoi Șeful Poliției spuse cu o voce nesigură :

— Terminat mesajul.

2

La etajul optisprezece, pardoseala era acoperită cu covoare de un albastru pal. Erau acolo și două machete de vapoare, în vitrine de sticlă, și un vestibul cu fotolii și măsuțe.

Trei tinere femei ședeau lenevind într-o cameră cu pereții de sticlă. Una din ele aruncă o privire fugară spre vizitator și îl întrebă :

— Despre ce-i vorba ?

— Mă numesc Jensen. E urgent.

— O, da.

Se ridică încet și păși ușor, cu o nonșalanță studiată, deschise ușa și spuse :

— Cineva pe care-l cheamă Jensen.

Avea picioare frumoase și mijlocul subțire, dar rochia era lipsită de gust.

În prag apărură o altă femeie. Părea ceva mai în vîrstă, dar nu prea mult, avea părul blond, trăsături precise, și în jurul ei părea că plutește o atmosferă antiseptică.

Privi pe lângă asistentă sa și spuse de îndată :

— Poftiți. Sînteți așteptat.

Camera de pe colț avea șase ferestre, sub care se întindea orașul, lipsit de viață și rupt de realitate, ca un model de hartă topografică. Cu tot scarele ce bătea puternic, priveliștea era splendidă, ziua senină și rece. Culorile din cameră erau limpezi și dure, pereții avînd tonuri deschise, la fel ca și covoarele și mobilierul din țevi metalice.

Trofee nichelate, pe care erau gravate cununi din frunze de stejar, erau așezate pe suporturi din lemn negru într-o vitrină de sticlă, amplasată între ferestre. Cele mai multe erau ornate în partea superioară cu arcași goi sau vulturi cu aripile desfăcute.

Pe birou erau un interfon, o scrumieră foarte mare din oțel inoxidabil și un telefon elegant, de un alb fildeș.

Deasupra vitrinei se afla un mic drapel alb-roșu, fixat pe un suport cromat, iar sub birou se vedeau o pereche de sandale ușoare, galbene și un coș de hîrtii gol, din aluminiu.

Pe birou, chiar în mijloc, se găsea o scrisoare recomandată.

În cameră erau doi bărbați.

Unul stătea la capătul biroului, sprijinindu-se cu vîrfurile degetelor de suprafața lustruită. Era îmbrăcat într-un costum de culoare închisă, bine călcat, pantofi negri confecționați manual, cămașă albă și cravată de mătase argintie. Fața sa fără riduri avea o expresie de servilism, părul bine pieptănat, iar ochii — cu o privire de cîine — erau acoperiți de ochelari cu rame groase. Jensen văzuse de multe ori astfel de chipuri, mai ales la televizor.

Celălalt, care arăta ceva mai tînăr, purta ciorapi cu dungi albe și galbene, pantaloni de terilen cafeniu-deschis și o bluză deschisă la gît. Stătea în genunchi, pe un scaun, în fața uneia din ferestre, cu obrazul sprijinit în mîini și cu coatele proptite pe placa de marmură albă. Era blond, cu ochii albaștri și desculț.

Jensen își arată insigna și făcu un pas spre birou.

— Domnul director ?

Bărbatul cu cravata de mătase dădu negativ din cap și se îndepărtă de birou, înclinîndu-se ușor și indicînd

cu un gest vag spre fereastră. Zîmbetul său sfida orice studiu analitic.

Blondul alunecă de pe scaun și păși prin cameră. Strînse mîna lui Jensen, apoi arată spre birou.

— Acolo, zise el.

Plicul era alb și de tipul cel mai obișnuit. Era francat cu trei timbre, iar în partea de jos, în stînga, se vedea o etichetă de recomandare. În plic se afla o foaie de hîrtie îndoită în două. Atît adresa, cît și conținutul erau scrise cu litere, probabil decupate dintr-un ziar și lipite. Hîrtia se părea că este de o calitate foarte bună și de o formă neobișnuită. Jensen o ținu între vîrfurile degetelor și citi :

drept represalii pentru omorul comis de voi o încărcătură de exploziv puternic a fost așezată în clădire timpul este reglat și va detona exact la două p.m. la douăzeci și trei martie lăsați ca nevinovații să se salveze

— E nebună, spuse bărbatul cel blond. Curat nebună.

— Da, am ajuns și eu la această concluzie, adăugă cel cu cravata de mătase.

— Dar ar putea fi și o glumă proastă, mai zise blondul. Lipsită de gust.

— Da, ar putea fi și asta, continuă bărbatul cu cravata de mătase.

Blondul îi aruncă o privire indiferentă. Apoi spuse :

— Este unul dintre directori. Directorul general.

Făcu o scurtă pauză și adăugă :

— Mîna mea dreaptă.

Zîmbetul celuilalt se lărgi. Înclină capul. S-ar fi putut crede că îl salută pe Jensen, sau că voia să-și ascundă fața din cine știe ce motive. Poate din respect, timiditate sau mîndrie.

— Mai avem încă nouăzeci și opt de directori, spuse bărbatul cel blond.

Jensen se uită la ceas. Era 1 și 19.

— Mi se pare că ați spus „nebună“. Aveți vreun motiv să credeți că expeditorul este o femeie, sir ?

— Nici un fel de „sir“ aici. Nu-s decît un editor.

Dădu ocol biroului, apoi se așeză, cu un picior atîrnat peste brațul scaunului.

— Nu, răspunse. Bineînțeles că nu. Am spus doar că cineva trebuie totuși să fi confecționat această scrisoare.

— Exact, zise Directorul general.

— Mă întreb cine, spuse blondul.

— Da, zise Directorul general.

Zîmbetul său dispăruse și făcuse loc unei cute adânci ce apăruse tocmai la rădăcina nasului.

Jensen se uită la ceas. Era 1 și 21.

— Clădirea trebuie evacuată, spuse.

— Evacuată ? Nu se poate. Ar însemna să oprim întreaga producție. Poate chiar pentru două ore. Înțelegi ce-ar însemna aceasta ? Ai idee cât ne-ar costa ?

Roti brusc scaunul într-o parte și se uită la omul care reprezenta mîna lui dreaptă. Directorul general se încruntă din nou fulgerător și începu să socotească pe degete, mormăind ceva. Bărbatul care susținuse că nu-i decît un editor îl privi rece și roti scaunul la loc.

— Cel puțin un sfert de milion, spuse. Înțelegi ? Cel puțin un sfert de milion. Poate chiar de două ori pe-atîta.

Jensen citi din nou scrisoarea. Se uită la ceas. Era 1 și 23.

Editorul continuă :

— Publicăm o sută patruzeci și patru de reviste. Toate se produc în această clădire. Numărul total de exemplare se ridică la peste douăzeci și unu de milioane. Într-o săptămîină. Nimic nu poate fi mai important decît să fie tipărite și distribuite la timp.

Expresia feței sale se schimbă. Ochii albaștri păreau că devin mai limpezi.

— În toate căminele din această țară oamenii așteaptă revistele noastre. Sînt la fel de necesare pentru toți, pentru principesa de la curte ca și pentru soțiile muncitorilor forestieri, pentru femeile și bărbații cei mai de seamă din societate ca și pentru cei izgoniți și decăzuți — dacă astfel de oameni există — pentru oricare dintre ei.

Se opri o clipă, apoi continuă :

— Și copilașii. Toți copilașii.

— Copilașii ?

— Da. Nouăzeci și opt dintre revistele noastre se adresează copiilor, celor mici.

— Comicsuri¹, explică Directorul general.

Bărbatul blond îi aruncă o privire nemulțumită și din nou expresia sa se schimbă. Roti enervat scaunul și își aținti ochii asupra lui Jensen.

— Ei, Inspectore ?

— Cu tot respectul cuvenit explicațiilor pe care mi le-ați dat, consider că elementul primordial constă în evacuarea clădirii, spuse Jensen.

— Asta-i tot ce-mi poți spune ? Apropo, dar ce fac oamenii dumitale ?

— Cercetează.

— Dacă este o bombă, trebuie s-o descopere, nu-i așa ?

— Își cunosc bine meseria, dar au prea puțin timp la dispoziție. O încărcătură explozivă e greu de descoperit. Poate fi ascunsă oriunde. De îndată ce vor descoperi ceva, voi primi raportul lor, chiar aici.

— Mai dispun totuși de trei sferturi de oră.

Jensen se uită iar la ceas.

— Treizeci și cinci de minute. Chiar dacă încărcătura este descoperită, este necesar un anumit timp ca să fie făcută inofensivă.

— Dar dacă nu există nici o bombă ?

— Oricum, trebuie să recomand evacuarea.

— Chiar dacă riscul este neînsemnat ?

— Da. S-ar putea să fie doar o amenințare fără urmări și să nu se întâmple nimic. Din păcate însă, au fost cazuri când lucrurile s-au petrecut astfel.

— Unde ?

— În documentele poliției.

Jensen își duse mâinile la spate și începu să se legene înainte și înapoi pe călcâie.

— Acesta este punctul meu de vedere profesional.

Editorul îl privi lung.

— Cît ne-ar costa dacă ai adopta un alt punct de vedere ? întrebă.

Jensen îl privi fără să înțeleagă.

¹ Benzi de povestiri desenate, cu foarte puțin text, sau, uneori, fără text.

Bărbatul de la birou părea resemnat.

— Am glumit, bineînțeles, zise el posomorît.

Coborî picioarele, îndreptă scaunul, își așează brațele pe birou în fața sa și-și rezemă capul pe pumnul mîinii stîngi. Apoi se îndreptă brusc.

— Trebuie să-l consult pe vărul meu, spuse, apăsînd pe un buton al interfonului.

Jensen se uită la ceas : 1 și 27.

Bărbatul cu cravata de mătase se deplasase fără zgomot. Acum ajunsese lîngă el și îi șopti :

— Stăpînul, proprietarul întregului concern, Patronul.

Editorul murmură ceva în interfon, apoi le aruncă o privire rece. Apăsă pe un alt buton și se aplecă peste microfon. Vorbi repede și pe un ton profesional :

— Directorul administrativ ? Pregătiți instrucțiunile pentru caz de incendiu. Evacuare rapidă. Să fie gata peste tîci minute. Raportați aici, pentru a primi indicațiile mele.

Patronul intră în cameră. Era blond, ca și vărul lui, dar cu vreo zece ani mai în vîrstă. Avea o față liniștită, frumoasă și serioasă, umeri largi și se ținea foarte drept. Purta un costum maro, simplu și potrivit, avea o voce profundă și plină de rezonanță.

— Cea nouă, cîți ani are ? întrebă el absent, cu o ușoară clătinare a capului înspre ușă.

— Șaisprezece, îi răspunse vărul său.

— O !

Directorul-general se retrase lîngă vitrina de sticlă, părăind că stă în vîrfurile picioarelor.

— Domnul este de la poliție, zise editorul. Oamenii săi cercetează, dar n-au descoperit nimic. Spune că trebuie să evacuăm clădirea.

Șeful se duse spre o fereastră, unde rămase liniștit, privind afară.

— A sosit și primăvara, spuse. Ce vreme frumoasă !

În cameră se așternu tăcere. Jensen se uită la ceas. Era 1 și 29.

— Să vină mașinile noastre, porunci Patronul, din colțul gurii.

Directorul-general porni grăbit spre ușă.

— Sînt în spatele clădirii, șopti Patronul. Ce vreme frumoasă !

Treizeci de secunde de tăcere.

Se auzi un bîzîit. Pe interfon licări o lumină.

— Da, zise editorul.

— Între optsprezece și douăzeci de minute, folosind scările, ascensoarele de serviciu și cele automate rapide.

— Inclusiv totul ?

— Nu al 31-lea.

— Și... Departamentul special ?

— Durează mult mai mult.

Vocea de la telefon își pierdu din siguranță.

— Scările în spirală sînt înguste.

— Știu.

Clic ! Tăcere. 1 și 31.

Jensen se îndreptă spre una dintre ferestre. Departe, jos, putea să vadă zona de parcare și strada largă, cu cele șase benzi, acum dreaptă și pustie. Văzu, de asemenea, că oamenii săi blocaseră drumul cu bariere de un galben strălucitor, la o distanță de circa patru sute de metri de clădire și că unul din oamenii lui era ocupat cu dirijarea circulației pe o stradă laterală. Cu toate că distanța era destul de mare, putea desluși perfect uniformele verzi ale polițiștilor și mînele albe ale agentului de circulație.

Două automobile mari, negre părăsiră locul de parcare. Se îndreptară spre sud și fură urmate de o altă mașină, albă, care, probabil, aparținea Directorului-general.

Acesta din urmă se reîntorsese în birou și stătea lîngă perete. Zîmbetul său era tulburat și lăsase capul în jos ca și cum ar fi fost dus pe gînduri.

— Cîte etaje are clădirea ? întrebă Jensen.

— Treizeci deasupra solului, spuse editorul. Și patru dedesubt. De obicei, considerăm că sînt treizeci.

— Mi s-a părut că ați menționat al treizeci și unulea ?

— În acest caz a fost o greșeală de exprimare.

— Cîți salariați aveți ?

— Aici ? În clădire ?

— Da.

— Patru mii și o sută în clădirea principală. În anexe, circa două mii.

— În total, deci, cam șase mii ?

— Da.

— Mențin recomandarea că trebuie evacuați.

Tăcere. Editorul făcu o rotire completă pe scaunul său cu șurub.

Jensen stătea cu mâinile în buzunare și se uita pe geam. Trăsăturile sale bine conturate luaseră o expresie gravă.

— Credeți cu adevărat că este o bombă în clădire ?

— În orice caz, trebuie să avem în vedere și această posibilitate.

— Sînteți inspector-șef ?

— Da.

— Aveți experiența unor cazuri asemănătoare :

Jensen se gîndi un moment.

— Acest caz este cu totul special, dar experiența a demonstrat că în optzeci la sută din cazuri declarațiile din scrisorile anonime corespund cu realitatea... sau cel puțin se bazează pe un fapt.

— Concluzia aceasta a fost determinată pe cale statistică ?

— Da.

— Știți cît ne-ar costa o evacuare ?

— Da.

— Firma noastră a luptat timp de treizeci de ani în contra unor dificultăți economice. Pierderile cresc an de an. Din păcate, acesta este un fapt statistic. Numai în urma unor importante sacrificii personale continuăm să existăm.

Vocă sa avea acum o altă tonalitate, amară și plîngăreată.

Jensen nu răspunse. Era 1 și 34.

— Activitatea noastră este cu totul dezinteresată. Nu sîntem oameni de afaceri. Sîntem editori de cărți.

— Editori de cărți ?

— Considerăm revistele noastre drept cărți. Ele satisfac necesitatea pe care, în trecut, cărțile n-au reușit niciodată s-o satisfacă.

Privi afară, pe fereastră.

— Minunat de frumos, murmură el. Astăzi, cînd am trecut prin parc, apăruseră primele flori. Ghiocei și vioarele. Vă place să vă plimbați în aer liber ?

— Nu prea.

— Oricui ar trebui să-i placă mișcarea în aer liber. Viata ar fi atunci mult mai frumoasă.

Întoarse din nou spatele lui Jensen.

— Știți ce ne cereți ? Un preț colosal. Poziția noastră este precară. Chiar și cea particulară. Acasă folosim numai chibrituri din cutii mari. Ca să vă dau un singur exemplu.

— Chibrituri din cutii mari ?

— Da, pentru economie. Trebuie să economisim la orice. Cutiile mari sînt mult mai ieftine. Este o măsură de economie.

Editorul ședea acum pe birou, sprijinindu-și picioarele pe brațul scaunului. Aruncă o privire vărului său.

— Poate că ar fi o măsură de economie dacă ar exista într-adevăr o bombă, spuse. Clădirea începe să fie prea mică.

Patronul îl privi trist.

— Sîntem acoperiți prin asigurare, zise editorul.

— Și cine acoperă societatea de asigurare ?

— Băncile.

— Și băncile ?

Editorul nu mai spuse nimic.

Patronul își îndreaptă privirea spre Jensen.

— Presupun că obligațiile profesionale vă vor interzice să repetați ceva din cele auzite.

— Desigur.

— Șeful Poliției v-a recomandat. Sper că știe ce face.

Jensen nu găsi nici un răspuns la aceasta.

— N-ați trimis oameni în uniformă în interiorul clădirii, nu-i așa ?

— Nu.

Editorul își ridică picioarele pe birou și le încrucișă, așezîndu-se turcește.

Jensen se uită la ceas. Era 1 și 36.

— Dacă într-adevăr există o bombă aici ! spuse editorul. Șase mii de oameni... spune-mi, domnule Jensen, care-ar putea fi procentul de pierderi ?

— Procentul de pierderi ?

— Da, de personal.

— Este imposibil de estimat.

Editorul murmură, ca pentru sine : Cineva ar putea spune că i-am lăsat dinadins să fie rupți în bucățele. Chestiune de prestigiu.

— Te-ai gândit la pierderea prestigiului ? zise apoi vărului său.

Patronul plimbă o privire umbrită pe deasupra orașului, care era alb, curat și cubist. Avioane cu reacție trăsau linii fumurii pe cerul de primăvară.

— Evacuați, spuse dînsul din vîrful buzelor.

Jensen notă timpul. Era 1 și 38.

Editorul puse mîna pe interfon. Își apropie gura de receptor. Vocea lui se auzea clar și distinct.

— Alarmă de incendiu. Evacuare imediată. Peste optsprezece minute clădirea trebuie să fie golită, cu excepția Departamentului Special. Veți începe peste nouăzeci de secunde începînd de... acum.

Becul roșu se stinse. Editorul se sculă. Vorbi ca și cum ar fi dorit să dea o explicație.

— Ar fi mai bine ca echipa de la treizeci și unu să rămînă în siguranță, în birouri, decît să vagabondeze pe scări. Curentul va fi tăiat de îndată ce ultimul ascensor va ajunge la parter.

-- Cine ar dori să ne facă atita rău ? spuse Patronul, melancolic.

Apoi părăsi camera.

Editorul începu să-și încalțe sandalele.

Jensen ieși din cameră, însoțit de directorul general.

Cînd ușa se închise în urma lor, colțurile gurii Directorului general se lăsară în jos, expresia sa deveni rigidă și disprețuitoare, privirile ascuțite și atente. La trecerea lor prin camera secretarelor, tînorele femei păreau îndoite deasupra meselor.

Era exact 1 și 40 cînd Jensen ieși din ascensor, în vestibul. Făcu un semn oamenilor săi și părăsi clădirea prin ușa turnantă.

Poliția evacua clădirea.

În spatele lor, vocile din difuzoare răsunau între pereții de beton armat.

Mașina era parcată exact lângă peretele de granit, între bariera poliției și zona de parcare. Jensen ședea pe scaunul din față, lângă șofer, ținea un cronometru în mîna stîngă și microfonul în dreapta. La intervale scurte, adresa cîteva cuvinte polițiștilor din mașinile cu radio și celor de la barieră, pe un ton artăgos și concis. Stătea drept, iar părul de la ceafă era cărunt, des și scurt.

Pe scaunul din spate ședea bărbatul cu cravata de mătase și cu zîmbetul schimbător. Cu fruntea lucind de transpirație ; se foia mereu, parcă negăsindu-și locul. Acum, cînd nu era de față nici unul dintre superiorii sau subalternii lui, fața i se relaxase, trăsăturile îi deveniseră indiferente și, din cînd în cînd, își umezea buzele cu vîrfurile limbii. Probabil că nu-și dădea seama că Jensen putea să-l observe prin oglinda retrovizoare.

— Nu există nici un motiv să stați aici, dacă considerați că nu-i prea plăcut, îi spuse Jensen.

— Trebuie. Atît Patronul cît și Editorul au plecat. Deci, eu sînt responsabilul... sînt cel care urmează pe scara ierarhică.

— Înțeleg.

— Există vreun... pericol ?

— Practic, nici unul.

— Dar dacă se prăbușește întreaga clădire ?

— E foarte puțin probabil.

Jensen se uită la cronometru. Era 1 și 51.

După aceea privi înapoi, spre clădire. Chiar de la această distanță, de peste trei sute de metri, era înfricoșătoare în magnifica sa înălțare plină de avînt și în imensa sa greutate compactă. Soarele alb se reflecta în cele patru sute cincizeci de geamuri așezate în rame de metal de formă identică, iar ornamentația de pe zidurile albastre părea netedă, rece și lucioasă. I se păru că întreaga clădire s-ar putea prăbuși fără să fie nevoie de nici o încărcătură de explozibil, că solul s-ar putea deschide sub po-

vara unei sarcini atît de masive sau că pereții ar putea exploda datorită presiunii interioare.

Un  uvoi de oameni ce părea că nu se mai sf r e te se scurgea pe u a de intrare. Torrentul lor se curba într-o buclă largă prin mul imea de automobile din zona de parcare, se revărsa prin por ile proiectate în gardul înalt de s rm , cobora panta  i traversa în diagonală curtea din ciment cenușiu a depozitului. Dincolo de rampele de încărcare  i de magazii, mul imea se dizolva  i se pulveriza într-o masă cenu ie  i difuză, o cea   din picături omone ti. Cu toată distanță, Jensen observă că aproape două treimi din personal păreau să fie alcătuite din femei,  i cea mai mare parte dintre ele erau îmbrăcate în verde. Probabil că, în primăvara asta, verdele era culoarea la mod .

Două mașini mari, ro ii, cu furtunuri  i scări telescopice se îndreptară spre zona de parcare  i se opriră la o anumită distanță de intrare. Pompierii ședeau alinia i pe băncile laterale, iar c  tile lor luceau în soare. Nu se auzise nici o sirenă, nici un clopot de alarmă.

La 1  i 57  uvoiul de oameni se sub iase  i un minut mai t rziu doar un firicel se mai scurgea pe u a de la intrarea principală.

Apoi nu se mai văzu dec t o singură persoană, un bărbat, în fața intrării. C nd Jensen   i a inti privirile asupra lui, îl recunosc . Era  eful Patrulei Civile.

Jensen se uită la cronometru : 1  i 59.

 n spatele său auzi mi c rile nervoase ale Directorului-general.

Pompierii rămaseră a eza i pe băncile lor. Poli istul cel singuratic dispăruse. Clădirea era pustie.

Jensen aruncă o ultimă privire asupra cronometrului. Apoi se uită la clădire.

După cincisprezece, secundele păreau că se întind  i devin din ce în ce mai lungi. Paisprezece... treisprezece... doisprezece... unsprezece... zece... nouă... opt...  apte...  ase... cinci... patru... trei... două... una...

— Zero, spuse Inspectorul- ef Jensen.

— O jignire nemaipomenită ! spuse Șeful Poliției.

— Dar n-ă fost nici o bombă. De fapt, nu s-a întâmplat nimic. După o oră, a sunat încetarea alarmei de incendiu și salariații s-au întors la lucru. Pînă la ora patru, totul reîntrase în normal.

— Și totuși, este o jignire nemaipomenită, spuse Șeful Poliției.

Vocă sa era gravă și avea o nuanță rugătoare, ca și cum ar fi dorit să convingă nu numai pe cel cu care discuta, ci și pe sine însuși.

— Răufăcătorul trebuie descoperit, zise el.

— Bineînțeles, cercetările continuă.

— Nu ne trebuie niște cercetări făcute de dragul rutinei. Trebuie să-l descoperi pe vinovat.

— Da.

— Ascultă-mă o clipă. Desigur, n-am intenția să critic măsurile pe care le-ai luat...

— Am făcut singurul lucru ce-l puteam face. Riscul era prea mare. Putea să fie vorba de viața a sute de oameni, poate și mai mult. Dacă clădirea ar fi luat foc, n-am fi fost capabili să facem mare lucru. Scările de la mașinile pompierilor abia ajung la etajul șapte sau opt. Pompierii ar fi trebuit să lucreze de jos, iar focul s-ar fi extins treptat în sus. În afară de asta, clădirea are aproape o sută cincizeci de metri înălțime, iar prelatele nu sînt bune de nimic la salturi de mai sus de treizeci de metri.

— Desigur, înțeleg toate acestea. Și, cum am mai spus, n-am de gînd să te critic. Dar ei sînt foarte prost dispuși. Întreruperea producției, spun că i-a costat sute de mii. Patronul a luat personal legătura cu Ministerul de Interne. N-a făcut nici un fel de plîngere cu caracter special.

Pauză.

— Mulțumesc lui Dumnezeu, spuse Șeful Poliției. Nici un fel de plîngere cu caracter special.

Jensen nu răspunse nimic.

— Dar, cum spuneam, este foarte tulburat. Atît din cauza pierderilor financiare, cît şi datorită declaraţiei jignitoare la adresa lui. Chiar aşa a spus : jignitoare.

— Da.

— Aşa că trebuie să-l descoperim pe făptaş. Imediat.

— Va fi nevoie de timp. Scrisoarea este singura urmă ce o avem.

— Ştiu. Dar afacerea trebuie rezolvată.

— Da.

— Cercetările sînt delicate în acest caz şi, cum am mai spus, urgente. Din acest moment, poţi să laşi la o parte orice altă preocupare. Consideră că toate celelalte probleme cu care te ocupai nu mai au nici o importanţă.

— Înţeleg.

— Azi este luni. Ai o săptămînă, atît. Şapte zile, Jensen.

— Înţeleg.

— Trebuie să faci toată treaba singur. Bineînţeles, vei avea la dispoziţie tot personalul tehnic necesar, dar nu spune nimănui nimic despre caz. Dacă ai nevoie de vreun sfat, vii direct la mine.

— Trebuie să vă reamintesc că oamenii din Patrula Civilă cunosc anumite lucruri.

— Da, foarte regretabil. Trebuie să le ceri să depună jurămînt că nu vor divulga nimic în acest caz.

— Fără discuţie.

— Dumneata personal vei lua toate interogatoriile importante.

— Am înţeles.

— Încă ceva. Ei doresc să nu fie deranjaţi în cursul cercetărilor. Timpul lor este foarte limitat. Orice informaţie de care vei avea nevoie, ei ar prefera s-o ceri Directorului lor general.

— Înţeleg.

— L-ai cunoscut ?

— Da.

— Jensen !

— Da.

— Trebuie să reuşeşti. Cel puţin în interesul dumitale.

Jensen puse receptorul în furcă. Își propti coatele pe sugativa verde și își sprijini capul între mâini. Simți între degete părul său cenușiu și țepos. Își începuse ziua de lucru cu cincisprezece ore în urmă. Acum era zece seara și se simțea foarte obosit.

Se sculă de la birou, întinse brațele, ieși pe coridor și coborî treptele scării în spirală, pînă în camera ofițerului de serviciu. Era mobilată în același stil vechi și zugrăvită în aceeași nuanță de verde pal, ca și acum douăzeci și cinci de ani cînd era un simplu polițist ce patrula pe străzi. O tejghea lungă de lemn se întindea de la un perete la altul, iar în spatele ei se înșirau bănci și cîteva cămăruțe pentru interogatorii, cu ochiuri de sticlă și clanțe din lemn. La ora aceea nu era prea multă lume. Cîteva prostituate bete și flămînde, toate trecute de prima tinerețe sau chiar bătrîne, ședeau ghemuite pe bănci, așteptîndu-și rîndul la interogatoriu, iar în spatele tejghelei ședea un polițist în uniformă verde. Era de serviciu la telefon. Din cînd în cînd, pe ușa de la intrare pătrundeau zgomotele mașinilor de afară.

Jensen deschise ușa de oțel și coborî la parter. Postul de poliție al Diviziei Șaisprezece era vechi — aproape singurul vechi care mai rămăsese în această parte a orașului — cam sărăcăcios, în schimb celulele erau cu totul noi. Tavanul, pardoseala și pereții erau vopsiți în alb și zăbrelele sclipeau în lumina pătrunzătoare.

Un autobuz cenușiu al poliției staționa la intrarea în curte, avînd ușile din spate larg deschise. Cîțiva polițiști în uniformă îmbrînceau o grămadă de bețivi, spre examenul medical. Se purtau cu ei violent, dar Jensen știa că o fac mai degrabă din oboseală, decît din răutate.

Trecu prin cabinetul medical și aruncă o privire peste fețele deznădăjduite ale bețivilor.

Deși erau aspru pedepsite, cazurile de beție în public se înmulțeau cu fiecare an, iar de cînd guvernul promulgase o lege nouă, care interzicea beția pînă și acasă, munca poliției devenise aproape inumană. În fiecare noapte, între două și trei mii de persoane, mai mult sau mai puțin în stare de ebrietate, erau arestate, iar dintre acestea cam

jumătate erau femei. Jensen își aminti de perioada când lucrase ca ofițer de patrulă și pe când trei sute de bețivi, chiar simbătă seara, reprezenta un număr foarte mare.

O ambulanță oprise alături de autobuz ; în ea stătea un tânăr cu o șapcă de sportiv și haină albă. Era medicul poliției.

— Cinci trebuie să meargă la spital pentru spălături stomacale, zise el. Nu pot fi lăsați aici. Nu pot să mi iau răspunderea.

Jensen dădu din cap.

— E al dracului de rușinos, spuse doctorul poliției. Au fixat o taxă de cinci mii la sută pe băuturile spirtoase. Apoi au creat o societate care-i împinge pe oameni să bea pînă cad jos — și aici e tot hazul : numai în orașul ăsta adună amenzi de douăzeci de mii de lire pe zi pentru beție.

— Ar trebui să-ți măsoari cuvintele, zise Inspectorul-șef Jensen.

5

Jensen locuia nu departe de centru, într-un cartier de apartamente proprii, în partea de sud a orașului, așa că îi trebuia mai puțin de o oră ca să ajungă acasă, conducînd mașina poliției.

Pe străzile din centru era o îmbulzeală permanentă, automatele de gustări și cinematografele mari erau încă deschise și un număr considerabil de oameni se deplasa lent în lungul șirurilor de vitrine luminate. Fețele lor apăreau încordate și palide, ca și cum ar fi fost chinuiți de lumina rece și albă a lămpilor de pe stradă și de strălucirea reclamelor luminoase. Ici-colo, grupuri de tineri indolenți stăteau grămădiți în jurul tonetelor cu *pop-corn*¹ sau în fața vreunei vitrine. Cei mai mulți stăteau

¹ *Pop-corn* — boabe de porumb prăjite cu sirpo de zahăr.

liniștiți, aparent fără să schimbe o vorbă între ei. Unii aruncau o privire indiferentă spre mașina poliției.

Delincvența minorilor, care mai înainte fusese considerată ca o problemă foarte îngrijorătoare, continuase să scadă uniform în ultimii zece ani și acum practic aproape dispăruse. În general, numărul de crime era acum mult mai redus ca mai înainte ; crescuseră în schimb cazurile de beție. În mai multe locuri, în cartierul comercial al orașului, Jensen văzu polițiști la lucru. Bastoanele lor albe din cauciuc scilipeau în lumina de neon, când îmbrânceau pe arestați în mașinile poliției.

Pătrunse în tunelul de lângă Ministerul Afacerilor Interne și ieși la suprafață după opt kilometri, într-o zonă industrială pustie. Traversă apoi podul și își continuă drumul mai departe pe autostradă, spre sud.

Era obosit și simțea în partea dreaptă a diafragmei o durere pătrunzătoare, ce îl măcina.

Suburbia în care locuia era formată din treizeci și șase de blocuri de câte opt etaje, dispuse în patru șiruri. Între ele erau amenajate spații de parcare, peluze și căsuțe din plastic transparent, pentru joaca copiilor.

Jensen opri mașina în dreptul celui de al șaptelea bloc din rândul al treilea, închise motorul și ieși afară, în noaptea rece și înstelată. Deși era numai unsprezece și cinci, nu se vedea nici o lumină în întreaga clădire. Vîrî o monedă în automatul de la parcare, roti maneta pentru indicarea timpului și porni spre apartamentul lui.

Aprinse lumina și își scoase pardesiul, haina, cravata, apoi se descălță. Își descheie cămașa și făcu cîtiva pași prin casă, aruncînd cîte o privire spre mobila lipsită de personalitate, spre televizorul cu ecranul său mare și spre fotografiile de la școala de poliție ce erau agățate pe pereți.

Apoi trase perdelele, își scoase pantalonii și stinse lumina. Se duse în bucătărie și scoase sticla din frigider.

Jensen luă un pahar, scoase poleiala și dopul, și se așeză pe pat.

Sedea și bea în întuneric.

Cînd durerea din stomac dispăru, puse paharul pe tabla noptierei și se culcă.

Adormi aproape imediat.

Jensen se trezi dimineața, la șase și jumătate. Se sculă din pat, se duse în baie, se spală cu apă rece pe mâini, pe față și pe ceafă, se bărbieri, apoi se spală pe dinți. Când își clăti gura, îl cuprinse un acces prelungit de tuse.

Apoi își fierse puțină apă cu mică și încercă s-o bea cât mai fierbinte, în timp ce citea ziarele. Nici un ziar nu pomenea ceva despre evenimentele în care fusese amestecat în ajun.

Pe stradă, înghesuiala de mașini era atât de mare încât, deși recursese la sirenă, ceasul arăta nouă și douăzeci și cinci când intră în biroul său.

Zece minute mai târziu, Șeful Poliției îi telefonă.

— Ai început cercetările ?

— Da.

— În ce direcție ?

— Dovezile materiale au fost supuse unor analize. Psihologii supun textul unui examen minuțios. Un om se ocupă cu oficiul poștal de expediție.

— Ceva rezultate ?

— Deocamdată nimic.

— Ai vreo părere personală ?

— Nu.

Tăcere.

— Cunoștințele mele despre acest concern sînt insuficiente, spuse Jensen.

— Ar fi bine să-ți reîmprospătezi memoria.

— Da.

— Ar fi chiar bine să obții informațiile necesare de la cineva din afara concernului.

— Înțeleg.

— De exemplu, Ministerul Comunicațiilor, poate Secretariatul de Stat pentru Publicații.

— Înțeleg.

— Obişnuiești să citești revistele lor ?

— Nu, dar le voi citi.

— Bine. Și, pentru numele lui Dumnezeu, nu cumva să-l bați la cap pe editor ori pe vărul său.

— Ați avea ceva împotriva dacă aș folosi personalul de la Patrula Civilă drept gardă personală ?

— Pentru cei doi șefi ?

— Da.

— Fără știrea lor ?

— Da.

— Consideri că o astfel de măsură ar fi justificată ?

— Da.

— Crezi că oamenii dumitale pot să facă o astfel de treabă, fără ca cineva să bage de seamă ?

— Da.

Tăcerca ce urmă se prelungi atât de mult, încît Jensen se simți ispitit să se uite la ceas. Auzi pe Șeful Poliției respirînd greu și ciocănind biroul cu ceva tare, probabil un creion.

— Jensen !

— Da.

— Din acest moment, cercetările sînt cu totul și cu totul în mîinile dumitale. Nu doresc să fiu informat despre metodele sau măsurile pe care ai de gînd să le iei.

— Înțeleg.

— Jensen ! Îți revine întreaga răspundere. Mă bazez pe dumneata.

— Înțeleg.

— Directivele generale pe care le-am trasat sînt destul de clare ?

— Da.

— Atunci îți urez mult noroc.

Jensen se duse în spălător, luă un pahar de carton, îl umplu cu apă și se întoarse în birou. Trase un sertar din care scoase un pachetel cu bicarbonat, luă cam trei lingurițe din praful alb și le amestecă bine cu apa din pahar, folosind stiloul din material plastic.

În decursul celor douăzeci și cinci de ani, de cînd era în serviciu, nu-l văzuse pe Șeful Poliției de cît o singură dată și nu schimbase nici un cuvînt cu el, pînă în ajun. În schimb, de ieri și pînă astăzi, avusese cinci convorbiri.

Goli paharul dintr-o singură înghițitură, îl mótoli și-l aruncă în coșul de hîrtii. După aceea sună la Institutul Tehnic de Criminalistică. Vocea omului din laborator era seacă și formală.

- Nu, nu sînt amprente digitale.
- Sigur ?
- Bineînțeles. Dar vrem să dăm un răspuns definitiv. Încercăm alte metode de analiză.
- Plicul ?
- Unul din tipurile cele mai obișnuite. Pînă în prezent nu ne spune prea mult.
- Dar hîrtia ?
- Se pare că este cu totul specială. De asemenea, avem impresia că a fost ruptă o margine.
- Poate fi stabilită proveniența ?
- Eventual.
- Altceva ?
- Nimic. Lucrăm mai departe.

Lăsă receptorul în furcă, se duse pînă la fereastră și privi în jos, spre curtea de ciment din interiorul postului de poliție. La intrarea în celule, putu să vadă doi polițiști în cizme de cauciuc și salopete impermeabile. Trăgeau după ei un furtun cu care să spele celulele. Își slăbi cureaua și înghiți aer pînă cînd gazele din stomac își făcură drum înapoi prin gît.

Telefonul sună. Era omul de la oficiul poștal.

- Treaba asta cred că o să mai dureze.
- Rezervă-ți timp cît ai nevoie, dar nu mai mult.
- Cînd trebuie să raportez ?
- În fiecare dimineață la opt, în scris.

Jensen puse receptorul în furcă, își luă pălăria și părăsi camera.

Ministerul Comunicațiilor se afla chiar în centrul orașului, între Palatul Regal și sediul central al Partidului Unit. Secretarul de Stat pentru Publicații își avea biroul la etajul doi, cu vedere spre palat.

— Concernul reprezintă un exemplu de administrație perfectă, spuse el. Un merit al firmelor particulare.

— Înțeleg.

— Cred că pot să vă ajut oferindu-vă cîteva informații cu caracter statistic. — Luă o foaie de hîrtie și o privi distrat. — Publicăm o sută patruzeci și patru de magazine diferite. Anul trecut numărul total de exemplare s-a ridicat la douăzeci și unu milioane trei sute

douăzeci și șase de mii patru sute cincizeci și trei de bucăți. Pe săptămână.

Jensen își notă cifra pe o carte de vizită : 21.326.453.

— Este o cifră extrem de ridicată. Aceasta înseamnă că țara noastră are cel mai ridicat coeficient de lectură pe om de pe întreg globul.

— Nu mai sînt și alte reviste săptămînale ?

— Prea puține. Aproximativ o mie sau două de exemplare, dacă le adunăm pe toate la un loc, editate și distribuite în zone foarte restrînse.

Jensen aprobă din cap.

— Dar editura reprezintă, bineînțeles, numai una dintre ramurile de activitate ale concernului.

— Care sînt celelalte ?

— În ceea ce privește departamentul meu, este vorba de un lanț de edituri și tipografii, care se ocupă mai ales cu publicarea ziarelor.

— Cîte ?

— Firme ? Edituri ? Treizeci și șase.

— Și cîte ziare ?

— O sută și ceva. O clipă...

Își consultă hîrțile.

— O sută și două, la ora actuală. Numărul ziarelor care se publică se modifică tot timpul. Unele își încetează apariția, altele apar în locul lor.

— De ce ?

— Pentru a fi capabile să satisfacă cerințele cititorilor și să urmeze tendințele epocii.

Jensen dădu din cap.

— Numărul de exemplare de ziare publicate anul trecut...

— Așa...

— Am numai cifra ce reprezintă producția totală de ziare pe întreaga țară. Nouă milioane două sute șazece și cinci de mii trei sute douăsprezece exemplare zilnic. Situația de la reviste se repetă și aici. Există unul sau două ziare care sînt cu totul independente de concern. Sînt greutăți mari în difuzare, și circulația lor este extrem de redusă. Dacă scădeți din cifra pe care v-am indicat-o vre-o cinci mii de bucăți, veți avea o cifră aproximativă, dar corectă.

Jensen scrisese din nou pe cartea albă de vizită : 9.260.000. Spuse apoi :

— Cine controlează difuzarea lor ?

— Un cartel democratic de editori de ziare.

— Oricare din ei poate interveni ?

— Da, cu condiția ca ziarele respective să fie publicate în tiraje de peste cincizeci mii de exemplare.

— De ce ?

— Tirajele mai mici se consideră că nu aduc nici un fel de profit, cartelul intervine îndată și suspendă editarea ziarelor în cazul când scad sub cifra pe care v-am comunicat-o.

Jensen băgă în buzunar cartea de vizită.

— Vorbind deschis, aceasta înseamnă că marele cartel controlează toate publicațiile din țară, nu-i așa ?

— Dacă doriți să considerați astfel lucrurile... Dar trebuie să vă precizez că publicațiile lor sînt foarte variate, demne de laudă din toate punctele de vedere. În special săptămînalele și-au dovedit capacitatea de a satisface într-un mod moderat toate gusturile normale. Înainte, presa avea de multe ori o influență nesănătoasă și tulburătoare asupra cititorilor. În prezent, situația s-a schimbat. Acum, atît conținutul cît și forma de prezentare au drept scop să fie atît în folosul...

Aruncă o privire pe birou și întoarse o foaie de hîrtie... cît și pentru delectarea cititorului. Se adresează familiei, pentru a putea fi citită de toate vîrstele, și nu ca să provoace sentimente agresive, nenorociri sau griji. Ele satisfac necesitatea de evadare a unui om obișnuit. Pe scurt, promovează egalitatea socială.

— Înțeleg.

— Înainte de a ajunge la soluția finală a egalității sociale, publicarea de reviste și ziare era mult mai neclară decît acum. Partidele politice și sindicatele își aveau fiecare editurile lor. Dar cînd au dat de greutăți financiare, s-au închis ori au fost preluate de concern. Multe au fost salvate numai datorită tocmai principiilor pe care le-am expus. Datorită posibilității lor de a liniști sufletele și de a crea sentimentul de siguranță în cititor. Este

calitatea de a nu fi complicat, de a te face ușor înțeles, de a te adapta gusturilor omului modern.

Jensen dădu din cap.

— Nu cred că este o exagerare să afirm că o presă unificată a contribuit, mai mult ca orice altceva, la consolidarea egalității sociale. A găsit o punte de legătură între partidele politice, între monarhie și republică, așazisele clase conducătoare și...

Tăcu și privi pe fereastră. Apoi continuă :

— De asemenea, nu este exagerare să susții că marele merit revine conducătorilor din cartel. Oameni excepționali, avînd un caracter bazat pe cele mai înalte trăsături morale. Fără nici un fel de orgoliu, fără să urmărească nici poziții, nici puterea, nici...

— Bogăția ?

Secretarul de Stat aruncă o privire rapidă și întrebătoare spre bărbatul ce ședea liniștit în fotoliul destinat vizitatorilor.

— Exact, zise.

— Ce alte firme, întreprinderi sau societăți sînt controlate de cartel ?

— Dumnezeu știe, răspunse Secretarul de Stat, cam neatent. Întreprinderi de difuzare a presei, întreprinderi pentru ambalaje, de transport, fabrici de mobilă, desigur fabrici de hîrtie și... dar acestea nu interesează departamentul meu.

Își pironi ochii asupra lui Jensen.

— Nu cred că aș putea să vă mai dau vreo informație care să vă fie de folos, spuse. Dar de ce vă interesează toate acestea ?

— Am dispoziții, spuse Jensen. În altă ordine de idei : cum a influențat creșterea autorității acordată poliției asupra datelor statistice ?

— Statistica sinuciderilor ?

— Exact.

— Pozitiv.

— Mă bucur să aud aceasta.

Jensen mai puse patru întrebări.

— Nu contravine oare activitatea cartelului la legea anti-trust ?

- Nu sînt jurist.
- Care este cifra de afaceri a cartelului ?
- Aceasta este treaba autorităților fiscale.
- Și averea personală a proprietarilor ?
- Este foarte greu de stabilit.
- Ați fost salariat al acestui cartel ?
- Da.

La înapoiere, se opri la un bufet automat și bău o ceașcă de ceai cu doi biscuiți de secară.

În timp ce mîncea, se gîndi la numărul de sinucideri care scăzuse simțitor de la intrarea în vigoare a noilor legi împotriva abuzului de alcool. Instituțiile pentru alcoolici nu publicau nici un fel de statistici, iar în registrele poliției sinuciderile erau trecute în rubrica „moarte subită”. Cu toată grija depusă, ele totuși continuau să se producă destul de des.

Cînd se întoarse la Divizia Șaisprezece, se făcuse ora două și primii bețivi începură să fie aduși. Dacă acest lucru nu se petrecuse mai devreme, era doar pentru că de obicei nu se făceau arestări înainte de amiază. Această măsură generală se considera că a fost luată din motive de igienă, pentru a lăsa timp ca celulele să poată fi dezinfectate.

Medicul poliției stătea fumînd în camera de gardă, sprijinindu-și un cot pe tejgheaua de lemn. Haina sa albă era mototolită și pătată cu sînge, și Jensen se uita la el cu un ochi critic. Celălalt înțelese greșit această privire și se grăbi să-i spună :

— O, nimic serios. Doar un amărît care... E mort acum. Am ajuns prea tîrziu.

Jensen dădu din cap.

Pleoapele doctorului erau umflate și roșii, cu genele pline de urdori.

Se uită gînditor la Jensen și îi zise :

— E adevărat ce-am auzit, că niciodată n-ai eșuat în cercetarea unui caz ?

— Adevărat, răspunse Jensen. Niciodată.

Pe masa din biroul său se găseau revistele și magazinele pe care le ceruse. Erau o sută patruzeci și patru, aranjate în patru topuri, a câte treizeci și șase de bucăți fiecare.

Jensen luă o porție de bicarbonat și-și dădu drumul la curea. Apoi se așeză la masa de lucru și începu să citească.

Revistele și magazinele se deosebeau prea puțin prin înfățișare, format sau număr de pagini. Unele erau însă tipărite pe hîrtie lucioasă, altele nu. Comparîndu-le, ajunse la concluzia că acesta era singurul element care determina prețul.

Toate aveau pe copertă fotografii în culori, reprezentînd portretele unor cowboys eroi, supermeni, membri ai familiei regale, cîntăreți de muzică ușoară, vedete ale televiziunii, oameni politici binecunoscuți, copii și animale. Copiii și animalele apăreau de multe ori în cadrul aceleiași imagini, în diferite combinații, ca, de exemplu, fetițe cu pisoi, băiețași blonzi cu cățeluși micuți, băiețași mici cu cîini foarte mari și fete tinere cu pisicuțe foarte mici. Persoanele de pe coperte erau frumoase, cu ochii albaștri și fețe prietenoase. La fel și copiii, ba chiar și animalele. Cînd scoase lupa și se uită cu atenție, observă că fețele prezentau pete ciudate, ca și cum ceva ar fi fost îndepărtat de pe fotografie, poate o aluniță, un por sau vreo vînație.

Jensen citi revistele ca pe niște rapoarte, repede dar minuțios și fără să sară peste nimic, în afară de lucrurile pe care le mai întîlnise. După o oră sau ceva mai mult, începu să observe că astfel de salturi începeau să apară din ce în ce mai des.

La douăsprezece și jumătate termină șaptezeci și două de reviste, exact jumătate din numărul lor. Coborî în camera ofițerului de serviciu, schimbă cîteva cuvinte cu polițistul de la telefon și luă o cană de ceai la bufet. Cu toate ușile din oțel și pereții groși din cărămidă, pătrundeau pînă acolo țipetele sălbatice și urlatele înspăimîntate de la subsol. În clipa cînd voi să se întoarcă în ca-

mera sa, observă că polițistul în uniformă verde citea unul din magazinele pe care le studiase el mai înainte. Alte trei erau aruncate pe un raft, sub tejghea.

Nu-i trebui acum decît o treime de timp ca să treacă prin cea de a doua jumătate. Era ora trei fără douăzeci cînd întoarșe ultima pagină lucioasă și se uită la ultimul obraz prietenos.

Își trecu ușor vîrfurile degetelor peste obraji și studie dacă pielea este obosită și vlăguită sub barba nerasă. Nu prea îi era somn și durerea continua să-l chinuie suficient ca să nu mai simtă că îi este și foame.

Se ghemui puțin, își propti cotul stîng de brațul fotoliului și își sprijini obrazul pe palma mîinii, în timp ce privirile îi rămăseseră pironite pe reviste.

Nu dăduse de nimic care să-l intereseze și, în același timp, nu întîlnise nimic antipatic, neplăcut sau respingător. Nimic nu-l făcuse să se simtă bine dispus, necăjit, surprins sau supărat. Avusese acces la o cantitate considerabilă de informații, în special în domeniul automobilelor sau a vieții personalităților marcante, dar dintre aceste informații nici una n-avea puterea necesară ca să influențeze comportarea sau felul de a gîndi al cuiva. Din cînd în cînd, apărea și un articol cu nuanță critică, dar aceasta era îndreptată numai asupra unor psihopați necunoscuți din istorie; în cazuri excepționale din țări foarte depărtate, dar totdeauna într-o formă vagă și pe un ton foarte politic.

Se dezbăteau o serie de probleme, de obicei anumite programe de televiziune în care cineva pronunțase un cuvînt nepolitic sau se prezentase nebărbierit ori nepieptănat. Chestiunile erau tratate de numeroase magazine pe un ton conciliator și cu multă înțelegere, care arăta clar că toate părțile aveau dreptate. Asemenea concluzii erau aproape evidente.

O mare parte din conținut era formată din povestiri cu ilustrații extrem de realiste. Ca și reportajele, acestea prezentau diverse persoane ce s-au bucurat de succese în afaceri sau în viața sentimentală. Forma lor nu era totdeauna aceeași, dar pe cît putea să-și dea seama, ele nu se deosebeau prea mult, indiferent dacă apăruseră

în magazine pe hîrtie lucioasă sau în niște simple benzi desenate.

Nu-i scăpă din vedere că magazinele erau adresate diverselor clase sociale, dar conținutul era totdeauna aproape același, aceiași oameni erau elogiați, nuvelele erau de același gen încît, cu toate deosebirile de stil, impresia generală era că toate fuseseră scrise de un singur autor. Bineînțeles, impresia era absurdă.

La fel de absurdă era și ideea că cineva s-ar putea simți ofensat sau deranjat de cele publicate în aceste magazine. Autorii deseori pătrundeau adînc în viața unor personalități, dar niciodată nu puneau la îndoială calitățile morale și sufletești ale acestora ; o serie de oameni care obținuseră succese în viață nu erau menționați de loc sau mai puțin ca alții, dar era cu totul îndoielnic, mai bine zis puțin probabil să fi existat vreo intenție.

Jensen scoase cartea de vizită din buzunarul de la piept și scrise cu atenție : 144 magazine. Nici o dovadă.

Mergînd spre casă, constată că i s-a făcut foame și se opri la un bufet automat. Luă două sandvișuri ambalate într-o pungă de plastic și le mîncă la volan.

Chiar înainte de a ajunge acasă, începu să simtă o durere pătrunzătoare în partea dreaptă a diafragmei.

Se dezbracă pe întuneric și luă sticla și un pahar. Dădu la o parte plapuma și cearșaful, și se așeză pe pat.

8

— Vreau să mi se raporteze în fiecare dimineată, înainte de ora nouă. În scris. Tot ce poate fi considerat ca important.

Șeful secției de la Patrula Civilă dădu afirmativ din cap și ieși.

Era miercuri, orele nouă și două minute. Jensen se duse la fereastră și se uită în jos, la oamenii în salopete, ocupați cu furtunurile și gălețile lor cu dezinfectant.

Se întoarse la masa de lucru, se așeză și citi rapoartele. Două dintre ele erau foarte scurte.

Omul de la oficiul poștal :

„Srisoarea a fost expediată din partea de vest a orașului, cel mai devreme duminică la nouă seara, cel mai târziu luni la zece dimineața.“

Laboratorul :

„Analiza hîrtiei. Hîrtie albă de calitate superioară. Proveniența în continuare necunoscută. Tipul cleiului : lipici obișnuit de birou, peliculă de film dizolvată în acetonă. Fabricație : nedefinită.“

Psihologul :

„Se poate presupune că persoana care a compus scrisoarea sau are un caracter foarte rigid, sau este o natură depresivă, cu înclinații de refulare. În nici un caz nu poate fi vorba de un om cu personalitate flexibilă. Oricum, se poate afirma că este un om conștiincios, frizînd pedanteria sau perfecțiunea și, în afară de aceasta, obișnuită să se exprime clar, verbal, sau în scris, mai curînd în scris — și aceasta de multă vreme. S-a acordat o atenție deosebită la construirea scrisorii, atît din punct de vedere tehnic, cît și din punctul de vedere al conținutului, de exemplu alegerea literelor (toate literele au aceeași mărime) și chiar aranjamentul lor uniform. Acest fapt înseamnă rigiditate, refuzul oricăror compromisuri, fenomen pe care îl întîlnim adesea. Anumite detalii în alegerea cuvintelor indică faptul că autorul este un bărbat, probabil trecut de prima tinerețe, ce prezintă anumite date că ar trăi singur. Nici unul din aceste puncte de vedere nu este pe deplin fundamentat, dar poate să prezinte începutul unei urme.“

Raportul era bătut la mașină, destul de dezordonat, cu multe greșeli și ștersături.

Jensen luă perforatorul, perforă cu grijă cele trei foi și le așează într-un dosar verde pe care-l puse în partea stîngă a mesei.

Apoi se ridică, își puse haina și pălăria, după care părăsi camera.

Vremea continua să fie frumoasă. Soarele strălucea puternic și aprins, dar nu prea încălzea, cerul avea o nuanță albastră-palidă ca oglinda de gheață și, cu tot mirosul de benzină, aerul părea limpede și curat. Oamenii, care-și părăsiseră provizoriu automobilele, puteau fi vă-

zuți circulînd pe trotuare. Ca de obicei, erau bine îmbrăcați și semănau unul cu altul. Se mișcau grăbiți și febrili, ca și cum ar fi dorit să ajungă cît mai repede înapoi în mașinile lor. Din momentul în care se reășezau la volan, simțul de integritate personală era sensibil amplificat. Întrucît și vehiculele difereau între ele ca mărime, formă, culoare și putere, dădeau proprietarilor respectivi un sentiment de identitate. În afară de aceasta, produceau un fel de diviziune de grupe; cei cu automobile asemănătoare, în mod inconștient se considerau că aparțin unei categorii de egali mult mai evidentă decît societatea egalitară, luată în ansamblul ei.

Jensen citise aceste lucruri într-un raport al Ministerului Problemelor Sociale. Fusesse întocmit de mai mulți psihologi, salariați ai acestui minister, și avusese o circulație restrînsă — numai în rîndul ofițerilor superiori de poliție. După aceea, a fost considerat drept document strict secret.

Cînd ajunse în partea de sud a pieței, chiar în fața monumentului muncitorilor, observă în oglinda retrovi-zoare o mașină a poliției identică cu cea în care se afla. Se gîndi că trebuie să fie ocupată de vreun inspector-șef de la una dintre diviziile vecine, probabil Divizia 15 sau 17.

În timp ce se îndrepta spre clădire, ascultă distrat mesajele transmise pe unde scurte, care la intervale dese erau expediate de la sediul central la mașinile de patrulare sau unor posturi fixe. Știa că reporterii de la rubrica judiciară a ziarelor au permisiunea să asculte aceste mesaje transmise prin radio, dar, cu excepția accidentelor de circulație, nu se întîmpla niciodată ceva senzațional sau neobișnuit.

Conduse spre spațiul de parcare și își gară mașina între cele două automobile mari, negre, și cel alb al Directorului-general.

Un paznic în uniformă albă și cu o șapcă roșie cu co-zoroc veni imediat spre el. Jensen îi arată insigna și porni spre clădire.

Ascensorul rapid se opri automat la etajul optsprezece, dar nu fu primit imediat, ci numai după aproape douăzeci de minute. Își pierdu timpul studiind cele două ma-

chete de vapoare care purtau numele Primului Ministru și al Maiestății-Sale Regelui.

Fu introdus de o secretară îmbrăcată în verde, cu o privire lipsită de expresie. Camera era identică cu cea pe care o vizitase cu două zile în urmă, cu excepția faptului că trofee din vitrina de sticlă erau ceva mai mici și priveliștea care se vedea pe fereastră era cu totul alta.

Directorul-general se întrerupse o clipă din lustruitul unghiilor și îl invită să ia loc.

— Ați rezolvat problema ?

— Din păcate, nu.

— Dacă aveți nevoie de sprijin sau doriți vreo informație, am primit dispoziții să vă acord orice asistență. Deci, vă stau la dispoziție.

Jensen dădu din cap.

— Dar trebuie să vă previn că sînt foarte ocupat.

Jensen se uită la trofee și-l întrebă :

— Ați practicat sportul ?

— Îmi place viața în aer liber. Fac și acum sport : yachting, pescuit, tir cu arcul, golf... Desigur, nu sînt la fel de bun ca...

Se opri timid și făcu un gest vag spre ușă. Cîteva secunde mai târziu colțurile gurii erau îndreptate din nou în jos. Se uită la ceas, un cronometru elegant și mare, cu brățară din inele de aur.

— Cum pot să vă fiu de ajutor ?

Jensen își pregătise mai de mult întrebările pe care urma să le pună acum.

— S-a petrecut oare ceva care poate să prezinte o explicație pentru expresia folosită în scrisoare — omorul comis de voi ?

— Bineînțeles, nu.

— Puteți eventual să faceți o legătură între această expresie și vreo persoană sau un fapt ?

— Nu, după cum v-am mai spus. Este o idee de om nebun. Un nebun -- asta-i singura explicație plauzibilă.

— Ați avut vreun caz de deces ?

— În ultima vreme, nu. Dar în legătură cu această latură a problemei vă recomand să stați de vorbă cu directorul personalului. Eu sînt de fapt redactor, răspunzător

tor de conținutul publicațiilor noastre și de producția lor editorială. Și...

— Da ?

— În orice caz, vă aflați pe o urmă greșită. Nu vedeți cât de absurdă este o astfel de ipoteză ?

— Ce ipoteză ?

Omul cu cravata de mătase se uită nesigur la vizitatorul lui.

— Îngăduiți-mi o ultimă întrebare, spuse Jensen. Dacă presupunem că scopul scrisorii era să producă o atmosferă neplăcută celor doi conducători ai editurii, din ce categorie credeți că face parte vinovatul ?

— Aceasta urmează să fie stabilit de poliție. Personal, mi-am format o anumită idee. Din categoria bolnavilor mintali.

— Există poate o persoană sau vreun grup anume care poate fi considerat că dorește să lezeze editura sau pe conducătorii ei ?

— Cunoașteți publicațiile noastre ?

— Le-am citit.

— Atunci ar trebui să știți că întreaga noastră politică editorială are drept scop înlăturarea violenței, relelor intenții și a luptelor de opinii. Publicațiile noastre creează un climat sănătos și de bună dispoziție. Cel din urmă lucru pe care l-ar dori ar fi complicarea existenței și crearea unor emotivități în rîndul cititorilor noștri.

Directorul se opri o clipă, apoi spuse, în chip de concluzie :

— Editura nu are dușmani. Nici conducătorii ei n-au. Ideea este absurdă.

Jensen ședea țeapăn și nemișcat în fotoliul pentru vizitatori. Fața sa era complet lipsită de expresivitate.

— Este posibil să fiu obligat să fac anumite cercetări în această clădire.

— În acest caz, trebuie să fiți de o discreție absolută, spuse de îndată Directorul-general. Numai Patronul, vărul lui și eu mine cunoaștem rostul vizitelor dumneavoastră. Desigur, vom face tot ce ne va sta în putere ca să vă ajutăm, dar mă puneți în situația de a vă atrage aten-

ția că în nici un caz nu trebuie să se afle că poliția se ocupă de editură ; mai ales salariatilor acest lucru trebuie să le rămână complet necunoscut.

— Cercetările necesită totuși un anumit grad de libertate în mișcări.

Omul rămase puțin pe gânduri. După o scurtă pauză, răspunse :

— Pot să vă dau o cheie universală pentru toate ușile și o legitimație specială care să vă asigure accesul în diferite sectoare de activitate.

— Bine.

— Aceasta... ca să spunem așa, ar justifica prezența dumneavoastră.

Directorul-general ciocăni nervos marginea biroului cu vârful degetelor. Apoi zîmbi, amabil și conspirativ, și spuse :

— Am să întocmesc chiar eu legitimația. Poate că-i mai bine așa.

Parcă din nebăgare de seamă, apăsă pe un buton în spatele interfonului și un suport cu o mașină de scris apăru din partea laterală a biroului. Mașina de scris avea o formă aerodinamică, iar piesele sale cromate, nichelate sau lăcuite străluceau atît de puternic încît păreau că nu fuseseră vreodată folosite.

Directorul general trase un sertar și scoase un mic formular din carton albastru. Apoi se roti pe scaunul lui turnant, își sumecă ușor mînecele hainei și introduse cu grijă formularul în mașina de scris. Potrivi mașina, își frecă gînditor nasul cu arătătorul, apăsă pe cîteva clape, își ridică ochelarii pe frunte și-și aținti privirile asupra textului pe care-l scrisese, apoi scoase formularul din mașină, îl mototoli, îl aruncă în coșul de hîrtie și luă altul din sertar.

Îl fixă în mașină și reîncepu să scrie, dar mai rar. După fiecare lovitură pe clape, își ridică ochelarii pe frunte și verifica ceea ce scrisese.

Cînd scoase din mașină mica fișă de carton, zîmbetul lui nu mai era de loc amabil.

Mai luă o fișă din sertar. Rîndul următor luă cinci deodată.

Jensen continuă să șadă țeapăn și nemișcat și se părea că se uită drept înainte, la vitrina cu trofee și cu drape-lul în miniatură.

După ce mototoli al șaptelea formular, directorul re-nunță să mai zîmbească. Își descheie nasturele de la gu-ler și își desfăcu cravata, scoase din buzunarul de la piept un stilou negru cu monogramă de argint și începu să scrie ceva pe o coală de hîrtie cu un antet așezat discret în par-tea de sus.

Jensen nu spuse nimic și privirea lui nu-și schimbă direcția.

O picătură de sudoare se rostogoli pe nasul directorului și căzu pe foaia de hrtie.

Omul avu o tresărire și se apucă să scrie cu mișcări sacadate. Apoi mototoli furios foaia de hîrtie și o aruncă sub masă. Nu nimeri coșul și ghemotocul ajunse lîngă pi-cioarele lui Jensen.

Directorul-general se ridică și se îndreptă spre una dintre ferestre, o deschise și rămase acolo privind afară, cu spatele spre musafirul său.

Jensen se uită la ghemotocul de hîrtie, îl ridică și îl vîrî în buzunar.

Directorul-general închise fereastra, se întoarse și păși zîmbitor spre el. Își încheie nasturele de la guler, își aranjă cravata și făcu să dispară mașina de scris. Apăsă pe butonul interfonului și zise :

— Completați o legitimație provizorie pe numele Jen-sen, care să-i asigure intrarea liberă în clădire. Face parte din serviciul de control. Valabilă pînă duminică. Adu-ceți-mi o cheie universală.

Vocea sa era aspră și rece, dar zîmbetul îi rămase ne-schimbat.

Exact după nouăzeci de secunde, secretara în verde îi aduse documentul și cheia. Pe fața directorului apăru o umbră, aruncă o privire critică pe legitimație și spuse, ri-dicînd puțin din umeri :

— Bine... în ordine.

Ochii secretarei clipiră.

— Am spus că-i în ordine, spuse brusc Directorul-general. Poți pleca.

Semnă și întinse vizitatorului său legitimația împreună cu cheia, spunându-i :

— Cheia deschide toate ușile de la serviciile care vă interesează. Bineînțeles, nu se potrivește la birourile personalului de conducere și, desigur, nici la ușa din această cameră.

— Vă mulțumesc.

— Mai aveți vreo întrebare ? Dacă nu...

Se uită cu regret la ceas.

— Doar o chestiune minoră, spuse Jensen. Ce este Departamentul special ?

— Un grup de proiectanți care elaborează planurile pentru noile reviste și magazine.

Jensen dădu din cap, puse legitimația și cheia în buzunarul de la piept și părăsi camera.

Înainte de a porni mașina, scoase din buzunar hîrtia motoșolită, o netezi cu grijă și o pipăi ușor cu vârful degetelor. Părea să fie de o calitate foarte bună și avea o formă neobișnuită.

Scrisul Directorului-general era la fel de neregulat și de dezordonat ca al unui copil, dar citeț. Jensen citi :

Purtătorul acestei legitimații Dl. N. Jensen aparține serviciului de control și are drept să viziteze toate serviciile cu excepția...

El este membru cu drepturi depline al controlului intern al editurii.

D-lui Jensen, posesorul acestei legitimații, i se acordă prin prezenta dreptul de acces în editură. N. Jensen face parte din control și posedă împuterniciri speciale.

*Inspectorul-șef Inspectorul
Dl. Jensen DRACU SĂ-L IA*

Împături cu grijă foaia de hîrtie și o puse în compartimentul pentru mânuși, deasupra revolverului. Apoi își lipi fruntea de geamul mașinii și se uită la clădire, cu ochi liniștiți și lipsiți de expresie.

Stomacul său începu să clocotească. Îi era foame, dar știa că, de îndată ce va mânca ceva, durerile se vor face din nou simțite.

Jensen porni motorul și se uită la ceas.

Era douăsprezece și jumătate, miercuri.

9

— Nu, spuse expertul de la laborator, calitatea hîrtiei nu-i aceeași. Nici forma nu-i aceeași. Dar...

— Dar ?

— Diferența de calitate este foarte mică. Structura este asemănătoare. Oricum, cu totul neobișnuită.

— Și ?

— Este foarte posibil ca ambele hîrtii să provină din aceeași fabrică.

— A, da.

— Acum verificăm asta. Oricum, e o ipoteză.

Expertul păru că ezită. După cîteva secunde, continuă :

— Omul care a scris cele cîteva rînduri pe acest petec de hîrtie are vreo legătură cu cazul ?

— De ce vă interesează ?

— Un om de la Institutul de Psihiatrie Criminală, care trecea pe-aici, a aruncat o privire asupra hîrtiei. A ajuns la concluzia că cel care a scris textul suferă de lapsusuri și greutăți în exprimare. Este foarte sigur în ceea ce spune.

— Cine i-a dat psihiatrului posibilitatea să vadă materialul ?

— Eu. Îl cunosc foarte bine. A trecut cu totul întîmplător pe-aici.

— Sînt obligat să înaintez un raport pentru neglijența în serviciu pe care ai comis-o.

Jensen puse jos receptorul.

— Foarte clar, își spuse sie însuși. Cu totul neobișnuită, murmură apoi.

Se dușe la spălător, umplu o cană mare cu apă, își turnă trei lingurițe de bicarbonat, îl amestecă cu stîloul și bău.

Scoase din buzunar cheia. Era plată, lungă, cu dantură complicată și de o formă ciudată. Cîntări cheia în palmă și se uită la ceas.

Era trei și douăzeci. Tot miercuri.

10

Din vestibul, Jensen o luă spre stînga, apoi se sui în ascensorul de serviciu care cobora la subsol ¹. Construcția din rame metalice a cabinei scîrțîia prelung la coborîre, și el observa cu atenție tot ce se putea vedea la nivelul etajelor prin care trecea. Mai întîi văzu o sală vastă unde electrocarele se mișcau prin treceri înguste între pachetele de magazine noi, apoi oameni în salopete, cu teancuri uriașe așezate pe cărucioare și după aceea zgomotul asurzitor din sala rotativelor. La etajul următor văzu o sală de dușuri, spălătoare; vestiare cu bănci și șiruri de ăulapuri metalice vopsite în verde. Pe bănci ședeau oameni care probabil se aflau în pauză sau își terminaseră schimbul. Cei mai mulți răsfoiau apatic magazinele colorate, care păreau că tocmai ieșiseră de sub teascuri. Călătoria sa ajunsese apoi la capăt și ieși din ascensor pătrunzînd în depozitul de hîrtii. Acolo domnea o liniște profundă, tulburată doar de zgomotele acumulate în imensa clădire de deasupra, ce pătrundeau pînă aici ca un muget pulsatoriu. Un timp rătăci fără un scop precis printre șirurile de baloturi și suluri uriașe de hîrtie. Singura persoană ce o văzu fu un om scund și palid, într-o salopetă albă, care se uită înspăimîntat la dînsul și strivi între degete țigara ce o ținea.

Jensen părăsi depozitul de hîrtie și porni în sus. Cînd ajunsese la nivelul străzii, fu însoțit de un om de vîrstă mijlocie, îmbrăcat într-un costum cenușiu. Omul intrase în

¹ Este vorba de tipul de ascensor „pater noster“, format din cabine transportate în plan vertical de un sistem de bandă rulantă. Au viteză mică, așa că intrarea și ieșirea din cabină se face din mers.

aceeași cabină și călători cu Jensen pînă la etajul zece, unde trebuiau să schimbe ascensorul. Nu scoase nici un cuvînt și nici nu aruncă vreo privire spre tovarășul său de drum. În liftul de serviciu de la etajul zece, Jensen descoperi că omul în haine cenușii intrase în cabina următoare.

La etajul douăzeci, trecu în cel de-al treilea ascensor de serviciu, și după patru minute ajunse în vîrf.

Constată că se afla într-un coridor îngust, fără nici o ferastră, cu ciment pe jos, fără vreun covor. Făcea un unghi drept în jurul sistemului central format din ascensoare și scări, și în lungul părții sale exterioare, din loc în loc erau uși vopsite în alb. În partea stîngă a fiecărei uși era o mică etichetă pe care erau scrise unul, două, trei sau patru nume. Lumina din coridor, de o nuanță alb-albăstruie, era dată de tuburi fluorescente montate în tavan.

După citirea etichetelor, ajunse la concluzia că se află în departamentul care se ocupă cu editarea povestirilor în benzi desenate. Coborî pe scări cinci etaje și constată că se află în același departament. Pe coridor era lume puțină, dar de dincolo de uși străbătea zgomot de voci și de mașini de scris. La fiecare etaj era cîte un panou pe care erau afișate, în majoritatea cazurilor, circulare adresate salariaților de către directorii executivi. Erau de asemenea ceasuri de pontaj, ceasuri de control pentru paznicii de noapte și, montat în tavan, un sistem de stropire cu apă pentru stingerea automată a unor eventuale incendii.

La etajul douăzeci și patru, erau patru servicii diferite. Recunoscuseră denumirile revistelor și își reaminti că au o formă de prezentare simplă, conținînd mai ales povestiri pline de ilustrații colorate.

Jensen coborî fără grabă. La fiecare etaj străbătea cele patru coridoare, două mai lungi și două mai scurte, care formau un dreptunghi. Și aici ușile erau vopsite în alb, iar pereții complet goi. Cu excepția numelor de pe etichete, cele șapte etaje de sus erau identice. Totul era foarte bine îngrijit; nu se vedea nici urmă de neglijență, iar curățenia părea ireproșabilă. În spatele ușilor se pu-

teau auzi voci, telefoane sunînd şi, din cînd în cînd, răpăitul maşinilor de scris.

Se opri în dreptul unui panou şi citi :

Nu vă exprimaţi dispreţurilor faţă de Editură sau de publicaţiile sale !

Este interzis să se fixeze fotografii sau articole de orice fel pe partea exterioară a uşilor !

Totdeauna comportaţi-vă ca un ambasador al Editurii. Şi în timpul vostru liber ! Amintiţi-vă că Editura lucrează aşa cum trebuie : în mod demn, distins şi cu răspundere ! Respingeţi orice critică nejustificată. „Evadarea din realitate“ şi „ipocrizie“ nu sînt decît nişte denumiri ale poeziei şi imaginaţiei !

Totdeauna să fiţi conştienţi că reprezentaţi Editura şi revista dvs. — chiar şi în timpul liber !

Reportajul „adevărat“ nu este totdeauna cel mai bun. „Adevărul“ este un produs care trebuie manipulat cu o atenţie deosebită. În ziaristica modernă nu puteţi fi siguri că toată lumea va tolera adevărul aşa cum îl toleraţi dvs. ! Sarcina dvs. este să-i distraţi pe cititori, să-i invitaţi să viseze. Sarcina dvs. nu este să-i scandalizaţi, să-i şocaţi sau să-i tulburaţi, nici să-i „deşteplaţi“ ori să-i educaţi.

Mai erau numeroase alte afişe de acelaşi gen. Majoritatea lor erau semnate de directorii executivi ai societăţii ori de cei din administraţia clădirii şi doar cîteva personal de către Editor. Jensen le citi pe toate, apoi coborî mai departe.

Revistele şi magazinele cele mai elegante şi mai mari erau produse, fără îndoială, în partea de jos a clădirii. Aranjamentul interior era deosebit aici ; pe coridoare văzu covoraşe de culori deschise, scaune din ţevi nichelate şi scrumiere cromate strălucitor. Pe măsură ce se apropia de etajul optsprezece, eleganţa glacială se impunea tot mai mult, după care începca din nou să se estompeze. Direcţia ocupa patru etaje, iar dedesubtul lor se aflau birourile administraţiei, secţiile de publicitate şi difuzare, şi multe altele. Coridoarele devéniră din nou lipsite de orice ornament şi tăcănitul maşinilor de scris tot mai intens. Lumina era albă, rece şi bătătoare la ochi.

Jensen străbătu etaj după etaj. Când ajunse la spațiosul hol de intrare, arătătoarele ceasului arătau ora cinci. La coborîre folosisese tot timpul scara și simțea o oboseală ușoară în mușchii picioarelor.

După vreo două minute coborî scările și omul în haine cenușii. Jensen nu-l mai văzuse din momentul când se despărțise de el la etajul zece, cu o oră în urmă. Omul dispăru în cabina portarului de lângă intrarea principală. Se putea vedea că stă de vorbă cu omul în uniformă din spatele peretelui din sticlă, apoi își șterse transpirația de pe frunte și aruncă o privire grăbită și distrată prin sală.

Ceasul din holul cel mare bătău ora cinci — și exact un minut mai târziu, ușile automate ale uneia dintre ascensoarele rapide se deschiseră lăsînd să iasă prima lor încărcătură.

Torentul de oameni continuă să se scurgă circa o jumătate de oră, înainte ca să înceapă să se subțieze. Jensen rămase în picioare, cu mâinile la spate, legănîndu-se ușor înainte și înapoi pe vîrfurile picioarelor, uitîndu-se la oamenii grăbiți. În spatele ușilor turnante, ei se împrăștiau și dispăreau spre mașinile lor, obosiți și resemnați.

La șase fără un sfert, holul era din nou gol. Ascensoarele se opriseră. Personalul de serviciu, în uniforme albe, închise ușile de la intrare și plecă. Numai omul în haine cenușii rămase în spatele peretelui de sticlă. Afară se lăsase întunericul.

Jensen intră într-unul dintre ascensoarele căptușite cu aluminiu și apăsă pe butonul cel mai de sus. În dreptul etajului optsprezece liftul se opri brusc, ușile se deschiseră și se închiseră, apoi porni mai departe.

Coridoarele din sectorul povestirilor pe benzi desenate continuau să fie luminate la fel de puternic ca și mai înainte, dar nu se mai auzea gălăgia din spatele ușilor. Rămase nemișcat și ascultă. După vreo treizeci de secunde, auzi cum se oprește un ascensor, undeva prin apropiere, probabil la etajul imediat inferior. Mai așteaptă puțin, dar n-auri zgomot de pași. Nu putea să audă nimic, totuși liniștea nu era deplină. Doar când se aplecă într-o parte și-și lipi urechea de perete, putu să-și dea seama că este ritmul pulsatoriu din camera de mașini, aflată la o distanță con-

siderabilă. După ce ascultă o bucată de vreme, sunetul deveni mai palpabil, parcă rugător și chinuitor, ca o durere neidentificată.

Se îndreptă și pași în lungul coridorului. Tot timpul era conștient de existența acestui ritm. În locul unde se terminau scările, erau două uși albe din oțel, una ceva mai mare decât cealaltă. Nici una nu avea clanță. Scoase cheia cu capătul ei de formă ciudată și încercă mai întâi să deschidă ușa mai mică, dar cheia nu se potrivea. Cealaltă se deschise dintr-o dată și văzu o scară îngustă, cu trepte de ciment, luminată slab de niște becuri electrice mici.

Jensen urcă scara, deschise o altă ușă și ieși pe acoperiș.

Era întuneric beznă, iar vântul serii bătea în rafale reci. În jurul acoperișului plat era un parapet, înalt cam de un metru. Jos, departe, se întindea orașul cu milioane și milioane de puncte de lumină albă și rece. În mijlocul acoperișului se înălțau vreo zece coșuri scurte. Din două dintre ele ieșeau vâlătuci de fum ; cu toate răbufnirile vântului, simțea atmosfera acră, grea și sufocantă.

Deschise ușa de la capătul scărilor și i se păru că aude cum cineva închide ușa de jos ; dar când ajunse acolo, etajul treizeci părea tăcut și pustiu. Încercă din nou cheia în broasca ușii celei mici, dar nici de data aceasta nu reuși s-o deschidă. Își zise că ducea spre vreo instalație tehnică, poate la mecanismul de ascensor sau la vreun tablou electric.

Străbătu încă o dată coridorul în formă de dreptunghi, în cea mai mare liniște posibilă, călcînd atent cu pantofii săi cu talpă de cauciuc. Când ajunse pe latura scurtă, mai depărtată, ascultă din nou și i se păru că aude iar zgomot de pași, undeva prin apropiere. Zgomotul dispăru de îndată, putea să fie doar un ecou.

Scoase din nou cheia universală, deschise o ușă și intră într-unul din birourile editurii. Era ceva mai mare decât o celulă din subsolul Diviziei Șaisprezece ; pereții de ciment erau goi și albi, la fel și tavanul, iar pardoseala de un cenușiu deschis. Mobilierul era format din trei mese albe, care ocupau întreg spațiul disponibil, iar pe pervazul

ferestrei stătea un telefon cromat, pentru convorbiri interne. Pe mese erau aranjate, într-o ordine perfectă, hîrtii, desene, rigle și pensule.

Jensen trecu în spatele unui birou și se uită la un desen colorat, împărțit în patru pătrate, care era, evident, o scenă dintr-o povestire în desene. Pe marginea desenului era prinsă o pagină dactilografiată, purtînd titlul „Manuscris original din departamentul autorului“.

Primul patrat reprezenta o scenă într-un restaurant. O blondă cu un piept enorm, purtînd o rochie cu un decolteu adînc decupat, ședea la masă în fața unui bărbat ce purta o mască albastră care-i ascundea ochii și o haină strînsă pe corp cu un cordon lat din piele. Pe pieptul său era un craniu. În spate se putea vedea o orchestră de dans și lume în ținută de seară, iar pe masă o sticlă de șampanie și două cupe. În faza următoare apărea numai bărbatul cu costumul cel straniu, cu un fel de nimb în jurul capului, avînd mîna dreaptă înfiptă în ceva ce semăna cu un primus. Patratul următor reprezenta din nou restaurantul ; acum bărbatul cu haina strîmtă plutea undeva în aer, deasupra mesei, în timp ce blonda se uita la el cu o față lipsită de expresie. Ultima ilustrație îl arăta pe același erou, plutind mai departe în aer pe fundalul unui cer înstelat. Dintr-un inel de pe arătătorul drept se desfăcea o mîna uriașă pe un braț prelung. Mîna ținea o portocală.

Pe desene erau pete acoperite cu vopsea albă, unele în lungul marginii superioare, altele formînd ovaluri ce se prelungeau cu niște cozi tocmai pînă la dantura surîzătoare a personajelor. Petele erau completate cu texte scurte, ușor de citit, deși incomplete :

În seara aceea Pantera Albastră se întîlni cu blonda Beatrice în cel mai elegant restaurant din New-York. „Cred... totul e așa de straniu... cred că... te iubesc.“

„Ce ? Am crezut că luna s-a mișcat.“ Pantera Albastră se vîrî afară și-și încarcă inelul său atotputernic.

„Iartă-mă, dar trebuie să te lăs pentru o clipă. Ceva nu-i în ordine cu luna.“

Și iarăși Pantera Albastră părăsi femeia pe care o iubea, pentru a salva omenirea de distrugere. Era infernalul Krysmopompas, care...

Recunoscu eroii unuia dintre magazinele pe care le răsfoise în ajun.

Prins de perete, deasupra mesei, era un mic afiş. Citi :

În decursul ultimului trimestru, producția noastră a crescut cu 260/o. Editura răspunde unei necesități vitale și are un rol important. Capul de pod a fost cucerit. Acum luptăm pentru victoria finală.

Jensen aruncă o ultimă privire asupra desenelor, stinse lumina și închise ușa în urma sa.

Coborî mai multe etaje și ajunse în birourile unuia dintre cele mai importante magazine. Auzea acum distinct și cu regularitate pașii care-l urmăreau pretutindeni. Cu acest lucru era deplin lămurit și nu mai era nevoie să-și bată capul.

Deschise două uși și intră în celula din beton, asemănătoare cu cea pe care o vizitase la etajul treizeci. Pe mese se vedeau fotografii de capete încoronate, idoli, copii, câini și pisici, precum și o mulțime de articole ce fuseseră traduse sau redactate din nou. Unele prezentau corecturi făcute cu roșu.

Își aruncă ochii peste ele și constată că rîndurile care fuseseră șterse erau, aproape fără excepție, observații critice de o modestie neobișnuită și aprecieri pline de timiditate. Articolele se refereau la vedetele din străinătate.

Cămera redactorului era mai mare ca restul încăperilor. Pe jos era așternut un covor cafeniu deschis, iar mobila din țevi nichelate era tapisată cu alb. Pe birou, în afară de difuzorul interfonului, se găseau două telefoane albe, o mapă subțire, cenușie și o fotografie în ramă metalică. Fotografia era chiar a redactorului, un om de vîrstă mijlocie, slăbuț, cu o privire speriată și o mustață tușinată.

Jensen se așează la birou. Cînd își dresе glasul, auzi rezonanța camerei, care îi părea rece, străină și mult mai vastă decît era în realitate. Nu văzu nicăieri cărți sau reviste, dar pe peretele alb, chiar în fața mesei la care stătca, era o fotografie mare, în culori. Imaginea fusese luată în timpul nopții și reprezenta clădirea la lumina reflectoarelor.

Deschise câteva sertare, dar nu descoperi nimic interesant. Într-unul din ele se afla un plic cafeniu pe care era scris : *Personal*. Conținea câteva fotografii în culori și o notă tipărită : *Este o ofertă exclusivă, la un preț redus, din partea serviciului internațional foto al Societății, numai pentru șefii de servicii*. Fotografiile reprezentau femei goale, bine făcute, cu sînii mari, trandafirii.

Jensen închise plicul și-l puse înapoi, în sertar. Nu exista nici o lege împotriva acestui gen de fotografii, dar — după un brusc avînt al interesului, ce se produsese cu cîtiva ani în urmă — producția de fotografii pornografice dispăruse de pe piață. În unele locuri, se considera că lipsa de cerere era consecutivă scăderii rapide a natalității.

Se uită sub mapa de pe birou și găsi o adresă internă, semnată de directorul general.

Reportajul despre căsătoria ce a avut loc la Palatul Regal între Prințesă și Președintele Organizației Provinciale este de calitate îndoielnică. Mai multe persoane importante, avînd relații strînse cu Editura au fost pomenite doar în treacăt. Aluzia că fratele mirelui a fost în tinerețe un republican înfocăt reprezintă o insultă, la fel ca și ideea „umoristică“ în legătură cu posibilitatea ca Președintele Organizației Provinciale să ajungă într-o zi pe tronul regal. Pe de altă parte, fiind eu însumi ziarist, îmi displace stilul stîngaci al reportajului. Bineînțeles că scrisoarea nr. 8 nu trebuie să fie inclusă.

Declarația că procentul de sinucideri a scăzut poate să ducă la concluzii greșite în sensul că au avut loc mai înainte excesiv de multe sinucideri în societatea noastră egalitară. Trebuie din nou să vă atrag atenția că cifra vînzărilor la ziarul Dumneavoastră nu crește conform cu previziunile Editurii ?

Pe baza unei note marginale află că toți șefii de serviciu au primit copii după această adresă.

Cînd Jensen ieși din nou pe coridor, i se păru că aude un zgomot ușor în spatele unei uși.

Scoase cheia universală, deschise acea ușă și intră. În cameră era întuneric, dar, în penumbra produsă de razele reflectoarelor din afară, văzu un om ghemuit pe un scaun. Închise ușa în urma sa și aprinse lumina. Camera

era de tipul obișnuit, cu pereți din ciment și ferestre metalice. Aerul era închis, cu un miros de băutură, fum de țigară și alimente vomate.

Omul de pe scaun părea de vreo cincizeci de ani. Era voinic, mai curînd gras, și purta o haină, cămașă albă, cravată, ciorapi și pantofi. Pantalonii erau întinși pe masă și era evident că încercase să-i curețe, iar chiloții erau agățați de radiator. Bărbia i se sprijinea pe piept, iar fața îi era roșie. Pe masă stătea un pahar din plastic și o sticlă goală de lichior, iar la picioarele lui se afla un coș metalic pentru hîrtii.

Omul clipi de cîteva ori datorită luminii puternice și își holbă ochii injectați de sînge.

— Arta de a fi ziarist a murit, spuse. Eu am murit. Totul a murit.

Căută sticla de pe masă.

— Aici zac... în această bucătărie împruțită. Niște incuți îmi poruncesc și mă tratează ca pe un cîine. Mie ! De ani de zile !

Luă sticla și dădu pe gît ultimul strop.

— Cea mai împruțită bucătărie din lume. Trei sute cincizeci de mii de porții de supă de pisică săptămînal. O supă ușoară, garantat fără nici un gust. De ani de zile !

I se clătină tot corpul și fu obligat să folosească amîndouă mîinile ca să ducă paharul la gură.

— Dar acum s-a terminat, zise.

Luă o scrisoare de pe masă și o flutură.

— Citește, spuse. Asta-i finalul.

Jensen luă scrisoarea. Era o notă din partea redactorului :

Reportajul dumneavoastră despre căsătoria de la Palat este lipsit complet de simțul măsurii, prost scris și plin de inexactități. Publicarea scrisorii în nr. 8 constituie o neglijență scandalosă. Mă văd nevoit să raporteze acestea la forul cel mai înalt.

— Și asta după ce citise tot reportajul înainte de a-l trimite la tipar. La fel și blestemata aia de scrisoare. Dar n-am de gînd să scot nici un cuvînt. Amărîtul ăsta nu încearcă decît să-și apere pielea.

Omul se uită la Jensen cu un interes sporit.

— Dar dumneata cine ești? Vreun director nou? O să-ți placă la noi, băiete! Sînt aici niște țăranoi cocoloșiți, din cine știe ce colț murdar din țară, și toți au ajuns redactori. Și, desigur, cu toți bădăranii ăștia cineva trebuie să greșască.

Jensen își scoase legitimația albastră. Omul de pe scaun nici nu se uită la el. Spuse mai departe:

— Am fost ziarist timp de treizeci de ani. Am urmărit toată decăderea spirituală. Sufocarea intelectuală. Cea mai lentă garotare¹ din lume. Înainte vreme doream ceva. Ce greșală! Și acum mai doresc puțin, foarte puțin. Și asta-i o greșală. Pot să scriu. Iată greșeala. De aceea mă urăsc. Dar sînt obligați să mai țină pe cîte unii ca mine. Pînă cînd se va găsi vreunul să inventeze o mașină cu pîrghii și butoane, capabilă să le fabrice minciunile lor blestemate: șase pagini pe oră, fără nici o eroare, ștersătură sau idee. Acum sînt beat. Ura, ura, ura!!

Ochii îi erau larg deschiși, iar pupilele mici. Făcu un gest vag, se ghemui din nou și bombăni:

— De cum mi se usucă pantalonii, o să încerc să mă duc acasă.

Cîteva momente, omul rămase tăcut. Respira greoi și neregulat. Apoi își aruncă brusc înainte brațul drept și strigă:

— Onorat public! Piesa s-a terminat, eroul spînzurat, pentru că specia umană nu se schimbă și nu dă nimic fără plată. Știi cine a scris asta?

— Nu, răspunse Inspectorul-șef Jensen.

Stinse lumina și părăsi camera.

La etajul zece trecu în liftul de serviciu și coborî la depozitul de hîrtie.

Erau aprinse numai luminile de pază, becuri albastre așezate din loc în loc, ce împrăștiu o lumină pală și nesigură.

¹ „Garota“ era folosită de Inchiziție pentru a ucide prin strangulare pe adversarii Bisericii.

Stătu complet nemișcat și simți apăsarea grea a clădirii de deasupra lui. Rotativele stăteau acum nemișcate și masivitatea întregii clădiri părea că adaugă o nouă trăsătură la tăcerea ce domnea. Nu mai putea auzi sunetele care-l urmăriseră tot timpul.

Se urcă pînă la nivelul străzii. Holul era pustiu. Rămase așteptînd acolo. Trecură trei minute pînă cînd omul în haine cenușii apăru pe o ușă laterală și se îndreptă spre cabina portarului.

— Este un om beat în camera două mii o sută patruzeci și trei, spuse Jensen.

— Situația a fost rezolvată, spuse omul în cenușiu, cu o voce lipsită de orice intonație.

Jensen deschise ușa cu cheia și ieși afară, în aerul rece.

11

Cînd se întoarse la sediul Diviziei Șaisprezece, era ora zece fără cinci. Nu găsi nimic interesant în biroul său, așa că se coborî la celulele de la subsol, unde două tinere erau împinse pe ușă. Așteptă pînă cînd dădură în primire carnetele de identitate, pantofii, pardesiele și poșetele la ghișeul de control. Una dintre ele îl înjură și-l scuipă pe polițistul de serviciu. Polițistul care o arestase căscă cu poftă, îi suci mîna și se uită obosit la ceas. Cealaltă fată stătea liniștită, cu capul plecat și cu mîinile atîrnînd din umerii pleoștiți. Îi curgeau lacrimile pe obraji și bîlbîia ceva în timp ce se smiorcăia. Vorbele erau cele care se auzeau totdeauna în astfel de situații — „nu, nu” și „nu vreau, nu vreau”.

Fetele fură conduse de două femei din serviciul poliției, îmbrăcate în ghetе din cauciuc și salopete din material plastic de un verde pal. Curînd se auziră plînsurile și țipetele obișnuite în momentul examenului medical. Personalul feminin era mai tenace și mult mai eficient în acest domeniu decît bărbații.

Se duse la ghișeul de înregistrare și citi lista celor aduși în ultimele două-trei ore. Nimeni nu fusese arestat la editură și nici nu se primise vreo chemare de acolo.

Jensen nu mîncă nimic în drum spre casă. Nu era tocmai flămînd și nici nu mai putea suporta tulburările din stomacul său. Dar, cu toată căldura din automobil, avea frisoane ca și cum ar fi tremurat de frig și observă că îi vine greu să țină volanul în mîini.

De îndată ce ajunse acasă se dezbracă și se culcă. După ce stătu culcat în întuneric mai mult de o oră, se sculă și scoase sticla. Frisoanele dispărură ceva mai tîrziu, dar cînd adormi continua totuși să se simtă răzbit de frig.

Se terminase ziua a treia. Îi mai rămîneau patru.

12

Dimineata era limpede și rece. Un strat subțire de zăpadă proaspătă acoperea scuarurile cu iarbă dintre blocurile cu multe etaje, iar o crustă subțire de gheață îmbrăca asfaltul șoselei.

Jensen se sculase devreme și, cu toată înghesuiala mașinilor și drumurile lunecoase, ajunse la timp la birou. Gîtul îi era uscat și, deși se spălase bine pe dinți și își clătise gura, simțea pe limbă un gust de mucegai. Trimise să-i aducă de la bufet o sticlă de apă minerală și începu să se uite prin corespondența depusă pe masa sa de lucru. Raportul de la Institutul de Tehnică Criminalistică nu sosise încă, iar celelalte hîrtii nu prezentau nici un interes. Omul de la oficiul poștal ajunsesse la un punct mort. Jensen citi cu atenție scurtul raport al acestuia, își masă ușor tîmplele cu vîrfurile degetelor și formă la telefon numărul oficiului poștal. Trecu un timp destul de lung pînă cînd polițistul veni la telefon.

— Aici Jensen.

— Da, domnule.

— Cu ce te ocupi acum ?

— Cercetez secția de sortare. Stau de vorbă cu fiecare funcționar. Va dura încă mult.

— Fii mai precis.
— Încă două zile. Poate trei.
— Crezi că vei găsi vreo urmă ?
— Mă îndoiesc. Avem o mulțime de scrisori la care adresele sînt scrise cu ajutorul unor litere decupate din ziare. Am văzut chiar eu peste o sută. Cele mai multe sînt anonime. Scrisori de-astea se scriu tot timpul.

— De ce ?
— E un fel de distracție. Cel puțin așa cred. Singura persoană care-și amintește de scrisoarea ce ne interesează este poștașul care a dus-o la destinație.

— Ai o copie după scrisoare ?
— Nu, domnule. Dar am una după plic și după adresă.
— Știu. N-am nevoie de informații inutile.
— Da, domnule.
— Lasă cercetările de la poștă. Du-te la laboratoarele de la Institutul de Tehnică Criminalistică, procură-ți o fotocopy a textului și caută din ce ziar sau ziare au fost decupate literele. Ai înțeles ?

— Da, domnule.
Jensen puse receptorul în furcă. Undeva, în spatele ferestrei, echipa sanitară făcea zgomot cu lopeți și găleți.

Își împreună mîinile și așteaptă.
După o așteptare de trei ore și douăzeci de minute, sună telefonul.

— Am identificat hîrtia, îi spuse specialistul de la laborator.

— Da ?
— Este o hîrtie pentru acte, calitatea CB-3. Produsă chiar într-una din fabricile de hîrtie ale concernului.

Tăcerea se așternu pentru cîteva clipe. Apoi omul continuă :

— Nu-i nimic deosebit în acest lucru. De fapt, conducătorii concernului sînt proprietarii întregii industrii a hîrtiei.

— Rămîi la subiect, spuse Jensen.
— Fabrica se găsește la circa cincizeci de kilometri spre nord de oraș. Avem un om acolo. Am vorbit cu el chiar acum cinci minute.

— Ce-ai aflat ?

— Această hîrtie a fost folosită cu aproape un an în urmă. Cea mai mare parte este rezervată pentru export, dar cantități mici au fost livrate unor așa-zise imprimerii civile, care și ele aparțin concernului. A fost expediată în două formate diferite. După cîte îmi dau seama, în cazul de față interesează numai formatul mai mare. Aici se opresc investigațiile noastre în acest caz. Restul este treaba dumneavoastră. V-am trimis un curier cu toate adresele și numele tuturor persoanelor interesante. Va fi la dumneavoastră cam în zece minute.

Jensen nu răspunse.

— Asta-i tot, spuse specialistul de la laborator.

Omul părea că ezită. După o pauză scurtă spuse :

— Domnule inspector Jensen ?

— Da ?

— Chestiunea aceea de ieri... mă refer la raportul pentru neglijență în serviciu. Mai aveți de gînd să-l înaintați ?

— Desigur, răspunse Jensen.

Zece minute mai tîrziu sosi omul care-i aduse datele de la laborator.

Cînd Jensen termină lectura lor, se sculă și cercetă harta agățată de perete. Apoi își puse pardesiul și coborî.

13

Biroul avea pereții din sticlă și, în timp ce aștepta ca directorul tipografiei să se întoarcă, Jensen urmări activitatea desfășurată dincolo de acești pereți, unde muncitorii îmbrăcați în salopete albe sau cenușii se mișcau în spatele unor mese lungi. De undeva, din fund, se auzea zgomotul produs de linotipuri și de prese.

Primele pagini, umede încă, erau atîrnate cu cîrlige din oțel de-a lungul unuia dintre pereți. Textele, culese cu litere mari și groase lăudau ziarele editurii. Una dintre reclame anunța că un anumit ziar publica în această săptămînă un supliment cu o fotografie în relief, în mă-

rime naturală, a unei stele de televiziune în vîrstă de şaisprezece ani. Suplimentul va fi „în culori minunate, de o rară frumuseţe“. Publicul era avertizat să se grăbească a cumpăra ziarul, înainte ca întreaga ediţie să fie epuizată.

— Executăm unele reclame pentru editură, spuse directorul. Acestea sînt pentru ziare. Frumoase, dar scumpe. Un afiş din astea costă de cinci ori mai mult decît cîştig eu sau dumneata într-un an.*

Jensen nu răspunse.

— Dar e clar că prea puţin îi pasă de asta celui care stăpîneşte aici totul : ziarele, săptămînalele, tipografiile şi hîrtia pe care se tipăresc toate acestea. Totuşi, orice s-ar spune, e un lucru reuşit, adăugă el după un moment.

Omul se întoarse cu spatele, scoase o bomboană contra tusei şi o băgă în gură.

— Aveţi perfectă dreptate, spuse el. Am tipărit două lucruri pe această hîrtie. Să tot fie un an de atunci. Si au fost lucruri al dracului de frumoase. În tiraje mici. Doar cîteva mii de fiecare. Una era o hîrtie cu un antet special pentru Patron ; cealaltă, un fel de diplomă.

— Pentru editură ?

— Da, desigur. Trebuie să mai fi rămas pe- aici, pe undeva nişte probe. Am să vi le arăt îndată.

Începu să răscolească printre nişte dosare.

— Ah, iată. Le-am găsit.

Hîrtia pentru Patron era de format mic, cu un antet elegant, literele discrete şi cenuşii din colţul din dreapta sus pîrînd că subliniază deliberat modestia şi un gust sobru. Jensen constată de la început că formatul era mult mai mic decît scrisoarea anonimă, totuşi îl măsoară. Apoi scoase raportul primit de la laborator şi făcu o comparaţie. Cele două formate nu coincideau.

Celălalt document era un pliant aproape patrat, cu patru foi. Primele două erau complet albe, dar pe a treia era tipărit cu bronz un text, cu litere mari, gotice. Jensen citi :

NE EXPRIMĂM ÎNTREAGA GRATITUDINE PENTRU ANII
DE COLABORARE PETRECUŢI ÎN SERVICIUL CULTURII ŞI
AL EGALITĂŢII SOCIALE

— Splendidă lucrare, nu-i așa ?

— La ce servește ?

— Habar n-am. Un fel de diplomă. Cred că cineva a semnat-o, apoi a fost prezentată într-un cadru probabil festiv. Cred că asta-i.

Jensen luă o linie și măsură latura pliantului. Scoase foaia de hîrtie din buzunar și compară cele două măsurători. Erau întocmai.

— Aveți în depozit hîrtie de această calitate ?

— Nu, este o comandă specială. Și foarte scumpă. Iar ceea ce a rămas după ce am terminat treaba, de mult a fost transformat din nou în pastă.

— Iau aceasta cu mine.

— Am păstrat numai acest exemplar pentru arhiva noastră, îi spuse directorul.

— A, așa ? zise Jensen.

Directorul era un om de șaizeci de ani, cu o față palidă și ochi melancolici. Mirosea a băutură, cerneală de tipar și a bomboane contra tusei. Nu mai spuse nimic, nici măcar la revedere.

Jensen făcu sul diploma și plecă.

14

Camera directorului personalului se afla la etajul nouăsprezece. Omul care ședea la birou era gras, îndesat, cu o față ca de broască, iar zîmbetul său se vedea de departe că nu este atît de abil ca al Directorului-general. Era doar un zîmbet răutăcios, strîmb și artificial. Spuse :

— Decesuri ? Da, este normal. Am avut cîteva salturi pe-aici.

— Salturi ?

— Da. Sinucideri. Se întîmplă... pe ici... pe colo.

Observația era justă. În cursul anului care trecuse, doi pietoni au fost striviți de trupurile celor care săriseră pe fereastră, iar mai mulți au fost răniți. Asta-i dezavantajul pe care-l prezintă înălțimea mare a clădirii.

— Și alte cazuri ?

— Puțină lume a murit în clădire, în ultimul timp. Așa cred, și numai datorită unor cauze naturale sau în urma unor accidente. Am să-i spun secretarei să vă trimită o listă.

— Vă mulțumesc.

Directorul personalului făcu o sforțare. Reuși să-și îmbunătățească oarecum zîmbetul pe care-l afișa și spuse:

— Pot să vă mai fiu de folos cu ceva ?

— Da, spuse Jensen, desfășurînd diploma. Ce-i asta ?

Omul păru puțin încurcat.

— O scrisoare, sau mai bine zis un act care se oferă celor care pleacă din serviciul nostru. Costă o groază de bani, dar reprezintă o amintire frumoasă pentru salariații noștri. Încît nu se fac economii. Așa gîndesc directorii de-aici, atît în cazul de față, cît și în toate celelalte.

— Toți cei care vă părăsesc primesc această diplomă ?

Omul clătină din cap.

— Nu, nu, bineînțeles că nu. Ar costa prea mult. Aceasta reprezintă o cinste care se acordă numai persoanelor cu funcții importante sau celor cu merite deosebite. În orice situație, cei care au avut onoarea s-o primească și-au făcut pe deplin datoria și s-au comportat ca niște adevărați ambasadori ai editurii.

— Cîte s-au distribuit pînă acum ?

— Numai cîteva. Modelul acesta este cu totul nou. Nu-l folosim decît de vreo șase luni.

— Unde se păstrează aceste diplome ?

— Secretara mea le are în păstrare.

— Se poate ușor ajunge la ele ?

Directorul personalului apăsă pe un buton de pe birou. O femeie tînără intră imediat.

— Formularele PR-8 sînt ușor accesibile pentru străini ?

Femeia îl privi speriată.

— Nu, imposibil. Sînt în casa de fier. O încui de fiecare dată cînd plec din cameră.

Îi făcu semn să iasă și spuse :

— Fata este o persoană sigură și foarte conștiincioasă. Altminteri n-ar mai fi aici.

— Doresc o listă cu numele tuturor persoanelor care au primit o astfel de diplomă.

— Desigur. Imediat.

Rămaseră tăcuți în timp ce așteptau înlocuirea listei. Apoi Jensen întrebă :

— Care sînt atribuțiile dumneavoastră mai importante ?

— Mă ocup de numirea personalului administrativ și al celui din birouri. Am grijă ca totul să fie făcut pentru bunăstarea personalului și...

Se opri și zîmbi, cu un zîmbet larg, care-i căscă gura ca de broască. Era un zîmbet dur și rece, și părea că este cu totul sincer.

— Și să scap editura de cei care abuzează de încrederea noastră, continuă el. Să mă ocup de cei a căror comportare lasă de dorit.

După o secundă sau două, mai adăugă :

— Da, da, se întîmplă în cazuri cu totul speciale, dar și atunci procedeul este umanitar, de altfel ca întotdeauna la noi.

Tăcerea se așternu din nou în cameră. Jensen ședea nemiscat, atent la ritmul pulsatoriu al clădirii.

Secretara aduse lista, bătută la mașină în două exemplare. Lista conținea douăsprezece nume.

Directorul personalului o privi atent.

— Două dintre persoanele trecute aici au murit de cînd s-au retras din activitate, spuse el. Alta, sînt absolut sigur, locuiește în străinătate.

Își scoase stiloul și făcu mici adnotații în dreptul a trei nume. Apoi întinse foaia oaspetelui său.

Jensen aruncă o privire rapidă asupra listei. În dreptul fiecărui nume era trecută data nașterii și cîteva informații scurte ; de exemplu : „pensionat înainte de termen“ sau „pensionat la cerere“. Îndoi cu grijă hîrtia și o puse în buzunar.

Înainte de a pleca, mai schimbară cîteva cuvinte.

— Pot să vă întreb de ce vă interesați tocmai de această problemă ?

— Este o chestiune pe care n-am dreptul s-o discut.

— A nimerit vreuna dintre diplomele noastre în mîini necorespunzătoare ?

— Nu cred.

Cînd Jensen coborî, în ascensor se aflau doi bărbați. Erau foarte tineri și fumau în timp ce discutau despre vreme. Se exprimau nervos și sacadat, iar jargonul lor părea a fi format dintr-o serie de cuvinte cu înțelesuri ascunse. Pentru un străin, nu era ușor să le înțeleagă conversația.

Cînd liftul se opri la etajul optsprezece, Patronul intră în cabină. Dădu din cap absent și rămase cu fața spre perete. Ambii ziaristi își stinseră țigările și-și scoaseră pălăriile.

— Cred că o să ningă, spuse unul dintre ei, cu voce înceată.

— Îmi pare rău pentru sărmancele flori, zise Patronul, cu vocea sa profundă.

Răspunsese fără să arunce măcar o privire spre tînărul care vorbise. Stătea nemișcat, cu fața întoarsă spre peretele de aluminiu. Pîna ieșiră din lift, nimeni nu mai scoase nici un cuvînt.

În hol, Jensen se duse la un telefon și chemă laboratorul :

— Ce mai e nou ?

— Ați avut dreptate. Sînt urme de pulbere de bronz. În lipiciul de sub litere. E ciudat că n-am observat de la început.

— Credeți ?

15

— Îmi trebuie adresele acestor oameni. Urgent !

Șeful de la Patrula Civilă dădu din cap și plecă.

Jensen studie nota care se afla pe masă, în fața lui. Deschise unul dintre sertare, scoase o riglă și trase cîteva linii subțiri peste trei nume. Apoi numerotă restul de la unu la nouă, se uită la ceas și scrise în partea de sus a hîrtiei — joi, 4 și 25 p.m.

Luă un notes nou, deschise la prima pagină și scrise : Numărul 1. Ex-director la difuzare, vîrsta 48 ani, căsătorit, pensionat înainte de vreme din motive de sănătate.

Peste două minute se întoarse șeful de la Patrula Civilă cu adresele cerute. Jensen le copie, închise carnețelul și se ridică.

— Strînge informații despre ceilalți, spuse. Pînă mă întorc, să fie totul gata.

Traversă centrul orașului, cartierul comercial, trecu prin fața Palatului Sindicatelor și urmă șuvoiul de mașini ce se îndreptau spre vest. Șirurile de automobile înaintau cu viteză mare pe autostrada largă care străbătea zona industrială și orășelele adormite, cu blocurile lor de mii de apartamente, aliniate în coloane identice.

În lumina limpede a soarelui de după amiază, putea vedea perfect stratul de fum evacuat prin coșurile înalte. Era gros de circa cincisprezece metri și se așternea deasupra orașului ca o pătură de ceață otrăvitoare.

Cu o oră sau două mai devreme, băuse două cești de ceai și mîncase patru pesmeți. Acum simțea în partea dreaptă a diafragmei junghiuri ascuțite care-l străpungeau, pătrunzînd ca un burghiu în țesuturile moi ale trupului. Cu toată durerea, îi era totuși foame.

După cîțiva kilometri, blocurile de apartamente erau de tip mai vechi și mai prost întreținute. Se înălțau ca niște stîlpi în mijlocul unei vegetații neîngrijite, cu bucăți mari de tencuială căzută de pe fațadele lor și cu multe geamuri sparte. De cînd, cu zece ani în urmă, autoritățile reușiseră să rezolve criza de locuințe prin construirea în serie a blocurilor înalte cu un număr egal de apartamente-tip, numeroase zone vechi de locuit se depopulasera. În multe periferii nici măcar o treime din locuințe nu mai erau ocupate. Cele mai multe stăteau goale și se degradau. Casele nu mai erau căutate și nimeni nu-și mai bătea capul să le repare sau să le întrețină. De altfel, fuseseră construite cu mijloace modeste și se deteriorau destul de repede. Numeroase magazine dăduseră faliment și se închiseseră, sau fuseseră pur și simplu abandonate de proprietarii lor. Întrucît se considera că orice om are automobil, în aceste zone nu mai exista nici un fel de mijloc de transport în comun.

În tufărișul crescut haotic în jurul blocurilor zăceau mormane de mașini abandonate sau bidoane de plastic. Ministerul Afacerilor Interne își făcuse calculul că aceste clă-

diri vor fi abandonate treptat și se vor prăbuși, iar zonele respective se vor transforma în maidane pline de gunoaie.

Părăsi autostrada, trecu peste un pod și ajunse într-o insulă cu arbori, bazine de înot, terenuri de tenis, alei cotate și case albe pe marginea apei. După câteva minute de mers încet, o luă spre stînga, pătrunse printr-o poartă de fier forjat, ajunse în dreptul casei și se opri.

Casa era mare și scumpă, și, cu fațada ei de sticlă șlefuită, dădea o impresie de lux. Într-o parte, lângă intrare, stăteau trei automobile, dintre care unul era mare și argintiu, ultimul model al unei mărci străine.

Jensen sui scările și, cînd trecu prin dreptul celulei fotoelectrice, auzi soneria sunînd în interior. Ușa fu deschisă de o tînră în rochie neagră și bonetă albă, cu dantelă scrobită. Îl rugă să aștepte și dispăru înăuntru. Interiorul holului și partea de casă ce o putea vedea erau de un stil modern și impersonal. Aveau aceeași eleganță rece ca aceea pe care o întîlnise în cabinetul directorului din clădirea editurii.

În hol se găsea și un tinerel de vreo nouăsprezece ani. Seda într-un fotoliu din țevi nichelate, cu picioarele întinse și cu o privire apatică îndreptată înainte.

Omul pe care Jensen venise să-l vadă era bronzat de soare, cu ochi albaștri, o ceafă puternică, cu un început de burtă și o expresie arogantă. Era îmbrăcat într-o ținută ușor neglijentă, cu sandale și o haină de casă făcută dintr-un material poros.

— Despre ce-i vorba ? întrebă el scurt. Trebuie să vă spun chiar de la început că am prea puțin timp liber.

Jensen făcu un pas înainte și îi arătă insigna.

— Mă numesc Jensen, zise. Inspectorul-șef Jensen, de la Divizia Șaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcție și loc de muncă.

Omul tresări și se schimbă la față. Își hîrșii neliniștit picioarele și păru că se face mai mic. Privirea îi deveni îngrijorată și speriată.

— Pentru numele lui Dumnezeu, bîlbîi el. Nu aici, nu în fața... Poftim în... sau în bibliotecă... Da, da, în bibliotecă e mai bine.

Făcu un gest nedefinit, căutînd evident un alt subiect de discuție și zise :

— Acesta-i fiul meu.

Tînărul din fotoliu le aruncă o privire plictisită.

— N-ai dori să faci o plimbare ca să vezi cum merge mașina cea nouă ? spuse omul în haina de casă.

— De ce ?

— Ei, niște fete și...

— Ah ! răspunse tinerelul.

Ochii îi deveniseră din nou cețoși.

— Nu înțeleg tineretul de astăzi, spuse omul, cu un zîmbet încurcat.

Jensen nu răspunse și zîmbetul se stînsese imediat.

În bibliotecă nu se vedea nici o carte. Era o cameră mare, luminoasă, în care se găseau cîteva dulapuri și mai multe fotolii joase. Pe masă erau răsfirate reviste și magazine.

Omul în haina de casă închise cu grijă ușa și aruncă o privire rugătoare către musafir, a cărui față era nemișcată și serioasă. Gazda simți cum un fior îi trece prin tot corpul, se duse la un dulap, luă un pahar, îl umplu cu o băutură tare și-l goli dintr-o înghițitură. Își mai turnă unul, se uită la Jensen și spuse încet :

— Acum cred că nu mai are nici o importanță. Nu doriți și dumneavoastră ?... Nu, sigur că nu... îmi pare rău. Știți.. șocul nervos.

Omul se prăbuși într-un fotoliu. Jensen rămase în picioare. Fața bărbatului din fotoliu se acoperi cu mici picături de transpirație. Începu să-și ștergă obrazii și fruntea cu o batistă împăturită.

— Oh, Dumnezeu, spuse. Știam că o să se întîmple așa. Am știut-o întotdeauna. Eram sigur că porcul acela blestemat o să-mi înfigă cuțitul în spate, de îndată ce o să treacă alegerile. Dar am să declar totul, continuă pe un ton agresiv. O să-mi ia tot ce-am agonisit, desigur. Dar știu una sau două chestii, da, vreo două lucruri pe care ei n-au...

Jensen îl privi neclintit.

— Sînt vreo două chestiuni, zise omul. Sînt cifre pe care o să le vină foarte greu să le explice. Știți la cît se ridică impozitele lor ? Știți unde lucrează în realitate experții lor pentru calculul impozitelor ?

Își trecu agitat degetele prin părul rar și spuse plângăreț :

— Da, da, vă rog să mă iertați... Bineînțeles, n-am avut intenția să... cu greu s-ar putea închipui o situație mai grea decât aceea în care mă aflu, dar...

Deodată, vocea îi deveni calmă și serioasă.

— Aveți de gând să mă interogați chiar aici, în casa mea ? Presupun că știți totul. De ce ați rămas în picioare ? De ce nu luați loc ?

Jensen nu-și schimbă poziția. Continua să tacă. Omul goli paharul și-l trânti pe masă. Mîinile îi tremurau.

— Da, da, să începem, spuse. Să începem ca să terminăm odată cu treaba asta. Numai așa vom putea pleca de-aici.

Se sculă și se duse la dulap, unde așeză neîndemînat paharul și dopul de la sticlă.

Jensen își deschise carnetelul și scoase stiloul.

— Cînd ați părăsit postul ce-l ocupați ? îl întrebă.

— Toamna trecută. La zece septembrie. N-am să uit niciodată ziua aceea. Nici săptămînile dinainte. La fel de teribile ca și ziua de astăzi.

— Ați fost pensionat înainte de termen ?

— Desigur. Am fost forțat. Natural, la cererea mea. Mi s-a dat și un certificat medical. S-au gîndit la toate. Insuficiență cardiacă, așa au numit-o. Insuficiență cardiacă... sună frumos, nu-i așa ? Da' eu eram sănătos tun.

— Și la cît se ridică pensia dumneavoastră ?

— Am primit salariul complet și continui să-l primesc și mai departe. Dumnezeu, e o nimica toată pe lîngă ce trebuie să plătească consilierilor pentru impozite. Pot să-mi oprească plata mea în orice moment. Am semnat hîrtii.

— Ce hîrtii ?

— Declarația. Așa au numit-o. Mărturisirea. Cred că ați citit-o ? Și casa în care stau și tot ce posed. Au vrut s-o aibă numai *pro forma*, așa spuneau, nu ca să facă uz de ea, în afară de cazul cînd va fi absolut necesar. Bine că nu mi-am făcut niciodată prea multe iluzii despre asta. Îmi ziceam însă că n-o să se întîmple chiar atît de repede. De mult căutam să mă conving singur că nu mă vor reclama. Că nu vor avea în nici un moment curajul să

provoacă un scandal public, un proces. Acum mă au oricum la mîină. Asta — făcu un gest larg arătînd în jurul lui — este o compensație pentru pierderea pe care au suferit-o, așa presupun cel puțin, deși suma părea mai mare..

— Cît de mare ?

— Peste o jumătate de milion. Doriți să repet iar totul de la început ? Să povestesc... aici... acasă ?

— Erau bani lichizi ?

— Nu, nici jumătate. Și-apoi, totul era împrăștiat pe un număr mare de ani. Restul... restul au fost materiale, mai ales materiale de construcție, transporturi, manoperă, hîrtii, plicuri. Ticălosul le are scrise pe toate, pînă și agra-fele, elasticurile și guma arabică.

— Cine ?

— Ticălosul care a făcut ancheta. Codița lor de topor, Directorul-general. Nu i-am văzut niciodată. Nu voiau să-și murdărească mîinile cu astfel de lucruri, așa mi-a spus el. Și nimeni n-a aflat nimic. Ar fi provocat editurii daune care n-ar fi putut fi compensate niciodată, iar curînd după aceea trebuiau să aibă loc alegerile. Am crezut că vor aștepta doar ca să treacă acestea.

Continua să-și șteargă fața cu batista, care acum ajunsese mototolită și udă.

— Ce... ce aveți de gînd să faceți cu mine ?

— Cînd ați părăsit postul pe care-l ocupați ați primit o diplomă sau un alt document ?

Omul în haină de casă se cutremură.

— Da, răspunse el pe un ton indiferent.

— Vă rog să mi-o arătați.

— Acum ?

— Da, chiar acum.

Omul se ridică nesigur, rămase cîteva clipe căutînd să adopte o expresie liniștită și ieși din cameră. După cîteva minute, se întoarse cu diploma. Era înrămată într-un cadru lat, aurit, sub un geam gros. Textul era semnat de Patron și de Editor.

— Mai exista o filă pe care nu era nimic tipărit. Ce-ați făcut cu ea ?

Omul se uită încurcat la Jensen.

— Nu știu. Probabil că am aruncat-o. Cred că am tăiat-o înainte de a da diploma la înrămat.

— Nu sînteți sigur ?
— Nu. Trebuie s-o fi aruncat după aceea. Mi-amin-
tesc precis că am tăiat-o.
— Cu foarfeca ?
— Da, da, de asta sînt sigur.
Se uită la ramă și clătină din cap.
— Cîtă înșelăciune ! murmură el. Cîtă ipocrizie, cîtă
minciună !
— Da, spuse Jensen.
Închise carnețelul, îl puse în buzunar și se ridică
— La revedere, zise.
Omul în haină de casă îl privi fără să înțeleagă.
— Cînd... cînd vă întoarceți din nou ?
— Nu știu, răspunse Jensen.
Tînărul din hol continua să șadă în aceeași poziție, dar
acum era ocupat cu studierea horoscopului său într-un
magazin ; arăta o ușoară licărire de interes.
Se făcuse întineric cînd Jensen făcu drumul de în-
toarcere. În orășelele adormite și decăzute, blocurile înalte
păreau acum niște fantome negre din altă lume.
Nu mai trecu pe la serviciu, ci conduse mașina direct
acasă. Pe drum se opri la un bufet cu autoservire. Deși
era perfect conștient de consecințe, mîncă trei sandvișuri
și bău două căni de cafea neagră.
Ziua a patra se terminase.

16

Cînd sună telefonul, Jensen încă nu apucase să se îm-
brace. Era șapte fără cinci dimineata și se bărbiera în
fața oglinzii din camera de baie. În cursul nopții avusese
o criză acută de colici. Acum durerea dispăruse, dar con-
tinua să-și simtă diafragma sensibilă și moale.

Știa că trebuie să se fi ivit ceva în legătură cu cazul
pe care-l ancheta, pentru că niciodată nu folosea telefo-
nul pentru convorbiri personale și nici altora nu le per-
mitea să-l cheme decît în interes de serviciu.

— Jensen, spuse Șeful Poliției, ce dracu ai făcut pînă acum ?

— Mai avem la dispoziție încă trei zile.

— Nu la asta m-am referit.

— Abia am avut timp ca să încep interogatoriile.

— Nu de timp este vorba, Jensen.

Nu mai știu ce să răspundă. Șeful Poliției tuși răgușit.

— Din fericire pentru dumneata și pentru mine, cazul a fost rezolvat.

— Rezolvat ?

— Da, au descoperit ei singuri pe vinovat.

— Cine l-a descoperit ?

— Personalul din concern. Așa cum ne-am gîndit chiar de la început, a fost o glumă de prost gust. Unul din salariații lor, un ziarist. Evident, un tînăr mai curînd boem, cu niște idei cam năstrușnice ; dar în fond un băiat bun. Se pare că l-au bănuît încă din primul moment, dar n-au îndrăznit s-o spună.

— Înțeleg.

— Presupun că nu voiau să ne sesizeze de niște simple bănuieli.

— Înțeleg.

— Oricum, treaba s-a terminat. N-au intenția să depună plîngere împotriva lui. Tot ce ai de făcut este să te duci să-i iei declarația, în care mărturisește totul. După aceea închidem cazul.

— Înțeleg.

— Am numele și adresa chiar aici. Ai pe ce să scrii ?

Jensen scrisese informația pe spatele unei mici cărți de vizită, albe.

— Ar fi bine pentru toți cei în cauză să termini cît mai repede posibil cu treaba asta. Așa că ne-am mai descotorosit de un caz.

— Da.

— Completează apoi dosarul conform regulamentului și fă o copie după el. Pentru cazul cînd ar dori să știe ceva despre anchetă.

— Înțeleg.

— Jensen !

— Da.

— N-ai nici un motiv să fii trist. Este foarte bine că s-a întâmplat așa. Se înțelege că oamenii de la concern au cu totul alte posibilități de a rezolva un caz ca ăsta. Cunoștințele lor despre personal și despre viața de acolo le asigură un avantaj indiscutabil.

Jensen nu spuse nimic. Șeful Poliției respira greu și sacadat.

— Încă ceva, adăugă el.

— Ascult.

— Ți-am spus de la bun început că trebuie să-ți concentrezi întreaga atenție asupra scrisorii de amenințare. Îți amintești ?

— Da, perfect adevărat.

— Ceea ce înseamnă că nu trebuie și nici nu-i nevoie să ții seama de alte circumstanțe care ar putea să apară în cursul cercetărilor. Când mărturisirea acestui tânăr far-sor va fi verificată, atunci poți să dai cazul la o parte. Iar după aceea poți să-l și uiți. Ai înțeles ?

— Am înțeles.

— Cred că va fi cel mai bine pentru toți cei în cauză... așa cum am mai spus, și pentru mine, și pentru dumneata.

— Înțeleg.

— Cu bine. La revedere.

Jensen se întoarse în baie și își termină bărbieritul. După aceea se îmbracă, bău un pahar cu sirop de miere și citi ziarele de dimineață — totul calm și fără grabă.

Deși circulația nu era atât de intensă ca de obicei, menținută o viteză moderată pe autostradă și, când parcă lângă postul de poliție, era tocmai nouă și jumătate.

Se așază la masa de lucru, dar o bucată de vreme nici nu se uită la rapoartele sau listele din fața lui. Ceva mai târziu sună pe agentul de la Patrula Civilă, îi dădu cartea de vizită și-i spuse :

— Procură-mi informații despre acest om. Orice. E urgent.

Apoi se duse la fereastră, unde rămase mult timp privind echipa de sanitari care încă nu terminase cu dezinfectarea, când doi polițiști, în uniformele lor verzi, aduseră primii bețivi din ziua aceea. Puțin mai târziu, omul care anchetase la oficiul poștal îl chemă la telefon.

— Unde te afli ?

— La colecția centrală de ziare.

— Ai vreun rezultat ?

— Încă nu. Să continui ?

— Da, spuse Jensen.

Șeful de la Patrula Civilă se întoarse după vreo oră.

— Spune !

— Vîrsta : douăzeci și șase de ani. Fiul unui cunoscut om de afaceri. Familia este dintre cele mai înstărite. Lucrează ca ziarist la niște reviste săptămînale. Are o educație bună. Necăsătorit. Se spune că este protejat de șefii lui, datorită relațiilor de familie. Caracterul...

Polițistul se încruntă și studie foaia de hîrtie ca și cum ar fi constatat că îi este greu să descifreze propriul său scris.

— Nestabil, spontan, fermecător, are simțul umorului. Este tentat să facă tot felul de pozne. Stă prost cu nervii, nu te poți bizui prea mult pe el, obosește repede. Reținut de șapte ori pentru beție, două cure de dezalcoolizare. Nu sună de loc bine, zise șeful Patrulei Civile.

— De-ajuns ! spuse Jensen.

La douăsprezece și jumătate i se aduse o masă frugală de la bufet : două ouă moi, o ceașcă de ceai și trei pesmeți.

După ce termină de mîncat, se sculă, își puse pardesiul și pălăria, coborî la mașină și porni spre sud.

Găsi adresa — etajul doi într-un bloc obișnuit — dar cînd sună la ușă nu răspunse nimeni. Ascultă și i se păru că aude o muzică înceată venind din interiorul apartamentului. După vreo două minute, încercă mînerul ușii. Ușa nu era încuiată. Intră.

Apartamentul era de tip standard : un hol, bucătărie și două camere. În prima cameră pereții erau goi și n-aveau nici perdele. În mijloc, un scaun de lemn și în spațele lui o sticlă de brandy goală. Pe scaun ședea un om complet gol, care cînta la ghitară.

Își înclină capul într-o parte și se uită la vizitator, dar nu se opri din cîntat și nici nu-i adresă vreun cuvînt.

Jensen trecu în cealaltă cameră. Nici acolo nu era mobilă, covoare sau perdele, dar pe podea erau aruncate cîteva sticle și un morman de haine. Într-un colț, pe o saltea, dormea o femeie, înfășurată în niște cearșafuri și pă-

turi, cu capul îngropat în pernă. Un braț era întins pe podea, iar lângă el se găseau țigări, o poșetă dintr-o împletitură maro și o scrumieră.

Aerul era închis și se simțea o duhoare de băutură, fum de țigară și trupuri omenești dezbrăcate. Jensen deschise geamul.

Femeia se ridică de pe pernă și se uită la el cu o privire nedumerită.

— Cine dracu ești? întrebă ea. Ce cauți aici?

— E detectivul pe care l-am așteptat toată ziua, draga mea, strigă cîntărețul la ghitară din camera de alături. Marele detectiv a venit să ne demaște.

— Du-te dracului, îi spuse femeia și lăsă să-i cadă capul înapoi pe pernă.

Jensen se duse spre saltea.

— Arată-mi carnetul de identitate, zise.

— Du-te dracului, repetă ea somnoroasă.

Jensen se aplecă, îi deschise poșeta și, după o scurtă căutare, îi găsi legitimația. Cercetă rubrica datelor personale. Avea nouăsprezece ani. Pe colțul din dreapta sus erau două semne roșii, perfect vizibile, deși cineva încercase să le șteargă. Reprezentau două condamnări pentru beție. A treia însemna internarea imediată într-o clinică de dezalcoolizare.

Jensen părăsi apartamentul. La ușă se opri și se întoarse spre cîntărețul de ghitară.

— Mă întorc peste cinci minute. Pînă atunci, îmbracă-te!

Coborî pînă la automobilul lui și chemă o mașină a poliției, care sosi în trei minute. Jensen luă doi polițiști cu care se sui din nou în apartament. Cîntărețul din ghitară își pusese cămașa și pantalonii și ședea fumînd pe marginea ferestrei. Femeia continua să doarmă.

Unul dintre polițiști luă un tester pentru verificarea procentului de alcool din organism, săltă capul femeii și introduse muștiucul între buze.

— Suflă, spuse el.

Cristalele din balonașul de plastic se colorară în verde.

— Îmbracă-te, spuse polițistul.

Femeia își veni de îndată în fire. Sări în picioare, strîngînd un cearșaf la piept, cu mîinile tremurînd.

— Nu, spuse ea. Nu, nu puteți. N-am făcut nimic. Aici locuiesc. Nu puteți ! Nu, nu, pentru numele lui Dumnezeu, nu !

— Îmbracă-te, îi zise polițistul cu testerul, împingându-i hainele cu piciorul.

— Nu, nu vreau ! țipă ea, împrăștiind hainele prin toată camera.

— Luați-o într-o pătură, zise Jensen. Mă grăbesc.

Femeia își aținti ochii asupra lui, sălbatică, fără să scoată un cuvânt, cu privirea înspăimântată. obrazul din partea dreaptă avea câteva cute, urme lăsate de pernă, părul ei negru și scurt era nepieptănat.

Jensen trecu în cealaltă cameră. Tânărul continua să șadă pe marginea ferestrei. Femeia plîngea cu țipete ascuțite și isterice și părea că vrea să opună rezistență, dar curînd cedă. În mai puțin de două minute, polițiștii o scoaseră din casă. Jensen se uită la ceas și notă ora și minutul.

— Era într-adevăr nevoie de treaba asta ? întrebă omul de la fereastră.

Avea vocea unui om cult, dar cam nesigură, iar mâinile îi tremurau.

— Deci, dumneata ai trimis scrisoarea ? întrebă Jensen.

— Da. Recunosc. De altfel, am mai povestit o dată totul.

— Cînd ai pus-o la cutie ?

— Duminică.

— La ce oră ?

— Seara. Nu-mi amintesc cît era ceasul.

— Înainte sau după ora nouă ?

— După, cam așa. V-am mai spus că nu-mi amintesc ora exactă.

— Unde ai confecționat scrisoarea ?

— Acasă.

— Aici ?

— Nu, acasă la părinți.

— Ce fel de hîrtie ai folosit ?

— O coală de hîrtie obișnuită, albă.

Redevenise stăpîn pe sine și se uita cu răceală la Jensen.

— Hîrtie de scris ?

— Nu, o calitate mai bună, o bucată dintr-un fel de diplomă.

— De unde ai luat-o ?

— De la editură. Era undeva, pe-acolo. Oamenii care părăsesc editura, sau sînt invitați s-o facă, primesc diplome din astea. Vreți s-o descriu cum arată ?

— Nu-i nevoie. Unde ai găsit-o ?

— La editură. V-am mai spus.

— Mai precis.

— Zăcea undeva, pe-acolo. Cineva voia să vadă cum arată, sau cam așa ceva.

— Ai găsit-o pe masă ?

— Cred că da.

Păru că se gîndește.

— S-ar putea să fi fost pe vreun raft.

— Cînd s-a întîmplat asta ?

— O, acum cîteva luni. Mă credeți sau nu, dar îmi este imposibil să-mi aduc aminte data exactă. Nu, nu pot să-mi amintesc, însă oricum, n-a fost anul ăsta.

— Și ai luat-o cu dumneata ?

— Da.

— Ca o glumă ?

— Mai curînd, ca să mă distrez cu ea.

— Să te distrezi ?

— O glumă.

— Ce fel de glumă ?

— O, poți folosi o astfel de diplomă pentru o mie de lucruri. Falsifici cîteva semnături, îi trîntești o păsărică goală în mijloc și o trimiți unui idiot.

— Cînd ți-a venit ideea cu scrisoarea ?

— Duminică. N-aveam nimic de făcut. Așa că m-am gîndit să încure puțin lucrurile. Voiam doar să mă amuz. N-am crezut că o să iasă atîta scandal.

Devenea din ce în ce mai degajat și mai sigur pe el. Continuă pe un ton de scuză :

— De unde naiba era să știu că se va face atîta tă-răboi ? Nici măcar o clipă nu mi-a trecut prin minte.

— Ce fel de lipici ai folosit ?

— Lipiciul meu. Obișnuit.

Jensen aprobă dînd din cap.

— Arată-mi, te rog, carnetul de identitate.

Omul îl prezentă imediat. Avea șase semne roșii, toate tăiate de o dungă albastră.

— Nu pot fi reținut pentru beție. Trebuie să am trei ca să pot fi luat.

Jensen îi dădu înapoi legitimația.

— Ea n-are, spuse omul, făcînd un semn cu capul spre camera de alături. Oricum, e vina dumneavoastră. /-am așteptat încă de aseară, și cum n-aveam nimic de făcut... Nu-mi vine să stau locului. Sărmana fată !

— Este logodnica dumitale ?

— Da, se poate spune că este.

— Locuiește aici ?

— Da, cea mai mare parte a timpului. Este o fată bună, deși nițeluș dură. Cam de modă veche. Puțin cam aprigă, dacă se înțelege ce vreau să spun.

Jensen dădu din cap.

— Spuneți, ce-ar fi fost dacă bătrînul... dacă toată conducerea aia nu și-ar fi retras plîngerea, ce-aș fi căpătat ?

— Acest lucru este de competența tribunalului, spuse Jensen.

Își închise carnețelul.

Omul își aprinse o țigară. Făcuse un salt de pe pervazul ferestrei și se sprijinea relaxat de perete.

— Doamne, ce chestii se mai pot întîmpla, zise. Mulțumesc lui Dumnezeu că m-am născut norocos.

Jensen băgă carnețelul în buzunar și aruncă o privire spre ușă.

— Înainte de a aplica literele, ai rupt hîrtia în două, nu-i așa ?

— Da, exact.

— Ai rupt-o în două bucăți ?

— Da.

— N-ai tăiat-o ? Cu o foarfecă ?

Omul își duse mîna la nas, cu o mișcare rapidă. Își încruntă sprîncenele. Apoi se uită la Jensen.

— Nu sînt chiar așa de sigur, îi spuse pînă la urmă.

— Încearcă să-ți amintești.

Pauză.

— Nu. Nu pot să-mi amintesc.

- La ce cutie ai pus scrisoarea ?
- Aici, în oraş.
- Mai precis.
- Undeva, într-o cutie poştală.
- Spune-mi exact unde este cutia aceea poştală.
- Nu pot. Pur şi simplu nu-mi amintesc.
- Nu ştii în ce cutie ai pus scrisoarea ?
- Nu. Eram undeva, în oraş, după cum v-am mai spus. Dar nu-mi amintesc precis în ce cutie am pus-o.
- Nu ?
- Nu. Ar fi absurd să-mi amintesc. Sînt cutii poştale la fiecare pas, nu-i aşa ?
- Jensen nu răspunse.
- Nu-i aşa ? repetă omul enervat.
- Da, adevărat.
- Aşa că...
- Dar îţi aminteşti în ce parte a oraşului ai pus-o la cutie ? Jensen se uita indiferent afară pe fereastră. Celălalt încercă să-i întâlnească privirea. Nereuşind, se întoarse şi spuse :
- Nu. Nu-mi amintesc. Are vreo importanţă ?
- Unde locuiesc părinţii dumitale ?
- În partea de est a oraşului.
- Poate ai pus scrisoarea la cutie, pe undeva în apropiere de locuinţa lor ?
- Vă repet, nu ştiu. La dracu, ce importanţă are treaba asta ?
- N-ai pus scrisoarea aici, în partea de sud ?
- Pe dracu, da. Nu, nu ştiu.
- Unde ai pus scrisoarea la cutie ?
- Habar n-am, răspunse omul pe un ton isteric. Se opri respirînd cu greutate. După o scurtă pauză, spuse : În noaptea aceea m-am plimbat prin tot oraşul.
- Singur ?
- Da.
- Şi nu ştii unde-ai pus scrisoarea ?
- Nu. De cîte ori trebuie să vă repet acelaşi lucru ? Începu să se plimbe încolo şi înapoi prin cameră, cu paşi iuţi şi nervoşi.
- Prin urmare, nu-ţi aminteşti ?

— Nu.

— Nu știi în ce cutie poștală ai pus scrisoarea ?

— Nu ! țipă tânărul, pierzându-și stăpînirea de sine.

— Îmbracă-te și vino cu mine, spuse Inspectorul-șef Jensen.

— Unde ?

— La postul de poliție de la Divizia Șaisprezece.

— Nu s-ar putea să trec și să semnez hîrțile mîine ?

Am... am alte treburi astă-seară.

— Nu.

— Și dacă refuz ?

— N-ai dreptul să refuzi. Te afli în stare de arest.

— Arest ? Ce dracu vrei să spui, polițist blestemat ?

Și-au retras plîngerea, nu-i așa ? Atunci pentru ce ?

— Pentru darea de informații false.

În mașină nu se mai rosti nici un cuvînt. Tânărul ședea în spate și Jensen, aproape fără să miște capul, îl putea vedea în oglinda retrovizoare. Tânărul părea nervos. Clipa des de după ochelari și, cînd credea că nu-l vede nimeni, își mușca unghiile.

Jensen intră în curte și parcă la intrare. Îl luă pe tânăr și trecură prin fața ghișeului de control, prin fața șirului de celule unde bețivii stăteau plîngînd sau ședeau ghemuiți în spatele grătiilor lucioase din oțel și deschise o ușă. În interior, camera era puternic luminată. Tavanul, pereții și podeaua erau albe, iar în mijlocul camerei era un scaun cu spătar de bachelită.

Tânărul se uită sfidător și nesigur în jurul lui, apoi se așază pe scaun. Jensen ieși, răsucind cheia în broască.

Sus, în biroul său, ridică receptorul, formă un număr din trei cifre și spuse :

— Trimite pe cineva să ia un interogatoriu, jos, în camera de izolare. Este vorba de o declarație falsă, care trebuie retrasă. Urgent.

După aceea scoase o carte de vizită albă din buzunarul de la piept, o puse pe masă și desenă o stea cu cinci colțuri, foarte mică, în partea din stînga, sus. Încet și cu atenție, trasă un rînd întreg de astfel de stelute pe întreaga lățime a cartonului. În șirul următor desenă stele cu șase colțuri, foarte mici și perfect identice. Cînd ajunse

la ultimul rînd, numără stelele. În total, desenase 1242 stele, dintre care 633 cu cinci colțuri și 609 cu șase colțuri.

O iritație în gît și tulburările din stomac îl supărau ; bău o cană cu bicarbonat. Din curte se auzeau strigăte și zarva produsă de aducerea arestaților, dar nu le acordă nici un fel de atenție.

După patru ore și douăzeci și cinci de minute, sună telefonul.

— Totu-i clar, spuse cel care îl anchetase. N-a fost el, dar a fost greu pînă a recunoscut.

— Și declarația lui ?

— Semnată și parafată.

— Motivul ?

— Băanii. Așa cred. Deși continuă să nege.

— Dă-i drumul.

— Va ajunge la tribunal ?

— Nu.

— Acum e ușor de aranjat.

— Nu, spuse Jensen. Nu-i necesar.

Puse jos receptorul, rupse în bucățele mici cartea de vizită acoperită de stelute și aruncă bucățelele în coșul de hîrtii. Apoi luă lista cu cele nouă nume de pe ea, întoarse o nouă pagină în carnet și scrise : *Numărul 2. Vîrsta 42 ani, profesia reporter, divorțat, părăsit funcția la cererea sa.*

Jensen conduse mașina acasă și se culcă fără să mănince sau să bea ceva. Era foarte obosit, iritația din gît dispăruse, dar trecu timp destul pînă reuși să adoarmă.

Acasta a fost cea de a cincea zi. Pierdută de pomană.

17

— Nu era omul pe care-l căutam, spuse Jensen.

— Nu înțeleg. Ce s-a întîmplat ? A mărturisit, nu-1 așa ?

— Mărturisirea era falsă.

— Și a recunoscut asta ?

— Da, mai târziu.

— Susții deci că omul a recunoscut un fapt pe care nu l-a comis ? Ești sigur ?

— Da.

— Cunoști motivele pentru care a făcut acest lucru ?

— Nu.

— Aceasta nu va influența ancheta pe care o efectuezi ?

— Nū neapărat.

— Bine, consider atunci că totul e în ordine, spuse Șeful Poliției.

Părea că vorbea numai cu sine însuși.

— Jensen !

— Da.

— Situația dumitale în acest moment nu-i de loc de învidiat. După câte știu, dispoziția de a descoperi pe vinovat rămîne în picioare. Îți mai rămîn două zile. Vei reuși ?

— Nu știu...

— Dacă nu pui mîna pe el pînă luni, nu răspund de consecințe. De fapt, aș putea chiar să le anticipez. E nevoie să spun mai mult ?

— Nu.

— Nereușita poate să-mi provoace și mie neplăceri.

— Înțeleg.

— După această neașteptată întorsătură, este desigur și mai important ca cercetările să fie continuate cu cea mai mare discreție.

— Înțeleg.

— Mă bazez pe dumneata. Noroc !

Șeful Poliției sunase exact la aceeași oră ca și în dimineața precedentă, însă astăzi Jensen era gata de plecare în clipa cînd auzise telefonul. Noaptea nu dormise decît două ore, dar cu toate astea se simțea odihnit. Siro-pul de miere nu-i astîmpărase totuși foamea și tulburările gastrice nu prezentau semne că vor slăbi.

— Trebuie să mănînc curînd o mîncare gătită. Mîine, ori cel mai târziu poimîine.

Vorbise cu sine însuși în timp ce cobora scările. Foarte rar se întîmpla să vorbească de unul singur.

Ploaia ușoară ce căzuse în timpul nopții topise stratul subțire de zăpadă. Temperatura era acum ceva peste zero grade, norii se împrăștiaseră pe cer, iar soarele strălucea rece.

La postul de poliție de la Divizia Șaisprezece, diferitele treburi care se făceau în fiecare dimineață nu se terminaseră încă. La intrarea în clădire stătea autobuzul care urma să-i ducă la clinici și la lagărele de muncă pe bețivii reținuți a treia oară, iar în subsol agenții de serviciu scoteau oamenii nepieptănați și somnoroși din celule. Polițiștii erau extenuați datorită lipsei de somn. Înăuntru stăteau cei ce urmau să fie eliberați, așteptând în tăcere, într-o coadă lungă, să treacă pe la ghișcul de control și să li se facă injecțiile.

Jensen se opri la masa doctorului.

— Cum a fost noaptea asta ?

— Obișnuit. Adică ceva mai rău ca în noaptea trecută.

Jensen aprobă din cap.

— Am avut din nou un caz de moarte subită. O femeie.

— O, așa ?

— A și spus-o chiar ceva mai înainte. Că a băut tocmai ca să-și pună capăt zilelor și că poliția a oprit-o. Dar n-am reușit s-o salvez.

— Ce-a făcut ?

— S-a pocnit cu capul de pereții celulei și și-a fracturat craniul. Destul de greu să faci așa ceva, dar văd că dă rezultate.

Doctorul se uită la Jensen. Ochii îi erau inflamați, și în aer plutea un miros de băutură ce părea că nu emană din direcția omului căruia tocmai îi făcuseră o injecție.

— Trebuie să ai o voință și o forță neobișnuită, spuse doctorul mai departe. Și putere ca să smulgi stratul amortizor de pe pereți.

Majoritatea oamenilor ce fuseseră eliberați puțin mai înainte stăteau în picioare, cu mâinile în buzunare și cu capetele plecate. Pe fețele lor nu se vedea nici o urmă de regret sau de frică, numai o indiferență apatică.

Jensen se duse în biroul lui, luă una dintre micile lui cărți de vizită albe și notă pe ea două observații.

Strat amortizor mai bun pe pereți.

Doctorul trebuie schimbat.

Biroul lui nu putea să mai prezinte nimic interesant, **asa** că plecă imediat. Era ora opt și douăzeci.

18

Suburbia se afla la vreo cincisprezece kilometri spre sud și făcea parte din categoria numită de Minister „cu autocurățire”.

Fusesse construită în epoca crizei de locuințe și era formată din vreo treizeci de blocuri înalte, dispuse simetric în jurul stației de autobuze și al așa-numitului centru comercial. Acum nu mai circula nici un autobuz pe acolo, și aproape toate magazinele erau închise. Vasta piață pavată era folosită drept cimitir pentru automobile și nici douăzeci la sută din apartamente nu mai erau ocupate.

Jensen descoperi adresa după o căutare destul de complicată, își parcă mașina și se îndreptă spre bloc. Clădirea avea paisprezece etaje și în locurile unde tencuiala nu căzuse încă, pereții erau înnegriți de igrasie. Pavajul din fața intrării era acoperit cu tot felul de cioburi și o vegetație mărunță, iar de pe lângă fundația blocului apăreau răzlețite câteva tufișuri și câțiva copaci. Cu timpul, rădăcinile lor vor străpunge și măcina betonul fundației.

Ascensorul nu funcționa, așa că trebui să urce pe scări pînă la etajul nouă. Scările erau reci, murdare și slab luminate. Unele uși rămăseseră larg deschise, lăsînd să se vadă camerele așa cum arătau în clipa în care fuseseră părăsite: murdare și în dezordine, cu crăpături zigzagate pe tavanuri și pereți. Îți puteai da seama că unele apartamente mai erau locuite după mirosul de bucătărie și zgomotul năucitor produs de emisiunea de dimineață a televizoarelor. Probabil că nici pereții, nici tavanele nu fuseseră dotate cu izolație acustică.

Jensen începu să respire gîfîind după ce trecu la etajul cinci, iar cînd ajunse la al nouălea, coșul pieptului îl apăsa greu și în partea dreaptă simțea o durere ascuțită. După

cîteva minute, cînd își mai veni în fire, își scoase insigna și ciocăni în ușă.

Omul deschise de îndată. Spuse :

— Poliția ? Sînt treaz, nu m-am mai îmbătat de ani de zile.

— Mă numesc Jensen. Sînt Inspector-șef la Divizia Șaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcție și loc de lucru.

— Da ?

— Doar cîteva întrebări.

Omul ridică din umeri. Era îmbrăcat corect. Avea fața puțin palidă, purtînd amprenta unei resemnări.

— Intrați, zise.

Apartamentul era de tip standard, la fel ca și întregul mobilier. Pe o etajeră se aflau vreo duzină de cărți, iar pe masă se vedea o ceașcă de cafea, pîine, unt, brînză și un ziar.

— Luați loc, vă rog.

Jensen privi în jur. Apartamentul îi amintea de propria sa locuință. Se așeză, își scoase carnetelul și stiloul.

— Cînd ați părăsit serviciul ?

— Anul trecut, în decembrie, chiar înainte de Crăciun.

— Prin demisie ?

— Da.

— Ați lucrat mult timp acolo ?

— Da.

— De ce-ați demisionat ?

Omul sorbi din ceașca de cafea. Apoi privi în sus, în tavan.

— E o poveste mai lungă. Nu cred să vă intereseze prea mult.

— De ce-ați plecat ?

— Bine... N-am nimic de ascuns, dar este cam complicat să vă explic cum s-au petrecut lucrurile.

— Încercați.

— În primul rînd, declarația cuprinsă în cererea mea de demisie nu este conformă cu adevărul.

— Explicați, vă rog.

— Mi-ar trebui două zile ca să vă explic toate de-a rîr-a-păr și poate că nici după aceea nu veți fi deplin lă-

murit. Pot să vă prezint doar o imagine generală a evenimentelor.

Făcu o pauză.

— Dar în primul rînd aş dori să ştiu de ce ? Sînt bănuিত de ceva ?

— Da.

— Presupun că n-o să-mi spuneţi despre ce este vorba ?

— Nu.

Omul se ridică şi se duse spre fereastră.

— Am venit aici cînd tot ce vedeţi fusese abia construit, spuse el. Nu-i chiar atît de mult de-atunci. Scurt timp după aceea, cu totul întîmplător, am primit o slujbă în cadrul concernului. Mai înainte, lucraşem la o altă revistă, de care sînt sigur că nu vă mai aduceţi aminte. Era editată de Partidul Socialist şi de mişcarea sindicală, fiind ultima dintre marile publicaţii săptămînale din ţară, care rămăsese complet independentă de concern. Avea anumite veleităţi mai ales de ordin cultural, deşi climatul pe acel front era încă de atunci foarte încărcat.

— Veleităţi de ordin cultural ?

— Da, se ocupa de arta şi poezia de calitate, şi publica povestiri literare, şi aşa mai departe. Nu mă pricep în astfel de lucruri. Eram reporter şi mă ocupam de problemele politice şi sociale.

— Aţi fost socialist ?

— Am fost radical. De fapt, mă afluam tocmai la extrema aripii stîngi a Partidului Socialist, deşi la vremea aceea nu-mi dădeam seama.

— Şi ?

— Revista nu reprezenta o afacere prea strălucită. Beneficiile nu erau cine ştie ce, dar nici în pagubă nu lucra. Avea un număr relativ mare de cititori şi depindea oarecum de ei. Era singura publicaţie care făcea opoziţie ziarelor şi revistelor concernului, şi a luptat şi a criticat atît concernul, cît şi editura, pe de o parte direct, pe de alta indirect, prin însuşi faptul că exista.

— Cum aşa ?

— Prin polemici și critici fățișe. Printr-o atitudine cinstită față de diferitele probleme. Se înțelege că editura n-o putea tolera și căuta să se răzbune în felul ei.

— Cum ?

— Prin publicarea unui număr din ce în ce mai mare de magazine cu povestiri plate, benzi de povestiri desenate, ~~exploatarea~~ tendința naturală spre simplificare ce există în ~~fierea~~ om.

— Există o asemenea tendință ?

— Sigur. Orice om preferă să se uite la o poză decât să citească, iar dacă citește vreodată ceva — preferă o sporovăială facilă în locul unei pagini care să-l oblige să gândească sau să facă o efortare pentru a lua o atitudine. Din păcate, totdeauna a fost așa.

Rămase în picioare, la fereastră, cu spatele întors spre musafirul lui.

— Fenomenul poartă denumirea de stagnare intelectuală și este una dintre maladiile trecătoare din epoca televiziunii, spuse omul.

Un avion cu reacție vui pe deasupra casei, în zborul lui spre un aeroport situat la mulți kilometri înspre sud. Zilnic, de acolo un număr considerabil de oameni erau transportați în străinătate, pentru a-și petrece concediul anual în vreun loc ales cu grijă ca să le satisfacă toate doleanțele. Totul era organizat pînă la cel mai mic amănunt. Jensen făcuse o dată o astfel de călătorie și n-avea de gînd să mai facă vreuna.

— Era în epoca în care foarte multă lume continua să creadă că creșterea impotenței și a frigidității se datorește emanațiilor radioactive. Vă amintiți ?

— Da.

— Ei bine, concernul n-a reușit să pună mîna pe cititorii noștri. Nu erau foarte numeroși acești cititori, dar erau uniți și lor publicația noastră le satisfăcea unele cerințe imperioase. Reprezentam ultimul pai de care se mai puteau agăța. Cred că tocmai de aceea editura ne-a urît atît. Dar eram convins că nu ne poate distruge.

Se întoarse și se uită la Jensen.

— Toate acestea trebuie să vi se pară destul de complicate. V-am spus însă că nu vă pot lămuri cît al bate din palme.

— Continuați. Ce s-a mai întâmplat ?

Omul zîmbi trist, se întoarse și se așeză pe divan.

— Ce s-a mai întâmplat ? Lucrul cel mai de necrezut cu putință. Pur și simplu, ne-au cumpărat. Curat și elegant, cu întregul personal, cu toată ideologia și tot restul. Pe bani. Sau, dacă privești dintr-un punct de vedere opus, Partidul Socialist și mișcarea sindicatelor patronale ne-au vîndut opoziției.

— De ce ?

— Nici asta nu-i ușor de lămurit. Egalitatea socială începuse să prindă viață. E mult de cînd s-au petrecut toate astea. Știți care-i părerea mea ?

— Nu.

— Pe vremea cînd s-au întâmplat toate cîte vi le-am povestit, socialismul din celelalte țări supraviețuise crizei prelungite prin care trecuse și reușise să-i unească pe oameni, făcîndu-i să se simtă mai liberi, mai siguri pe ei, dezvoltîndu-le personalitatea, convingîndu-i să-și asume o răspundere... Noi, pe de altă parte, eram mult avansați din punct de vedere material în comparație cu alte țări și sosise momentul în care ar fi trebuit să trecem la un larg schimb de experiență. Dar lucrurile au evoluat cu totul altfel. Au pornit pe o cale cu totul diferită. Mă urmăriți fără greutate, sper ?

— Desigur.

— Aici, la noi, eram atît de orbiți de imensa noastră strălucire, atît de siguri de rezultatele obținute prin așa-numita linie a politicii practice, pe scurt, puternicii noștri considerau că marxismul s-a împăcat cu plutocrația, aproape că au fuzionat — că socialismul a devenit complet inutil prin esența lui, lucru pe care teoreticienii reacționari îl preziseseră cu ani în urmă. Acest lucru nu era totuși corect, cînd a apărut modificarea programului Partidului Socialist. Capitolele cu privire la egalitatea socială au dispărut pur și simplu. Încetul cu încetul, au dispărut toate principiile de bază și, simultan cu această dispariție, în ciuda murmurului general de nemulțumire, a apărut deodată reacțiunea morală. Înțelegeți unde vreau să ajung ?

— Încă nu.

— Oricum, puncte de vedere deosebite erau împinse din ce în ce mai mult unul împotriva celuilalt. Poate că ideea nu era tocmai rea, dar metoda utilizată pentru realizarea ei se baza numai pe păstrarea unei tăceri absolute asupra greutăților și eșecurilor. Rezolvarea problemelor a fost mereu amînată. Ele au fost cocoloșite de ridicarea constantă a nivelului material de viață, sau înăbușite de discuții fără nici un sens stimulate mereu prin radio și televiziune. Ca și astăzi, și pe-atunci formula sub care erau prezentate era „distracție inofensivă“. Desigur că ideea a fost că, izolate în acest fel, infecțiile vor dispărea de la sine. Dar nu s-a întîmplat așa. Individul s-a simțit bine fizicește, dar din punct de vedere spiritual a devenit un incapabil, politica și societatea devenind pentru el noțiuni foarte vagi și de neînțeles, ajungînd să considere că toate sînt în ordine, dar nu prezintă nimic interesant pentru el. Reacția individuală a fost la început o confuzie de neînțeles, care apoi s-a transformat într-o indiferență totală. La rădăcina tuturor acestor lucruri se afla o frică nedefinită. Frică ! spuse omul. Frică de ce, de cine, nu știu. Poate știți dumneavoastră ?

Jensen se uită la el cu o privire lipsită de expresie.

— Poate doar frica de viață, așa cum a fost întotdeauna. Lucrul cel mai absurd este faptul că, la o analiză superficială, totul părea a fi din ce în ce mai bine. În această ciorbă erau trei muște : alcoolismul, sinuciderile și scăderea natalității. S-a considerat că aceste probleme nu trebuie menționate nicăieri, și nici acum nu se mai pomeneste de ele.

Tăcu. Tăcu și Jensen.

— Unul dintre principiile cele mai importante ale egalității sociale, chiar dacă n-a fost niciodată discutat sau formulat într-un mod clar, constă că toate trebuie să fie rentabile — iar lucrul cel mai groaznic este că tocmai această doctrină explică de ce Partidul Socialist și mișcarea sindicală ne-au vîndut celor pe care la data respectivă îi consideram ca dușmanii noștri cei mai înverșunați. Astfel, motivul a fost cel mai simplu : banii, nu faptul că ar fi dorit să înăbușe libertatea noastră de gîn-

dire și de exprimare și radicalismul. N-au descoperit acest avantaj decât mai târziu.

— Și aceasta v-a indispus ?

— Omul păru că nu auzise întrebarea.

— Dar nu asta a fost umilierea cea mai mare. Cel mai îngrozitor a fost faptul că toate au fost aranjate fără știerea noastră, la un nivel cu mult mai înalt decât cel la care ne aflăm noi.

Ne gîndeam că avem și noi o anumită valoare și că reprezentăm ceva — ca și gruparea noastră — că însemnăm ceva, cel puțin atît ca să fim și noi informați de ce au de gînd să facă cu noi. Dar n-a fost așa. Afacerea a fost tratată între direcția concernului și conducătorul mișcării sindicale, de doi oameni de afaceri în jurul unei mese rotunde. Apoi au fost informați Primul Ministru și partidul, care au căzut de acord asupra unor detalii practice. Cei dintre noi care eram mai cunoscuți și ocupam funcții mai importante au fost împinși cu gentilețe în posturi de conducere, de fapt simple sinecuri, iar noi, ceilalți — cei de rînd — i-am urmat. Bineînțeles, cei care nu prezentau decît o importanță secundară au fost concediați. Eu m-am aflat în categoria din mijloc. Asta-i tot ce s-a întîmplat... atunci. Ca în eyul mediu. Pentru că același lucru s-a întîmplat în decursul întregii istorii. Au demonstrat aceluia dintre noi care am muncit acolo că nu reprezentăm nimic și eram incapabili să realizăm ceva. Acesta a fost lucrul cel mai groaznic. A fost o crimă. A fost omorîta o idee.

— Și aceasta v-a indispus ?

— Am demisionat.

— Dar atitudinea dumneavoastră față de ei s-a schimbat ? Ați început să-i urîți ? Concernul și conducătorii sindicali ?

— Nu, de loc. Dacă credeți asta, înseamnă că nu m-ați înțeles. Ei s-au comportat perfect logic din punctul lor de vedere. De ce să refuze o victorie obținută atît de ieftin ? Închipuiți-vă că generalul Miaja¹ l-ar fi chemat la telefon pe Franco în timpul bătăliei pentru Madrid și

¹ General republican ; a luptat împotriva lui Franco în războiul civil din Spania.

spunându-i : „N-ai fi dispus să cumperi avioanele mele ? Consumă prea multă benzină.“ Comparăția vă ajută să vedeți lucrurile mai clar ?

— Nu.

— Oricum, poate nu e prea potrivită. Pot însă să vă răspund foarte simplu la întrebarea ce mi-ați pus-o. Nu, n-am simțit nici un fel de dușmănie față de editură, nici atunci și nici mai târziu. De altfel, s-au purtat bine cu mine.

— Dar v-au dat afară.

— Într-un mod extrem de binevoitor, vă rog să observați. În afară de aceasta, chiar eu i-am provocat.

— Cum ?

— Am abuzat de încrederea ce mi s-a acordat, așa a fost calificată fapta pe care am comis-o.

— În ce fel ?

— Toamna trecută am fost trimis în străinătate ca să adun material pentru o serie de articole. Ele urmau să descrie viața unui om, drumul lui spre succes și bogăție. Era vorba de o renumită stea de televiziune, de faimă mondială, una dintre acelea care este băgată mereu pe gîtul oamenilor. Acesta-i genul de lucrări pe care l-am făcut în toți anii din urmă, scriind biografii dulceag preparate ale diferitelor celebrități. Dar a fost prima oară cînd mi s-a permis să plec în altă țară, în acest scop.

Zîmbi din nou cu zîmbetul lui trist, și degetele nervoase bătură toba pe marginea mesei.

— Acest om, această celebritate, s-a întîmplat să fie născut într-o țară socialistă, una dintre acelea care erau ignorate cu cea mai perfectă bună știință. Cred că guvernul nostru nici nu i-a recunoscut existența.

Se uită la Jensen cu ochii întrebători și melancolici.

— Știți ce-am făcut ? Am folosit seria de articole ca să fac o analiză minuțioasă și pozitivă a nivelului politic și cultural din acea țară, în comparație cu situația de aici. Desigur că articolele n-au fost niciodată publicate. De altfel, nici nu speram să apară.

Se opri o clipă și încruntă sprîncenele. Apoi zise :

— Lucrul cel mai amuzant este că nici acum nu-mi dau seama de ce am făcut-o.

— Sfidare ?

— Poate. Dar despre toate aceste lucruri n-am vorbit de ani de zile cu nimeni. De fapt, n-aş putea să vă spun de ce o fac şi acuma. După ce lucrasem numai vreo două săptămîni la editură, pierdusem orice imbold şi deodată m-am așezat să scriu numai ceea ce voiam, umplînd o pagină după alta. La început, aveam despre mine o părere mult mai bună decît ar îngădui realitatea. Şi-au dat seama că sînt inofensiv şi aş putea să fiu doar o roţiţă utilă în maşina lor uriaşă. Atunci, pentru prima oară, s-a vorbit ca să fiu transferat la Departamentul Special. Poate nu ştiţi ce înseamnă ?

— Am auzit vorbindu-se.

— I se mai spune şi Departamentul Treizeci şi Unu. Este considerat cel mai important dintre toate. De ce, nu pot să înţeleg. Foarte rar se aude ceva despre el, iar toate lucrările lui sînt ținute în cel mai strict secret. Se ocupă de nu ştiu ce proiect. În limbajul nostru este numit o grupă fictivă. S-a discutat cîndva despre transferul meu acolo, dar apoi probabil că şi-au dat seama că nu sînt bun decît să scriu istorioare plăcute despre vieţile oamenilor celebri. De fapt, aveau perfectă dreptate.

Se jucă distrat cu ceaşca de cafea.

— Şi deodată, m-am dezlănţuit şi le-am trîntit articolele acelea. Doamne, ce surpriză a fost pentru ei !

Jensen dădu din cap.

— Vedeţi, credeam că n-am să mai pot scrie niciodată şi, brusc, n-am mai putut suporta ideea că ultimul lucru pe care l-am scris urma să fie vreo povestire trandafirică şi lacrimogenă despre cine ştie ce bădăran, vreun portret superb al unui cretin care a cîştigat milioane afişînd o ținută revoluţionară şi care a făcut ocolul lumii provocînd un scandal după altul în bordelurile de masculi.

— Ce-aţi scris în vremea din urmă ?

— Am renunţat la scris. Ştiam de mult că sînt un ziarist sfîrşit, că niciodată n-am să mai fiu capabil să scriu din nou. Mi-am dat seama brusc de toate astea. O să mă ocup o perioadă de timp de cu totul altceva, orice-ar fi. Ştiu că o să-mi fie mai greu, pentru că noi, ziariştii, nu

sîntem buni decît pentru meseria noastră. Dar lucrurile se vor aranja. Oricum, în ziua de azi, nimeni nu-i capabil să facă ceva ca lumea.

— Din ce vă întrețineți ?

— Editura s-a purtat foarte elegant față de mine. Mi-au spus că știau că sînt un om fără nici un viitor, mi-au dat salariul pe patru luni și m-au lăsat să plec.

— N-ați primit și o diplomă ?

Omul se uită mirat la Jensen.

— Ba da, am primit. Ce tîmpenie, nu-i așa ? Da' de unde știți ?

— Unde-i acuma ?

— Nicăieri. Aș dori să fiu în situația de a vă putea spune că am rupt-o în bucățele pe care le-am aruncat de la fereastra etajului treisprezece, dar în realitate am zvîrlit-o în modul cel mai prozaic cînd am plecat de acolo.

— Ați mototolit-o ?

— Altfel n-ar fi încăput în coșul de hîrtii. Mi-amințesc că era destul de mare. Dar de ce vă interesează ?

Inspectorul-șef Jensen mai puse patru întrebări.

— Aceasta este adresa dumneavoastră permanentă ?

— După cum v-am mai spus, locuiesc aici de cînd s-a construit acest bloc și am de gînd să rămîn atîta timp cît voi mai avea apă și lumină. Din unele puncte de vedere aici este mai bine acum decît înainte vreme. N-ai vecini, așa că nici nu observi că-ți lipsește izolația acustică.

— De ce se numește acel departament al treizeci și unulea ?

— Pentru că birourile se află la etajul treizeci și unu.

— Există birouri acolo ?

— Da, într-un fel de pod, amenajat între etajul unde sînt birourile cu povestiri pe benzi desenate și terasa de pe acoperiș. Ascensoarele n-ajung atît de sus.

— Ați fost vreodată acolo ?

— Nu, niciodată. Cei mai mulți dintre salariați nici nu știu de existența lui.

Înainte de a se despărți, omul spuse :

— Îmi pare rău că am îndrugat atîtea fără să vă lămuresc. Cred că totul vi s-a părut atît de naiv și de încurcat, în felul rezumat și simplificat în care am încercat să vă prezint lucrurile. Dar dacă ați insistat...

Și la sfîrșit :

— Apropo, mai continui să fiu bănuït de ceva ?

Jensen începuse însă să coboare scările, și nu răspunse. Omul rămase în pragul ușii. Nu arăta îngrijorat, ci mai degrabă indiferent și destul de obosit.

19

Cîteva minute rămase liniștit în mașină și-și studie carnetul cu însemnări. Apoi întoarse o nouă pagină și scrise : *Nr. 3, fost redactor, 48 ani, necăsătorit, a părăsit postul la cererea sa și cu pensia întreagă.*

Numărul 3 era o femeie.

Soarele era în slavă, strălucind puternic și nemilos. Era sîmbătă, ora douăsprezece fără un minut. Mai avea exact treizeci și șase de ore. Jensen porni motorul și plecă.

Închisese aparatul de radio-emisie-recepție și, deși traseul său trecea prin centrul orașului, nici nu se gîndi să se oprească la sediul Diviziei Șaisprezece.

În schimb, opri mașina la un bufet-expres și medită îndelung la cele trei feluri de mîncare standard din meniul pentru ziua respectivă. Hrana era stabilită de un departament special din Ministerul Sănătății. Mîncarea era preparată la o bucătărie centrală, dirijată de un mare concern alimentar, și aceleași feluri de mîncare erau servite în întreaga rețea de bufete. Stătuse atît de mult în fața tabloului de comandă electrică pentru meniu, încît cei ce așteptau în urma sa începură să-și piardă răbdarea.

În sfîrșit, apăsă pe unul din butoane, își luă tava cu farfuriile pline și se așeză pe un scaun liber, la una din mese.

Rămase liniștit și se uită la prînzul său : lapte, suc de morcovi, o felie de carne, cîteva foi de varză tocată și doi cartofi fierți.

Era foarte flămînd, dar nu putea să aibă deplină încredere în funcțiunile stomacului său. După cîteva clipe

luă o bucată de carne, o mestecă îndelung, bău suc de morcovi, se sculă și plecă.

Strada unde urma să ajungă se găsea în partea de est, aproape de centrul orașului, într-un cartier care totdeauna fusese locuit de bogătași parveniți. Casa în fața căreia se opri era nouă și nu semăna nici pe departe cu o construcție standard. Era proprietatea concernului, și în afară de apartamentele pentru caspeți și sălile de conferințe, mai exista la etajul superior un studio larg, cu terasă și ferestre pe acoperiș.

Femeia care deschise ușa era micuță și durdulie. Părul ei blond era aranjat cu fixativ, iar machiajul îi făcea obrazul neted și trandafiriiu, ca într-o fotografie în culori. Era îmbrăcată într-o elegantă rochie de interior, pe jumătate roșu-aprins, pe jumătate albastru-deschis, dintr-un material subțire. În picioare purta papuci cu tocuri înalte, tigheliți cu aur și cu un fel de pompon multicolor în vîrf.

Lui Jensen i se păru că-și amintește de un model perfect asemănător, văzut într-un supliment în culori al unuia dintre cele o sută patruzeci și patru de magazine pe care le răsfoise.

— O, un bărbat ! ciripi femeia.

— Jensen, Inspector-șef din Divizia Șaisprezece. Efectuez o anchetă care este în legătură cu fosta dumneavoastră funcție și loc de lucru, spuse stereotip, prezentînd insigna de polițist.

Între timp, se uita dincolo de femeia din fața lui, în interiorul apartamentului.

Camera era mare și încăpătoare, iar mobilierul destul de scump. Mobila joasă, executată dintr-un lemn ușor și de culoare deschisă, era aranjată pe un fundal de grătar cu plante cățărătoare și perdele colorate pastel. Întregul apartament îi amintea de o cameră exagerat de mare a fiicei unui milionar american, adusă cu masă, scaune, covor și vase direct dintr-o vitrină.

O altă femeie, brunetă și mult mai tînără, ședea pe un divan. Pe o măsuță era o sticlă de sherry, un pahar și un fel de pisică din cine știe ce regiune exotică a globului.

Femeia în rochia de casă trecu legănându-se în cameră.

— Dumnezeule, ce palpitant, spuse ea. Un detectiv !

Jensen o urmă.

— Da, draga mea, un detectiv adevărat, dintr-un birou sau serviciu special, sau cine știe cum îi mai spune. Întocmai ca în revistele noastre.

Se întoarce și-i zise veselă :

— Vă rog, luați loc, dragă domnule. Vă rog să vă faceți cât mai comod în cuibușorul meu. Poate doriți un păhărel de sherry ?

Jensen refuză dînd din cap și se așeză.

— Dumnezeule, am și uitat că nu sîntem singuri, nu-i așa ? Dînsa este una din scumpele mele colege, una dintre acelea care au preluat comanda vasului cînd eu am debarcat pe țărm.

Bruneta îi aruncă lui Jensen o privire scurtă și indiferentă. Apoi zîmbi politicos și supus gazdei. Aceasta se așeză și ea pe divan, își înclină capul și îl întrebă cu o voce de fetiță :

— Cu ce pot să vă fiu de folos ?

Jensen scoase notesul și stiloul.

— Cînd ați părăsit serviciul ?

— De anul nou. Și, dragă domnule, te rog nu-i mai spune „serviciu”. A lucra în redacția unei reviste înseamnă vocație, la fel ca în cazul unui preot sau medic. Nu uitați nici o clipă că cititorii sînt niște ființe umane, un fel de pacienți spirituali ai noștri. Trăiești atît de intens în ritmul redacției, numai pentru cititori, încît ajungi să uiți cu totul de tine însăși.

Femeia mai tînără se uită la pantofii săi și își mușcă buzele. Colțurile gurii se schimonosiră ca și cum ar fi încercat să-și reprime apariția unui zîmbet ironic sau amar.

— De ce ați plecat de-acolo ?

— Am părăsit editura pentru că am considerat că mi-am îndeplinit misiunea. Mi-am atins scopul. Timp de douăzeci de ani, magazinul redactat de mine a mers din victorie în victorie. Da, nu exagerez cînd spun că l-am clădit cu propriile mele mîini. Cînd l-am luat în primire, nu însemna nimic, absolut nimic. Într-un timp extrem de scurt l-am făcut să devină cel mai mare magazin, citit de

toate femeile din țară, iar de acolo pînă la a ajunge cel mai mare și mai important dintre toate magazinele, n-a mai fost decît un pas.

Se uită la brunetă și spuse veninos :

— Cum am reușit ? Muncind, sacrificîndu-mă pînă la capăt. Trebuie să trăiești numai pentru revistă, să gîndești în titluri și fotografii, cu toate simțurile încordate pentru a înțelege ce vrea cititorul, pentru...

Se opri o clipă, rămînînd pe gînduri.

— ...pentru satisfacerea dorințelor lor legitime, pentru a poci viața lor cotidiană cu vise minunate, idealuri și poezie.

Sorbi din păhărelul de sherry și continuă pe un ton glacial :

— Pentru a realiza aceasta, trebuie să posezi ceea ce se numește sentiment. Trebuie să împărtășești, să dai acest sentiment și celor ce lucrează cu tine. Sînt prea puțini oameni dotați de la natură cu acest dar. Cîteodată trebuie să fii aspru cu tine însuși, ca să poți da altora totul.

Închise ochii: Vocea îi deveni catifelată.

— Toate acestea se pot obține avînd un singur țel în viață : magazinul și cititorii.

— Două, spuse Inspectorul Jensen.

Bruneta îi aruncă repede o privire speriată. Femeia în rochie de interior nu reacționează.

— Probabil știți cum am ajuns redactor-șef ?

— Nu.

Schimbă din nou tonul și spuse cu o voce visătoare :

— Este exact ca într-un basm. Un basm care s-a petrecut aievea. Lucrurile s-au întîmplat astfel ...

Din nou expresia și vocea i se schimbă.

— Originea mea este umilă și nu mi-e rușine s-o recunosc, spuse pe un ton agresiv, ridicîndu-și vîrful nasului, în timp ce colțurile gurii se plecau în jos.

— O, da ?

După o scurtă uitătură de mulțumire la adresa musafirului, declară :

— Patronul concernului este un geniu. Un geniu. Un om mare. Mai mare decît Democratus.

— Democratus ?

Scutură din cap agasată.

— O, numele astea proprii. Sigur că m-am gândit la altcineva. Nu-i de loc ușor să ții minte totul.

Jensen aprobă.

— Patronul m-a ridicat direct dintr-o situație foarte umilă și mi-a încredințat acel magazin. A fost un gest de o îndrăzneală uluitoare. Gândiți-vă : o fată simplă, tânără, care se vede deodată redactor-șef al unei mari reviste. Dar eu eram singele nou de care avea nevoie această redacție. În trei luni de zile totul a fost transformat, am curățit locul de toate uscăturile și în șase luni am făcut ca revista să devină lectura preferată a femeilor. Și de-atunci, așa a rămas.

Schimbă iar tonul și se adresă către brunetă :

— Să nu uiți niciodată că atât horoscopul pe opt pagini, cât și povestirile cu fotografii cinemascop dimpreună cu serialele despre întâmplări adevărate din viața mamei lor oamenilor celebri, au fost ideea mea. Și acum tot serialele cu fotografii au cel mai mare succes. La fel ca și suplimentul în patru culori.

Făcu un gest scurt cu degetele cu unghii roșii, ca și cum ar voi să treacă peste aceste gânduri, și continuă umil :

— Dar nu spun toate acestea ca să cîștig glorie și laude. Am primit de mult răsplata ce-o meritam sub forma de sute de mii de scrisori pline de căldură, trimise de cititoare care nu mai știau cum să-mi mulțumească.

Femeia tăcu cîteva clipe, rămînînd cu mîna ridicată și capul înclinat într-o parte, ca și cum și-ar fi fixat privirea spre un orizont îndepărtat.

— Nu mă întrebați cum se poate reuși să obții astfel de rezultate, zise ea cu modestie. Asta se simte. Se simte cu aceeași siguranță cu care știi că orice femeie dorește cel puțin o dată în viață să întâlnească o privire plină de căldură, încărcată de dorințe...

Bruneta scoase un sunet ce semăna cu un rîs înfundat.

Femeia în rochia de casă tresări și se uită fix la ea, cu un dispreț fățiș.

— Bineînțeles, asta a fost pe vremea noastră, spuse cu un aer superior, cînd noi femeile mai purtam un foc ascuns în suflet.

Fața i se trase și o rețea de cute fine se vedea în jurul ochilor și al gurii. Mușcă nervoasă unghia lungă, ascuțită și roșu-argintată a degetului mic de la mîna stîngă.

— Ați primit o diplomă cînd ați plecat ?

— O, da, spuse ea. O, a fost atît de drăguț !

Zîmbetul tineresc îi reveni, iar ochii îi aruncau din nou scînteii.

— Vreți s-o vedeți ?

— Da.

Se sculă grațios și se îndepărtă, parcă plutind. Bruneta se uită la Jensen cu ochii plini de teamă.

Femeia se întoarse ținînd documentul strîns la piept.

— Închipuiți-vă, e semnată numai de persoane extrem de importante, chiar și de o principesă din familia regală.

Deschise mapa. Pagina albă din stînga era acoperită cu semnături.

— Cred că acesta a fost cel mai frumos dintre sutele de cadouri pe care le-am primit de pretutindeni. N-ați vrea să le vedeți ?

— Nu cred că-i necesar, zise Jensen.

Femeia zîmbi, sfios și nesigur.

— Dar de ce ați venit, dumneavoastră, un Inspector-șef de la Poliție, să-mi puneți atîtea întrebări ?

— Nu am dreptul să discut acest subiect, zise Jensen.

Fața ei își schimbă de mai multe ori expresia. Apoi își desfăcu mîinile, într-o atitudine de slăbiciune feminină și zise supusă :

— Da. Bine. Trebuie să mă resemnez...

Bruneta îl întovărăși pînă jos. De abia porni ascensorul, cînd fata îi spus disprețuitor :

— Să nu credeți un cuvînt din ce-a spus. Este groaznică, înspăimîntătoare, e un monstru. Despre ea se spun cele mai urîte lucruri.

— Așa ?

— Este un monstru al răutății și slugărniceii — și acum continuă să țină în mîna toate firele, deși au reușit s-o scoată din clădirea editurii. Acum mă obligă să spio-

nez pentru ea. În fiecare miercuri și sîmbătă trebuie să vin la ea și să-i prezint un raport amănunțit. Vrea să știe totul, să nu-i scape nimic.

— De ce o faceți ?

— Of, Dumnezeuule, de ce ? Poate să mă strivească în zece minute, să mă desființeze cu totul. N-ar sta o clipă pe gînduri. Mă insultă tot timpul. Of, Dumnezeuule !

Jensen nu scoase nici un cuvînt. Cînd ajunseră la parter, își scoase pălăria și deschise ușa. Tînaăra îi aruncă o privire timidă și ieși în stradă aproape fugind.

Circulația mașinilor era acum mult mai redusă. Era sîmbătă, ora patru fără cinci. Jensen simțea o durere în partea dreaptă a diafragmei.

20

Jensen pornise motorul, dar continua să șada cu carnetelul deschis sprijinit de volan. Tocmai scrisese : *Numărul 4, redactor de artă, necăsătorit, vîrsta 20 ani, plecată la cererea sa.*

Și numărul 4 era tot o femeie.

Casa era pe partea opusă a străzii. Nu era nouă, dar bine îngrijită. Descoperi la parter ușa ce o căuta și apăsă pe sonerie. Nu răspunse nimeni. Sună de cîteva ori, apoi bătut tare în ușa. Pînă la urmă, apăsă pe clanță. Ușa era încuiată. Rămase cîteva minute în fața ușii. Între timp, se auzi sunînd telefonul în apartament. Se întoarse în mașină, luă notesul, lăsă cinci pagini libere și scrisese : *Numărul 5, vîrsta 52 ani, ziarist, necăsătorit, perioada de angajare terminată conform contractului.*

De data aceasta avu noroc. Strada se afla în același cartier, numai cîteva sute de metri mai departe.

Casa era asemănătoare cu cea pe care o vizitase cu zece minute mai devreme ; o clădire galbenă, lungă, cu cinci etaje, așezată în colțul străzii. Întreaga zonă din această parte a orașului era formată din blocuri ce semănau foarte mult între ele.

Eticheta de pe uşă era făcută din litere decupate dintr-un ziar şi lipite pe geam. Cîteva din ele se rupseseră, altele căzuseră, astfel că numele nu mai putea fi citit. Soneria funcţiona dar, deşi auzi o mişcare în apartament, trecură mai multe minute pînă veni cineva să deschidă uşa.

Omul părea mai în vîrstă decît s-ar fi aşteptat. Arăta foarte neglijent, cu păr lung nepieptănat şi o barbă cenuşie. Purta o cămaşă soioasă, alb-galbenă, pantaloni şifonaţi şi pantofi negri cu tocuri scîlciate. Jensen se încruntă. În zilele acestea, un om prost îmbrăcat era un lucru destul de rar.

— Jensen, Inspector-şef de la Divizia Şaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcţie şi loc de muncă.

Nu se mai deranjă să-i mai arate insigna.

— Vă puteţi legitima ? întrebă omul imediat.

Jensen îi prezentă insigna.

— Intraţi, spuse omul.

Felul lui de a se purta arăta o siguranţă de sine vecină cu aroganţa.

În apartament, primul lucru care atrăgea atenţia era dezordinea. Podeaua era acoperită cu ziare, reviste, cărţi, portocale stricate, bucăţi de hîrtie, pungii de gunoi umplute pînă la vîrf, rufe murdare şi farfurii nespălate. Mobilă era formată din cîteva scaune de lemn, două fotolii peticite, o masă rotundă rahitică şi un divan cu aşternutul nostrins. Pe o jumătate de masă se făcuse loc pentru o maşină de scris şi un top de hîrtie dactilografiată. Peste tot se aşternuse un strat gros de praf. În aer domnea un iz de mucegai, amestecat cu un miros puternic de băutură. Omul şterse cealaltă jumătate de masă cu un ziar mototolit. Tot felul de hîrtii şi de obiecte mărunte fură aruncate pe jos.

— Şezi colea, spuse el, împingînd un scaun.

— Eşti beat, îi răspunse Jensen.

— Nu-s beat, ci mă aflu sub influenţa alcoolului. Nu mă îmbăt niciodată, dar aproape mereu sînt sub influenţa alcoolului. Diferenţa între aceste stări este considerabilă.

Jensen se așează. Bărbatul rămase în picioare, în spațele lui.

— Ai spirit de observație, zise el, altfel niciodată nu ți-ai fi dat seama. Rareori cineva reușește să observe aceasta.

— Când ai demisionat ?

— Acum două luni. De ce te interesează ?

Jensen își puse pe masă notesul legat cu o spirală elastică și răsfoi prin el. Când ajunse la pagina numărul trei, omul din spate spuse :

— Mă găsesc într-o societate care-mi face cinste.

Jensen continuă să întoarcă paginile.

— Mă surprinde că ai scăpat cu mintea întreagă de cățeaua aia blestemată, spuse bărbosul, ocolind masa. Ai fost în vizită la ea ? Eu n-am avut niciodată curajul.

— O cunoști ?

— Dacă o cunosc ? Lucram la redacția respectivă când a apărut ea. A devenit redactor-șef. Am supraviețuit aproape un an întreg.

— Supraviețuit ?

— Eram mult mai tânăr și mai puternic pe vremea aceea.

Se așează pe pat, băgă mîna undeva, pe sub cearceafurile murdare, și scese o sticlă.

— După cum ai văzut, asta n-are nici o importanță, nu-i așa ? întrebă el. Și nici nu mă îmbăt. Devin doar mai caustic.

Jensen îl privi liniștit.

Omul trase pe gît două înghițituri din sticlă, o așează grijuliu pe jos și zise :

— Ce urmărești ?

— Anumite informații

— Despre ce ?

Jensen nu răspunse.

— Dacă vrei să afli ceva despre cățeaua aia spurcată, ai nimerit tocmai bine. Puțini o cunosc atît de bine ca mine. I-aș putea scrie biografia.

Omul tăcu, dar nu păru că așteaptă vreun răspuns. Cu ochii pe jumătate închiși își privi musafirul, apoi se uită

spre fereastră, unde razele de lumină pătrundeau greu prin stratul gros de murdărie. Cu toate că băuse, ochii aveau o privire lucidă.

— Știi cum a reușit să ajungă redactor-șef la cel mai mare magazin din țară ?

Jensen nu spuse nimic.

— Păcat, zise omul pe un ton aspru. Păcat că prea puțină lume știe asta. Și totuși, a fost unul din momentele-cheie în istoria presei.

În cameră se așternu din nou tăcerea. Jensen se uita indiferent la bărbatul din fața sa și se juca cu stiloul din plastic.

— Știi cu ce se ocupa înainte de a ajunge redactor-șef ? — Rîse disprețuitor. — Femeie de serviciu. Făcea curățenie. Și știi unde făcea curățenie ?

Jensen desenă o stelută pe pagina albă a notesului său.

— În sfînta sfintelor. La etajul directorilor. Cum a reușit să ajungă acolo n-am de unde să știu, dar poți fi sigur că nu din întîmplare.

Se aplecă și ridică sticla.

— Putea să aranjeze orice. Vezi, era foarte drăguță, a dracului de drăguță, pînă o cunoșteai cinci minute.

Bău pe nerăsuflăte.

— Pe vremea aceea curățenia începea după terminarea orelor de birou. Personalul de serviciu apărea la ora șase. Sosea toată lumea, în afară de ea. Dînsa venea cu o oră mai devreme, cînd Patronul era aproape totdeauna în camera lui. Obișnuia să expedieze toate secretarele fix la cinci și rămînea să clocească singur ceva, care era un secret pentru toți : ce anume, habar n-am. Dar pot să-mi închipui, adăugă privind pe fereastră.

În cameră se lăsase întunericul. Jensen se uită la ceas. Era șase și un sfert.

— Exact la cinci și un sfert, ea deschidea ușa la biroul lui, arunca o privire, își cerea scuze și o închidea. Cînd Patronul era gata de plecare sau mergea la vestiar ori așa ceva, totdeauna o vedea cum dispăre după colțul coridorului.

Jensen deschise gura să spună ceva, dar se răzgîndi și continuă să tacă.

— Arăta foarte atrăgătoare mai ales cînd o priveai din spate, înțelegi ? Îmi amintesc perfect cum arăta atunci. Parcă o văd : într-un halat albastru deschis, cu papuci albi cu tălpi de lemn și o basma albă pe cap. Niciodată nu purta ciorapi. Probabil că auzise pe undeva — mi-amintesc că se șoptea că Patronul nu poate rezista cînd vede o gambă goală.

Omul se sculă, făcu cîțiva pași și aprinse lumina.

— N-a trecut mult și Patronul a început să-i facă aluzii. Se știe că-i cam plac astfel de lucruri. Dar știi ce s-a întîmplat ?

Becul din tavan, înfășurat cu o cîrpă unsuroasă, dădea o lumină slabă.

— La început nu i-a răspuns, ci doar a bîlbîit timidă ceva nedeslușit și a rămas tremurîndă, privindu-l cu ochi de căprioară speriată. Apoi a continuat să se poarte ca mai înainte.

Jensen desenă o altă stea. Cu șase colțuri.

— Devenise o obsesie pentru el. A făcut tot ce a putut. A încercat să afle adresa unde locuiește. N-a reușit. Dumnezeu singur știe în ce fundătură s-o fi vîrît. Se spunea că Patronul angajase detectivi s-o urmărească, dar femeia i-a dus de nas de fiecare dată. Apoi ea a început să vină de fiecare dată cu un sfert de oră mai tîrziu. Patronul era tot acolo. A început să vină și mai tîrziu și el... ședea în camera lui, prefăcîndu-se că lucrează. Pînă cînd, în sfîrșit...

Tăcu. Jensen așteaptă treizeci de secunde. Apoi ridică ochii și se uită fix la omul de pe pat.

— Vezi, își ieșise cu totul din minți. Într-o scară, ea a venit exact la opt și un sfert, cînd toate celelalte femei de serviciu își terminaseră treaba și plecaseră. Luminile din biroul lui erau stinse, dar știa că mai era acolo pentru că îi văzuse pălăria și paltonul. Apoi făcu un tur, două, pe coridor, bocănind din saboții de lemn, după care își luă găleata, intră înăuntru și închise ușa în urma ei.

Chicoti infundat.

— Totul fusese al dracului de bine gîndit, adăugă. Patronul stătea în spatele ușii, îmbrăcat numai în niște chi-loți tricotați. A sărit pe ea scoțînd un strigăt, i-a sfîșiat

și i-a smuls hainele, răsturnînd găleata, a trîntit-o la pămînt și s-a aruncat asupra-i. Ea s-a opus țipînd și...

Omul se opri și se uită triumfător la musafirul lui.

— Dar ce crezi că s-a întîmplat ?

Jensen se uită la ceva de pe podea. Nimeni n-ar fi putut spune dacă era atent la povestire sau nu.

— Ei bine, exact în clipa aceea, un paznic de noapte în uniformă și cu legătura lui de chei deschise ușa și îndreptă lanterna chiar asupra lor. Cînd văzu cine este, rămase împietrit în primul moment, apoi trînti ușa și o luă la goană. Patronul alergă desperat după el. Paznicul se aruncă într-un lift, dar Patronul îl ajunse cînd voia să închidă ușa. Se temea că paznicul va da alarma — dar amărîtul ăla era înspăimîntat pînă în măduva oaselor că-și va pierde pîinea. Bineînțeles că ea calculase totul la mare precizie și știa pînă și secunda cînd paznicul își făcea rondul, pontînd la fiecare ceas de control.

Omul rîse vesel și bine dispus, apoi se răsuci cu plăcere pe cearceaf.

— Imaginează-ți scena : Patronul în cabina ascensorului doar cu chiloții pe el, împreună cu un paznic de noapte paralizat de teamă, dar îmbrăcat în uniformă, cu șapca lui cu cozoroc, cu lanternă, cu legătura de chei și cu tot bagajul. Au coborît tot drumul pînă la depozitul de hîrtie, pînă cînd omul a reușit să-și vină în fire, să apese pe butonul de oprire, să pornească liftul în sus și să facă întreaga călătorie înapoi. Cînd au ajuns din nou sus, paznicul nu mai era paznic, ci inspector pentru paza întregii clădiri, post la care ajunsese deși nu scosese nici un singur cuvînt tot timpul acesta.

Omul se opri. Luminița veselă din ochii lui începu să dispară. Continuă resemnat :

— Vechiul inspector a fost dat afară pentru angajare de personal necorespunzător.

— Da. Apoi sosi și ziua recunoștinței și probabil că tot ea a dat tonul, că n-a trecut nici o săptămînă și a sosit o comunicare prin care eram anunțați că fostul nostru redactor-șef a fost concediat, iar după un sfert de oră dînsa s-a strecurat în birou — și s-a dezlănțuit infernul !

Păru că-și amintește brusc de sticlă și sorbi cu grijă ● mică înghițitură.

— Vezi, revista era bună, dar nu se prea vindea. Deși se ocupa numai de prințese și de rețete pentru nuci zaharisite, era mult peste nivelul cititorilor, sau cel puțin așa se susținea, ba se discuta chiar să nu mai apară. Dar...

Își aținti ochii asupra inspectorului, ca și cum ar fi dorit să-i comunice tacit ceva, dar Jensen îi evită privirile.

— După apariția ei, a urmat o noapte a Sfântului Bartolomeu. Practic vorbind, întreg personalul a fost pus pe liber, iar în locul lui au fost angajați cei mai aiuriți bădărani. Am avut o secretară de redacție, în realitate o coafeză, care n-a scris în viața ei nici măcar un rînd. Cînd a văzut odată un șpalt pe masa de lucru, a venit la mine și m-a întrebat ce-i aia — iar eu m-am speriat într-atîta că am să zbor afară, încît n-am îndrăznit să-i explic. Mi-amintesc că i-am spus că este probabil cine știe ce porcărie intelectuală.

Gingiile lui fără dinți, mestecară în gol de cîteva ori.

— Căteaua aia blestemată ura tot ce era intelectual, înțelegi, iar pentru dînsa totul era intelectual, mai ales să fii capabil să scrii pe o bucată de hîrtie cîteva fraze care aveau un înțeles. Un alt motiv că am supraviețuit a fost faptul că „păream altfel decît ceilalți“. Și în special pentru că-mi cîntăream fiecă vorbă care-mi ieșea din gură. Îmi aduc aminte că un reporter, un nou venit, a fost atît de naiv încît a povestit o întîmplare despre un alt redactor, ca să-i intre sub piele. De fapt, întîmplarea era strict autentică și destul de amuzantă. Se pare că un funcționar de la secția de idei s-a dus la redactorul cultural al uneia dintre revistele cele mai răspîndite și i-a spus că August Strindberg e un dramaturg al dracului de bun și că drama sa „Domnișoara Iulia“ ar putea să dea lovitura, prezentată ca un serial, dacă ar fi scrisă din nou și modificată pe ici-colea ca să corespundă la adaptarea respectivă. Redactorul cultural s-a gîndit puțin și apoi i-a spus : „Cum ai zis că-l cheamă pe tipul ăla ?“ Iar individul cu ideea i-a răspuns : „August Strindberg, știți care“. Și redactorul cultural i-a zis : „A, da, desigur. Spu-

ne-i să vină mîine la douăsprezece la restaurantul Grand să luăm masa împreună și să discutăm condițiile de onorar.“ După ce reporterul a terminat povestirea, dînsa i-a aruncat o privire ca un sloi de gheață și i-a spus : „Nu găsesc nimic de rîs în asta. Care-i hazul ?“ Iar după două ore, băiatul a trecut pe la casierie să-și ia banii și dus a fost.

Începu să chicotească din nou. Jensen își ridică privirea și se uita drept la el.

— Dar apoi s-a petrecut ceva neașteptat. Prin stupiditatea ei, care depășea orice limită, a reușit ca în șase luni să dubleze numărul de exemplare vîndute. Magazinul a fost umplut cu fotografii de cîini, copii, pisici și vase cu flori, cu horoscoape, cu ghicitul în cafea, cu sfaturi despre cum trebuie stropite florile ; nu mai spun că nici o virgulă nu era la locul ei, dar oamenii cumpărau revista. Vezi, cele cîteva cuvinte care se numeau pompos „text“ erau atît de simplificate încît se puteau foarte bine compara cu ceea ce se publică în ziua de azi. N-aveai dreptul să scrii cuvîntul „locomotivă“ fără să explici de îndată că este o mașină pe roți, care gonește pe șine de fier și trage vagoane după ea. Pentru Patron acesta a fost pasul hotărîtor care a decis victoria. Fiecare spunea că îndrăzneala și clarviziunea lui au fost unice pe lume și că era o manevră abilă care va revoluționa pe de-a întregul pregătirea ziaristilor și va modifica principiile fundamentale ale publicisticii moderne.

Bău o nouă înghițitură din sticlă.

— Totul era perfect. Singura rotiță care putea să strice mecanismul rămăsese paznicul de noapte. Era extrem de mîndru de noua sa funcție și n-a putut să stea liniștit, fără să trîncănească despre cum a pus mîna pe ea. Dar nu i-a fost scris să vorbească prea mult. Șase luni mai tîrziu a murit strivit în liftul de serviciu. Colivia s-a oprit între două etaje, și omul a încercat să iasă afară ca să-l pornească din nou. A fost aproape rupt în două. Era atît de tîmpit că se poate spune liniștit că a murit numai din vina lui.

Duse mîna la gură și tuși prelung și răgușit. Cînd trecu criza, povesti mai departe :

— Blestematei aceleia i-a mers din ce în ce mai bine, an de an. A devenit tot mai rafinată, mai pretențioasă — și revista din ce în ce mai plină cu modele de rochii ce nu puteau fi îmbrăcate. Se vorbea că fabricanții o mituiseră. Pînă la urmă, au reușit să se descotorosească de ea, dar n-a fost de loc ușor. Am auzit că Patronul a fost obligat să-i pună în mînă douăzeci de mii, bani peșin, ca s-o convingă să se retragă din activitate, rămînînd cu același salariu.

— Dar dumneata de ce ai plecat ?

— Ce importanță are ?

— De ce ai plecat ?

Sticla se golise. Omul zise brusc :

— M-au dat afară. Foarte simplu. N-am primit nici un ban drept despăgubire, după toți anii pe care i-am muncit acolo.

— Din ce cauză ?

— Au vrut să scape de mine. Presupun că nu eram destul de drăguț. Nu puteam să fiu un ambasador care să reprezinte editura. Și-apoi, nu mai puteam nici să scriu. Nu mai sînt capabil să scriu un rînd, nici măcar niște prostii. Se poate întîmpla oricui.

— Acesta a fost motivul real ?

— Nu.

— Care a fost motivul real pentru care ai fost concediat ?

— Am fost surprins bînd în biroul meu.

— Și ai fost obligat să pleci imediat ?

— Da. Bineînțeles, oficial n-am fost concediat. Contractul meu era astfel încheiat încît le dădea dreptul să mă dea afară în orice moment, după pofta lor.

— N-ai protestat ?

— Nu.

— De ce ?

— N-ar fi avut nici un rost. Au reușit ca director al personalului să fie numit fostul șef al Sindicatului Zia-riștilor, care continuă să conducă și acum. Asta cunoaște toate chițibușurile și nici un muritor de rînd nu poate să-i reziste. Dacă cineva face contestație, tot de el depinde rezolvarea cazului și tot el dictează sentința. A fost o mișcare deșteaptă, la fel ca peste tot. Experții lor pentru im-

pozite lucrează în același timp la Ministerul Finanțelor. Orice critică la adresa publicațiilor săptămânale — lucru care se întâmplă o dată la cinci ani — este scrisă de ei înșiși și apare tot în ziarele lor. Dar așa-i peste tot.

— Te-a supărat lucrul acesta ?

— Nu cred. Acum astea-s de domeniul trecutului. Cine mai este supărat astăzi ?

— Ai primit vreo diplomă când ai plecat de acolo ?

— Da, poate. Foarte drăguț. Directorul personalului este un adevărat specialist în astfel de treburi. Zîmbește, îți oferă o țigară de foi cu dreapta și te strînge de gît cu stînga, și seamănă cu un broscoi împutit.

Un moment se păru că omul nu mai este atent.

— Va să zică ai primit o diplomă, nu-i așa ?

— Ce importanță are ?

— Ai primit o diplomă, nu-i așa ?

— Așa cred.

— O mai ai ?

— Nu știu.

— Arată-mi-o.

— Nu pot și nici nu vreau.

— Se află aici în casă ?

— Habar n-am. Și chiar de-ar fi aici, nu pot s-o găsesc. Îți închipui că se poate găsi ceva în casa asta ?

Jensen se uită în jurul lui. Apoi își închise carnetelul și se sculă în picioare.

— La revedere, zise.

— Tot nu mi-ai spus de ce ai venit.

Jensen nu răspunse. Își luă pălăria și ieși din cameră. Omul rămase mai departe așezat pe pat, pe așternutul murdar. Arăta surmenat, era palid, cu ochii ca acoperiți de o ceață.

Jensen deschise aparatul de radiocomisie, chemă mașina poliției și dădu adresa.

— Da, zise. Caz de beție acasă. Duceți-l la sediul central de la Divizia Șaisprezece. Urgent !

Pe trotuarul din față era o cabină cu telefon public. Traversă strada, intră în cabină și formă numărul șefului Patrulei civile.

— Percheziție la domiciliu. Urgent. Știi ce ai de căutat ?

— Da, domnule.

— Apoi te întorci la poliție și aștepti. Îl reții acolo pînă la noi ordine.

— Sub ce motiv ?

— Oricare.

Jensen' se întoarce și se urcă în mașină. După cincizeci de metri, întâlnește duba poliției.

21

Prin fanta pentru scrisori străbătea o dîră de lumină. Jensen scoase carnetul și citi din nou ce scrisese : *Nr. 4, redactor de artă, vîrsta 20 ani, necăsătorit, plecat la cererea sa.* După aceea băgă notesul în buzunar, scoase insigna și apăsă pe butonul soneriei.

— Cine-i ?

— Poliția.

— Prostii. V-am spus o dată pentru totdeauna că vă pierdeți de pomană timpul. Nu vreau !

— Deschideți !

— Niciodată ! Nu vreau !

— Deschideți !

— Pleacă ! Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă în pace ! Nu vreau !

Jensen ciocăni de două ori în ușă.

— Poliția ! Deschideți !

Ușa se întredeschise și femeia se uită bănuitoare.

— Nu, spuse ea. De data asta ați mers prea departe.

Intră înăuntru și îi arată insigna.

— Jensen, zise el. Inspector-șef la Divizia Șaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcție și loc de lucru.

Femeia deschise ochii mari uitîndu-se la mica insignă emailată și se retrase din fața lui, făcîndu-i loc să intre.

Era tînă, cu păr negru, ochii cenușii, adînci și o bărbie pronunțată. Era îmbrăcată într-o bluză în carouri,

pantaloni kaki și ghete de baschet. Avea picioarele lungi, talie îngustă, dar șoldurile largi. Când se mișca, se putea vedea că nu poartă nimic pe sub bluză. Părul era tuns scurt și nepieptănat, și era evident că nu folosea cosmetice.

În unele privințe, îi amintea de femeile din fotografiile de altădată.

Privirea ei era greu de descifrat. Părea că reflectă în egală măsură mînia, frica, disperarea.

Pantalonii erau pătați cu vopsea ; ținea o pensulă într-o mînă. Pe podea erau întinse mai multe ziare, iar în mijlocul lor stătea un scaun-balansoar, pe care-l vopsea.

Jensen se uită în jurul lui. Mobila arăta ca și cum ar fi fost adunată de pe vreun maidan plin de resturi și apoi acoperită cu o vopsea în culori vii.

— Deci nu mințiți, zise ea. Va să zică au ajuns pînă acolo, încît mi-au trimis poliția pe cap. Asta depășește orice limită. Nu mă puteți speria. Închideți-mă sub orice pretext, dacă reușiți să găsiți vreunul. Am o sticlă de vin în bucătărie, poate asta are să vă ajute. Orice s-ar întîmpla, îmi va fi mai bine decît în situația actuală.

Jensen își scoase carnețelul.

— Când ați demisionat ?

— Acum două săptămîni. Pur și simplu nu m-am mai dus la slujbă. Este ceva ilegal în asta ?

— Cît timp ați fost salariați editurii ?

— Două săptămîni. Mai aveți și alte întrebări stupide cu care să vă bateți joc de mine ? V-am spus că n-are nici un rost.

— De ce ați părăsit serviciul ?

— Dumnezeuule, de ce credeți ? Pentru că n-am mai rezistat să fiu cicălită în fiecare moment și urmărită pas cu pas.

— Ați fost redactor de artă ?

— Nici gînd. Am făcut parte din personalul auxiliar la serviciul tehnic. Lipitoare, așa mi se spunea. N-am avut măcar timpul necesar să învăț ceva ca lumea, pînă cînd a izbucnit nebunia asta.

— Ce înseamnă redactor de artă ?

— Dumnezeu știe. Cred că șezi la un birou și proiectezi sau desenezi pagini întregi din presa străină.

— Care a fost motivul exact pentru care ați plecat de acolo ?

— Dumnezeu, au ajuns să aibă și poliția la dispoziția lor ? N-aveți milă de mine ? Transmite complimente din partea mea stăpînului duminică și spune-i că există spitale unde i-ar sta mult mai bine decît în patul meu.

— De ce ați demisionat ?

— Am plecat pentru că nu mai puteam să mai rezist. Încearcă să înțelegi. M-a observat chiar de la început. Un fotograf pe care-l cunosc mi-a aranjat să fiu model pentru o fotografie necesară la un știu ce cercetări medicale. El a văzut fotografia. Ne-am dus împreună într-un mic restaurant ciudat, departe de noțiunea de respectabil. Apoi l-am lăsat să vină aici, de tîmpită ce-am fost. Noaptea următoare a telefonat, adică mi-a telefonat mie și m-a întrebat dacă am o sticlă de vin în casă. I-am spus să se ducă dracului. Și de-acolo a pornit totul.

Stătea dreaptă în mijlocul camerei, cu picioarele depărtate, privindu-l țintă.

— Pentru numele lui Dumnezeu, de ce vă interesează toate astea ? Că s-a tăvălit trei ore pe podeaua asta și a gîngurit ținîndu-mă de picior ? Și că aproape a avut o criză de apoplexie cînd m-am smuls de lîngă el și m-am culcat în pat ?

— Îmi dați o mulțime de informații complet inutile.

Aruncă pensula din mînă și cîteva picături mari de vopsea roșie căzură pe podea.

— Da... da, zise nervoasă. Probabil că m-aș fi culcat cu el, dacă ar fi fost așa. De ce nu ? Trebuie să încerci să arăți un anumit interes față de ceva. Desigur că eram somnoroasă, dar de unde puteam să știu că are să înnebunească doar pentru că m-a văzut dezbrăcată ? Nu înțelegeți în ce infern am trăit în ultimele săptămîni, zi de zi ? Trebuia să mă aibă. Trebuia să simtă instinctele mele simple, naturale. Mă va trimite în întreaga lume. Trebuia să-l ajut să găsească ceva ce s-a pierdut. Mă va face șefa a Dumnezeu știe ce. Șefă, eu ! Nu, dragă, nu-i nevoie să faci nimic. Nu te interesează ? N-are importanță, dragă.

— Repet că îmi dați o mulțime de informații inutile.

Trase adînc aer în piept și se uită la el încruntîndu-se.

— N-ați venit pentru... nu sînteți trimis de el ?

— Nu. Când ați plecat de-acolo, ați primit un fel de diplomă ?

— Da, dar...

— Vă rog să mi-o arătați.

În privirea ei acum se oglindea numai curiozitatea și nimic altceva. Se duse la un birou albastru de lângă perete, trase un sertar și scoase de acolo diploma

— Nu arată prea bine, zise ea nesigură.

Jensen desfăcu pliantul. Cineva adăugase, cu vopsea roșie, semne mari de exclamație la textul auriu. În interiorul copertei erau câteva schițe pornografice, desenate tot cu roșu.

— Desigur, este rușinos să faci astfel de lucruri, dar pur și simplu mi-am ieșit din fire. Era atît de caraghios. N-am fost acolo decît vreo două săptămîni și tot ce-am realizat a fost faptul că am permis să mi se țină piciorul trei ore, m-am dezbrăcat și mi-am pus pijama.

Jensen băgă carnetelul înapoi în buzunar.

— La revedere, zise.

Chiar în clipa în care păși în hol, îl străpunse durerea din stomac. Criza se declarase brusc și violent. Totul începuse să plutească în fața ochilor. Făcu un pas șovăitor înainte, și se sprijini de ușă.

Într-o secundă fu lângă el.

— Ce s-a întîmplat ? îl întrebă. Sînteți bolnav ? Veniți aici și așezați-vă puțin. Am să vă ajut imediat.

Rămase sprijinit de ușă și simți corpul ei lângă dînsul, încordîndu-se ca să-l susțină.

— Așteptați. îi spuse. Să aduc puțină apă.

Alergă în bucătărie și se întoarse îndată.

— Poftim, beți. Pot să vă ajut cumva ? De ce nu vă întindeți să vă odhniți cîteva minute ? Îmi pare rău că m-am purtat așa cu dumneavoastră, dar v-am luat drept altul. Unul dintre șefii mari de acolo, de sus, nu spun care din ei, mă urmărește mereu.

Jensen se îndreptă. Durerea continua să fie la fel de pătrunzătoare, dar începuse să se deprindă cu ea.

— Îmi pare rău, zise ea. Dar nu mi-am dat seama ce doriți. De fapt, nici acum nu știu. Of, toate merg anapoda. Sint momente cînd mă îngrozesc crezînd că ceva

nu-i în regulă cu mine, că sînt altfel decît restul oamenilor. Dar vreau să-mi găsesc o preocupare și să-mi pot hotărî singură viitorul. Și la școala eram altfel decît celelalte eleve, și nimeni nu reușea să mă înțeleagă cînd puneam anumite întrebări. Nu voiam altceva decît să știu. Eram diferită, nu eram ca toate fetele. Totdeauna observ asta. E adevărat. Arăt altfel și chiar am un miros deosebit. Ori sînt nebună, ori e nebună lumea. Oricum eu fi, tot rău este.

Durerea începu să slăbească treptat.

— Trebuie să fii mai atentă la ce vorbești, spuse Inspectorul-șef Jensen.

Își luă pălăria și porni spre automobil.

22

Cînd intră în oraș, luă legătura cu ofițerul de serviciu de la Divizia Șaisprezece. Oamenii trimiși să execute percheziția nu se întorseseră încă. În decursul zilei, Șeful Poliției încercase de cîteva ori să ia legătura cu el.

În momentul cînd ajunsese în centrul orașului, trecuse de ora unsprezece, circulația se subțiasse și pe stradă se vedeau prea puțini pietoni. Durerea din stomac îl mai lăsase; acum era obișnuita măcinare neînteruptă. Gura îi era uscată, și cum se întîmplă totdeauna după o criză, îi era sete. Se opri la unul dintre numeroasele exprese care mai erau deschise și ceru o sticlă cu apă minerală. Localul strălucea de oglinzi și suprafețe cromate. Era gol, cu excepția unui grup de șase tineri sub douăzeci de ani, care priveau în tăcere, apatic, undeva, drept înainte. Chelnerul căsca și citea într-unul dintre cele o sută patruzeci și patru de magazine un serial de benzi desenate. Trei televizoare prezentau un program de amuzament cu efecte de rîs, tunător perfect sincronizate.

Bău fără grabă apa minerală, cu înghițituri mici, și simți cum lichidul dizolvă reacția în lanț a agitației din stomacul său gol. După un minut se ridică și se duse la

toaletă. Acolo văzu un om de vîrstă mijlocie, bine îmbrăcat, zăcînd pe spate cu o mîină lîngă gura de scurgere. Mirosea puternic a băutură și vomase peste haină și cămașă. Ochii îi erau deschiși, dar pustii și fără viață.

Jensen se întoarse în salon.

— Este un om beat la toaletă, spuse.

Chelnerul dădu din umeri și continuă să urmărească seria de desene colorate.

Jensen îi arată insigna. Imediat, omul puse la o parte revista și se duse la telefonul poliției. Toate localurile de alimentație publică aveau legătura directă cu centrala radio a postului de poliție celui mai apropiat.

Polițiștii care veniră să-l ia pe bețiv păreau că abia se mai țin pe picioare din cauza oboselii. În timp ce îl transportau afară, capul lui se lovi de cîteva ori de pardoseala din imitație de marmoră. Veniseră de la altă divizie, probabil a unsprezecea, și nu-l recunoscuseră pe Jensen.

La douăsprezece fără cinci, chelnerul aruncă o privire plină de scuze către clientul său și începu să se pregătească de închidere. Jensen se urcă în mașină și îl chemă pe ofițerul de serviciu de la Divizia Șaisprezece. Echipa care făcuse percheziția tocmai se întoarse.

— Da, îi spuse șeful de la Patrula Civilă. Am găsit-o.

— Întreagă ?

— Da, ambele file. Între ele se găsea o bucată veche de cîrnat.

Jensen rămase tăcut un moment.

— A durat destul de mult, spuse șeful de la Patrula Civilă, dar n-a fost de loc ușor. Ce groapă de gunoi ! Mîi și mîi de tot felul de hîrtii !

— Aranjați ca locatarul din apartament să fie eliberat mîine dis-de-dimineată, conform procedurii normale.

— Am înțeles.

— Încă ceva.

— Da, domnule.

— Acum cîteva ani, șeful controlului din clădirea editurii a fost omorît într-un accident de ascensor.

— Da.

— Interesează-te care au fost circumstanțele. Vezi ce poți afla despre omul acela, mai ales situația familială. Urgent !

— Am înțeles, domnule.

— Bine.

— Am aflat că ați fost căutat de Șeful Poliției.

— A lăsat vreun mesaj ?

— Pe câte știu eu, nu.

— Noapte bună.

Agăță receptorul în furcă. Undeva, prin apropiere, un orologiu bătut ora douăsprezece cu un dangăt rigid și pătrunzător.

A șasea zi se terminase. Mai rămăseseră exact douăzeci și patru de ore de răgaz.

23

Jensen conduse încet spre casă. Era obosit fizic, dar știa că îi va fi foarte greu să adoarmă. Nu mai avea prea multe ore la dispoziție.

Nu întâlneau nici o mașină în tunelul lung, curat și luminat, iar dincolo de el, spre sud, zona industrială era tăcută și abandonată. Rezervoarele de aluminiu și acoperișurile din plastic ale fabricii licăreau în lumina lunii.

Pe pod fu depășit de un autobuz al poliției, iar după câteva clipe și de o ambulanță, ambele mergând foarte repede, cu sirenele funcționând din plin.

La jumătatea drumului pe autostradă fu oprit de o barieră a poliției. Sergentul, cu o lanternă în mână, îl recunoscuse de îndată. Când Jensen coborî geamul, omul luă poziția de drepti și raportă :

— Accident de circulație. Un mort. Resturile mașinii blochează drumul. Va fi liber în câteva minute.

Jensen dădu din cap. Ședea lângă geamul coborît și lăsa ca aerul rece și proaspăt al nopții să pătrundă în mașină. În timp ce aștepta, gândurile i se îndreptară spre acciden-

tele de circulație, al căror număr se reducea în fiecare an ; în schimb, creștea numărul celor accidentați mortal. Experții din Ministerul Comunicațiilor dezlegaseră de mult acest paradox. Scăderea numărului de tamponări și micșorarea pagubelor materiale puteau fi explicate, într-o oarecare măsură, de îmbunătățirea drumurilor și controlul mai riguros al circulației. Dar factorul psihologic era cel mai important ; oamenii începură să aibă mai multă grijă de mașinile lor. Le conduceau mai atenți și reacționau, mai mult sau mai puțin inconștient, la gândul că ar putea să le piardă. Creșterea numărului de decese se datoră însă cazurilor fortuite, care în realitate ar fi trebuit să fie considerate drept sinucideri. Și aici, de asemenea, se considera că factorii psihologici au rolul preponderent. Oamenii trăiau cu și pentru mașinile lor, și voiau să moară o dată cu ele. La concluzia aceasta se ajunsese în urma unor cercetări făcute cu câțiva ani înainte. Raportul primise eticheta de „secret“, dar ofițerii superiori de poliție avuseseră posibilitatea să-l consulte.

Drumul fu liber după opt minute, așa că ridică geamul și porni mai departe. Suprafața șoselei era acoperită cu un strat subțire de brumă, iar în locul unde se întâmplase accidentul, urmele lăsate de cauciucuri se vedeau clar în lumina farurilor mașinii pe care o conducea. Ele nu erau consecutive unei derapări sau frînări bruște, ci mergeau direct spre un stîlp de beton de pe marginea drumului. Cererea despăgubirilor prin asigurare probabil că va fi respinsă. Dar mai exista și posibilitatea ca omul de la volan să fi fost obosit și să fi adormit la volan.

Jensen se simțea cam nemulțumit, avea impresia că-i lipsește ceva. Când încercă să analizeze această stare psihică, își dădu seama că îi este foame. Parcă mașina în dreptul celui de al șaptelea bloc din rîndul trei, se duse la un automat și apăsă butonul pentru un pachet de crupe dietetice.

Sus, în locuința sa, își scoase pardesiul și haina, apoi aprinse lumina. După aceea trase perdelele, se duse în bucătărie, măsură cantitatea necesară de apă pe care • turnă într-o cratiță și răsturnă punga cu crupe în apă.

Cînd deveni fierbinte, o turnă într-o ceașcă și o luă cu el în cameră, puse ceașca pe noptieră, se așeză pe pat și își desfăcu șireturile de la pantofi. Era două și un sfert, iar în întreaga clădire domnea o liniște deplină. Totuși, continua să simtă că îi lipsește ceva.

Scoase din buzunarul hainei carnetelul cu cotorul din arc spiralat, aprinse lampa de pe noptieră și stinse lumina mare. Pe măsură ce sorbea din ceașcă, își reciti calm și sistematic notițele. Crupele erau lipicioase, cu un gust rînced și mucegăit.

După ce termină lectura, își ridică privirile și se uită la fotografiile înrămate, de la școala de poliție. Apărea și el într-una din ele, ultimul din dreapta, în rîndul din spate. Stătea cu brațele desfăcute și cu un zîmbet larg pe față. Era clar că tocmai spunea ceva prietenului de lîngă el, în clipa cînd fusese luată fotografia.

După cîteva minute, se sculă și se duse în hol. Deschise ușa dulapului și luă una din sticlele rînduite pe raftul de pălării, în spatele șepcilor de uniformă. Apoi aduse un pahar mare din bucătărie, îl umplu și-l puse pe noptieră, lîngă ceașca cu crupe.

Desfăcu lista cu cele nouă nume și o așeză în fața lui, pe masă. Rămase perfect liniștit uitîndu-se la ea.

Ceasornicul electric din bucătărie anunță prin trei sunete scurte că este ora trei.

Jensen întoarce o pagină nouă în carnetelul lui și scrise : *Nr. 6, vîrsta 38 ani, divorțat, relații cu publicul, transferat în alt domeniu de activitate.*

Cînd scrise adresa, dădu din cap aproape imperceptibil.

După aceea își pregăti deșteptătorul, stinse lumina și se dezbracă. Își puse pijamaua și se așeză în pat, cu plapuma trasă peste genunchi. Simțea cum crupele păreau că se umflă în stomacul său, ca și cum ar împinge inima de jos în sus.

Luă paharul și-l goli din două înghițituri. Alcoolul de șaizeci de grade îi arse limba și coborî prin gîtlej ca o coloană de foc.

Se întinse pe pat, în întuneric, și așteaptă să adoarmă.

Jensen nu dormi. Între ora trei și cinci și douăzeci, zăcu într-o stare de semiconștiență, incapabil să judece clar sau să se desprindă complet de gânduri. Cînd sună deșteptătorul, se simțea bolnav și transpirat. După patruzeci de minute ședea la volanul mașinii sale.

Locul spre care se îndrepta se afla la circa două sute de kilometri spre nord și, întrucît era duminică, socoti că va avea nevoie de trei ore ca să ajungă acolo.

Orașul era tăcut și pustiu, cu garajele multietajate și locurile de parcare complet goale, dar semafoarele de circulație continuau să funcționeze normal, încît în decursul călătoriei prin centrul orașului fu nevoit să oprească de zece ori la lumina roșie a stopului.

Autostrada era dreaptă și netedă, iar peisajul de pe ambele părți nu prezenta nimic interesant. Pe ici, pe colo se puteau vedea, în depărtare, suburbii profilate pe linia orizontului. Între acestea și autostradă se întindea o suprafață pustie, cu o vegetație deprimantă formată din copăcei răsuciți și diformați și tufișuri încîlcite.

La ora opt, Jensen se opri la o stație de benzină ca să-și umple rezervorul. Bău tot acolo și o ceașcă de ceai cald, și avu două convorbiri telefonice.

Vocea șefului de la Patrula Civilă răsună obosită și răgușită, arătînd că acesta tocmai se trezise.

— S-a petrecut acum nouăsprezece ani, zise el. Omul a fost prins de ascensor și strivit.

— Te-ai uitat la detaliile din dosarul acestui caz ?

— Dosarul conține numai o cercetare obișnuită. Cazul este perfect clar. S-a considerat că a fost un accident, o întrerupere temporară a curentului electric, care a oprit mecanismul ascensorului timp de cîteva minute și apoi a pornit din nou. Este limpede că omul a fost pe cît se poate de neglijent.

— Și ruda cea mai apropiată ?

— N-avea familie. Locuia într-un cămin pentru celibatari.

— A lăsat ceva ?

— Da. De fapt, avînd în vedere situația lui, o sumă de bani considerabil de mare.

— Cine l-a moștenit ?

— Nu s-a prezentat nici o rudă în termenul legal. Pînă la urmă, banii au fost vărsați nu știu cărui fond al statului.

— Altceva ?

— Nimic important. Omul era un lup singuratic, a trăit solitar, fără prieteni.

— La revedere.

Agentul care cerceta colecțiile de ziare era și el acasă.

— Aici e Jensen.

— Da, domnule.

— Ai vreun rezultat ?

— N-ați primit raportul meu, domnule ?

— Nu.

— L-am prezentat ieri dimineață.

— Raportează verbal.

— Da, domnule, răspunse agentul. O clipă, numai să-mi reamintesc totul.

— Bine.

— Literele folosite în scrisoarea anonimă provin din același ziar, dar n-au fost decupate din exemplarul unei singure zile. Au fost utilizate două ediții diferite : ediția de vineri și cea de sîmbătă, din săptămîna trecută. Tipul de literă se numește Bodoni.

Jensen scoase carnețelul și notă informația pe interiorul copertei.

-- Altceva ?

Omul rămase tăcut cîteva secunde. Apoi continuă :

— Da, încă ceva. Combinația corectă a literelor din textul de pe contrapagina ziarului nu a apărut în toate edițiile acestuia. Este doar în așa-numita ediție A.

— Ce înseamnă aceasta ?

— Înseamnă că literele respective se găseau numai în ediția tipărită la urmă. Aceea destinată agențiilor și abonaților din oraș.

— Ai terminat cu acest caz, spuse Jensen. Îți reiei ocupația obișnuită. La revedere.

Puse la loc receptorul, se urcă în automobil și porni mai departe.

La nouă, traversă o zonă foarte populată — pustie la ora aceea — formată din vreo mie de blocuri de locuit identice, grupate într-un câmp în jurul unei fabrici. Coloane groase de fum galben se înălțau din coșurile ei. Undeva mai sus, la o înălțime de vreo șaptezeci-o sută de metri, norul de gaze se aplatiza și se întindea ca o pătură care învăluia orașul.

După un sfert de oră ajunse la destinație.

Aprecierea duratei parcursului fusese corectă. Oprirea la stația de benzină îi răpise cam cincisprezece minute.

Casa era o vilă modernă, cu pereți din sticlă și un acoperiș din plastic ondulat. Era amplasată pe un deal, la trei kilometri spre est de autostradă și înconjurată de copaci. La poalele dealului se întindea un lac cu nuanțe cafenii și cenușii. Aerul era poluat din pricina gazelor produse de coșurile fabricii.

Pe terasa de ciment din fața casei se afla un om grăsuț, în halat și în papuci. Părea că este apatic și dezorientat, uitându-se fără nici un entuziasm la vizitator. Jensen îi arată insigna de la poliție.

— Jensen, Inspector-șef la Divizia Șaisprezece. Efectuez o anchetă în legătură cu fosta dumneavoastră funcție și loc de lucru.

— Ce doriți ?

— Cîteva întrebări.

— Atunci intrați, îl invită omul.

În cele două camere erau covoare, scrumiere, mobilă din țevi metalice. Toate arătau ca și cum ar fi fost aduse drept din vitrina unui magazin.

Jensen scoase carnețelul și stiloul.

— Cînd ați părăsit serviciul ?

Celălalt căscă ostentativ și se uită în jurul său ca și cum ar căuta să evite ceva.

— Acum trei luni, răspunse în sfîrșit.

— De ce ați plecat de acolo ?

Omul se uită la Jensen. În ochii săi adînci și cenușii apărură o privire gînditoare. Părea că analizează dacă să răspundă sau nu. Pînă la urmă, făcu un gest vag și spuse:

— Dacă ați venit ca să vedeți diploma, atunci să știți că n-o am aici.

Jensen nu zise nimic.

— E tot în apartamentul meu... apartamentul soției mele, în oraș.

— De ce ați părăsit serviciul ?

Omul se încruntă, ca și cum ar încerca să se concentreze. După un timp răspunse :

— Ascultați-mă, orice ați auzit, sau orice credeți — nu-l adevărat. Nu pot să vă ajut cu nimic.

— De ce ați părăsit serviciul ?

Cîteva secunde domni tăcere. Omul își frecă vârful nasului, avînd o expresie nefericită.

— În realitate, n-am părăsit serviciul. Contractul meu cu editura a expirat, dar continui să fiu legat mai departe de ea.

— Cu ce vă ocupați acum ?

Jensen aruncă o privire prin cameră. Celălalt îi urmări privirea. După o nouă tăcere, mai prelungită decît prima, omul spuse :

— Ascultați-mă, ce rost au toate astea ? Nu știu absolut nimic din ceea ce ar putea să vă fie de folos. Jur că diploma aceea este și acum în apartamentul din oraș.

— De ce credeți că aș dori să văd diploma ?

— Nu știu. E ciudat că ați făcut pentru asta un drum de două sute de kilometri.

Omul scutură din cap.

— Apropo, cît timp ați făcut pînă aici ?

Spuse aceste cuvinte cu o ușoară nuanță de interes, dar Jensen nu-i răspunse și omul reveni la vocea monotonă de mai înainte.

— Timpul meu cel mai bun este o oră și cincizeci și opt minute, spuse el posomorît.

— Aveți telefon ?

— Nu, nu există.

— Casa este proprietatea dumneavoastră ?

— Nu.

— Cine-i proprietarul ?

— Editura. Mi-a închiriat-o. Mă odihnesc înainte de a prelua noul meu serviciu.

— Ce fel de serviciu ?

Răspunsurile deveneau din ce în ce mai șovăitoare. Acum se părea că se opriseră complet.

— Vă place aici ?

Omul se uită rugător la Jensen.

— Ascultați-mă, vă repet că vă înșelați. Nu știu nimic care v-ar putea ajuta cît de cît. Toate poveștile astea n-au nici o importanță, credeți-mă.

— Ce povești ?

— Ei, poveștile pe care le-ați auzit.

Calm, Jensen se uită drept la el. Urmă o nouă tăcere prelungită. Mirosul emanat de gazele de la fabrică era la fel de puternic în casă, ca și afară.

— Ce funcție ați avut în editură ?

— O, tot felul de funcții. La început, reporter sportiv. Apoi redactor la vreo două magazine. După aceea am trecut la departamentul de reclame. O bucată de vreme am călătorit, cea mai mare parte a timpului scriind reportaje despre evenimentele sportive de pe întreg globul. Apoi am lucrat la serviciul relațiilor cu străinătatea și apoi... apoi am plecat într-o călătorie de studii.

— Ce-ați studiat ?

— Tot felul de lucruri. Relațiile cu publicul și alte chestiuni de felul ăsta.

— Ce înseamnă relații cu publicul ?

— Nu-i prea ușor de explicat.

— Deci, ați călătorit mult.

— Am fost aproape peste tot.

— Vorbiți limbi străine ?

— Hm, mă descurc destul de greu.

Cîteva momente, Jensen rămase tăcut. Nu-și lua însă privirile de pe omul în halat. Pînă la urmă, reluă întrebările :

— Ziarele publică ades reportajele sportive ?

— Nu prea.

Omul arăta și mai nefericit ca mai înainte.

— Pe nimeni nu-l mai interesează azi sportul, cu excepția televiziunii.

— Și totuși, ați călătorit peste tot în străinătate pentru reportaje cu caracter sportiv.

— N-am fost capabil niciodată să scriu despre altceva. Am încercat, dar n-am reușit.

— De ce ați părăsit serviciul ?

— Cred că costam prea mult.

— Omul se gândi cîteva secunde.

— În ciuda oricăror păreri, totuși arată foarte drăguț, spuse el privind solemn la mobila din țevi.

— De care oficiu poștal ține blocul ?

— Omul se uită nehotărît la Jensen. Apoi făcu un gest spre fereastră. Deasupra pădurii, pe partea opusă lacului, plutea un nor de fum galben provenit din coșurile fabricii.

— De cel de acolo... Oricum, poștașul din partea aceea vine.

— Primiți zilnic poștă ?

— Duminica nu.

Nu se auzea nimic decît respirația lui și zgomotul îndepărtat produs de circulația mașinilor pe șosea.

— Are rost să mă tot hărțuiți cu întrebările ? Nu duce la nici un rezultat.

— Știți pentru ce am venit aici ?

— N-am nici cea mai mică idee.

— Omul în halat se frămînta neliniștit. Părea că tăcerea îl tulbură.

— Nu sînt decît un om obișnuit, care a avut un pic de ghinion, asta-i tot, zise el.

— Ghinion ?

— Da, ghinion. Fiecare spune că e exact invers. Dar puteți să vă dați seama și singur. Iată-mă aici, mușegăind în singurătate și departe de oricine. Ce spuneați de asta ?

— Ce-ați dori să faceți ?

— Nimic. Nu vreau să deranjez pe nimeni.

Tăcerea se așternu din nou, apăsătoare și copleșitoare. De două ori, omul în halat se uită rugător la Jensen, dar de ambele dați acesta își întoarse privirile în altă parte.

— Vă rog să plecați acum, spuse cu o voce surdă. Jur că diploma e în oraș. În apartamentul soției mele.

— Se pare că nu vă place aici.

— N-am spus asta.

— Nu v-a plăcut serviciul pe care l-ați avut ?

— Ba da, sigur că da. De ce credeți că nu mi-a plăcut ? Aveam acolo tot ce-mi doream.

Păru că glasul său se cufundă într-un murmur de neînțeles. În final, adăugă :

— N-ați înțeles. Ați auzit tot felul de povești și acum vă gândiți la ceva anume, dar nu știu la ce. Oricum, nu-i tocmai așa cum spun oamenii. Pur și simplu nu-i adevărat. Cel puțin, nu tot ce se vorbește.

— Deci ce se spune despre dumneavoastră nu este adevărat ?

— Bine, bine. Atunci Patronul s-a speriat și a sărit peste bord. Dar nu din vina mea.

— Când s-a întâmplat asta ?

— În timpul regatelor. Cred că știți toate acestea la fel de bine ca și mine. Am fost împreună cu el, pentru că credea că mă pricep să mînuiesc velele. Înțelegeți, voia să cîștige. Și cînd a venit valul ăla mare, iar eu m-am aplecat peste bordaj ca să acționez ca o contragreutate pentru menținerea echilibrului, s-o fi gândit că ne dăm peste cap, așa că a scos un țipăt și a sărit în apă. Iar eu... ei bine, ce puteam face decît să-mi continui drumul ?

Se uită cu o privire nenorocită la Jensen.

— Barem dacă mi-aș fi ținut gura, totul ar fi fost în ordine. Dar am crezut că-i doar o poveste caraghioasă. Pe urmă m-a cuprîns deprimarea, cînd am înțeles că mi se încredințează tot felul de posturi bune numai pentru că nu voiau ca să rămîn în țară. N-am putut să-mi văd de treabă nici atunci, dar...

Se opri brusc și-și scărpină nasul.

— Nu luați în seamă toate poveștile astea. Sînt numai vorbe goale. Soția mea poate face ce vrea, nu-i așa ? Acum sîntem și divorțați. Nu mă plîng. Vă rog, nu vă mai gândiți la toate astea.

După o scurtă pauză, adăugă :

— Nu, nu mă plîng.

— Arătați-mi telegrama.

Omul se holbă înfricoșat la Jensen.

— Ce telegramă ? N-am...

— Lasă minciunile !

Omul se sculă grăbit și se îndreaptă spre fereastră. Își strînse pumnii și îi pocni unul de altul.

— Nu, zise el. N-o să mă prindeți. N-am să vă mai spun nimic.

— Arătați-mi telegrama.

Omul se răsuci cu fața spre el. Continua să țină pumnii strînși.

— N-are rost. Nu există nici o telegramă.

— Ați distrus-o ?

— Nu-mi amintesc.

— Ce scria în ea ?

— Nu-mi amintesc.

— Cine semna ?

— Nu-mi amintesc.

— De ce ați părăsit serviciul ?

— Nu-mi amintesc.

— Unde locuiește fosta dumneavoastră soție ?

— Nu-mi amintesc.

— Unde-ați fost duminica trecută, la ora asta ?

— Nu-mi amintesc.

— Erați aici ?

— Nu-mi amintesc.

Omul în halat continua să stea în picioare, cu spatele spre fereastră și cu pumnii strînși. Fața îi era acoperită de transpirație, iar în ochii înspăimîntați se putea citi o sfidare copilărească. Jensen se uită la el cu o privire lipsită de expresie. Un minut mai târziu băgă carnețelul în buzunar, își luă pălăria și porni spre ușă. Înainte de a ieși din casă, întrebă :

— Ce înseamnă Departamentul Treizeci și Unu ?

— Nu-mi amintesc.

Cînd pătrunse în orașelul din jurul fabricii, ceasul arăta unsprezece și un sfert. Se opri la postul local de poliție și-l chemă la telefon pe șeful de la Patrula Civilă.

— Da, au divorțat. Află adresa ei. Du-te imediat acolo și uită-te la diplomă. Dacă nu-i întreagă, o iei cu dumneata.

— Am înțeles.

— Este urgent. Aștept aici.

— Am înțeles.

— Încă ceva.

— Ascult.

— Ieri sau azi-dimineață a primit o telegramă. Trimite un om să procure o copie.

— Am înțeles.

Camera din postul de poliție era mare, cu pereți din cărămidă galbenă și perdele din plastic. În partea din spate se afla o masă lungă, după care se înșiruiau celule cu gratii lustruite. Cîteva dintre ele erau ocupate. La masă ședea un polițist în uniformă verde, răsfoind un vraf de hîrtii.

Jensen se așeză lângă fereastră și se uită afară, spre piața liniștită și pustie. Fumul galben părea că reține întreaga căldură a soarelui, iar lumina era monotonă și lipsită de viață. Duhoarea ce venea de la fabrică era de neîn-durat.

— Totdeauna miroase așa ?

— E mai grozanic în zilele de lucru, răspunse polițistul Jensen dădu din cap.

— V-ați obișnuit. Se spune că gazele nu sînt dăună-toare, dar, după mine, îi deprimă pe oameni. Prea mulți se sinucid.

— O, da.

Cincizeci de minute mai tîrziu sună telefonul.

— A fost foarte amabilă, spuse șeful de la Patrula Ci-vilă. Mi-a arătat-o imediat.

— Și ?

— E intactă. Cu ambele foi.

— Există vreun semn că a fost schimbată sau modifi-cată ?

— Semnăturile erau vechi. Cerneala nu era proaspătă.

— Ai intrat în apartament ?

— Nu. Ea a adus-o. Amabilă, v-am spus. S-a purtat ca și cum m-ar fi așteptat. O doamnă foarte elegantă.

— Și telegrama ?

— Am trimis un om la oficiul poștal.

— Cheamă-l înapoi.

— Nu doriți o copie ?

— Nu.

Jensen făcu o pauză, apoi spuse :

— Se pare că n-are nici o legătură cu acest caz.

— Încă un amănunt. Unul din oamenii mei a fost postat lângă locuința ei.

— Bine. Altceva ?

— Șeful Poliției a întrebat de dumneavoastră.

— A lăsat vreun mesaj ?

— Nu.

Circulația de pe autostradă devenise mai intensă ; în multe locuri vedeau mașini parcate alături de drum. În majoritatea cazurilor, posesorii lor erau ocupați cu ștergerea și lustruirea mașinilor, dar mulți scosese ră scaunele și ședeau în jurul unor măsuțe pliante, în apropierea mașinilor. Pe măsuțe se vedeau televizoare portabile și mâncări gata preparate, de tipul celor care se vînd prin automate. Pe măsură ce se apropia de oraș, șuvoiul de automobile devenea mai intens, așa că, atunci cînd Jensen pătrunse în centrul orașului, era cinci fără zece.

Orașul continua să fie pustiu. Sezonul de fotbal se afla la apogeu și cei care nu erau preocupați de automobile ședeau pe la casele lor. În ziua de azi meciurile de fotbal se puteau urmări numai la televizor. Jocurile aveau loc fără spectatori, pe terenurile acoperite din studiourile mari și încălzite ale televiziunii. Echipele erau formate din profesioniști, printre care se aflau numeroși străini, dar cu toate că se spunea că nivelul tehnic și spectacular era ridicat, interesul față de meciuri începuse să scadă. Jensen le urmărea destul de rar ; dar, pe de altă parte, cît timp stătea acasă, televizorul funcționa neînterupt. Considera că foarte multă lume făcea la fel.

În decursul ultimului ceas, se simțise din ce în ce mai obosit și avusese cîteva momente cînd ajunsese în pragul leșinului. Își dădu seama că starea aceasta era produsă de foame și se opri la un bufet automat unde ceru o cană cu apă fierbinte, un plic de plastic cu praf de supă și o porție de brînză.

În timp ce aștepta să se dizolve praful de supă, scoase carnetul și scrise : *Nr. 7, ziarist, necăsătorit, vîrsta 58 ani, a părăsit serviciul la cererea sa.*

Deși își băuse supa încă foarte fierbinte, era totuși cinci și jumătate cînd se așeză din nou la volan, iar cînd porni spre vest începu să se lase amurgul.

Mai rămîneau șase ore pînă la miezul nopții.

Strada era îngustă și prost luminată. Pe ambele laturi era mărginită de o alee cu copaci, în spatele cărora se ridicau blocuri mai înalte și mai scunde. Cartierul se afla nu departe de centrul orașului. Fusese construit cam cu patruzeci de ani în urmă și era locuit mai ales de oameni cu greutate, care probabil interveniseră ca să nu fie transformat într-o zonă cu blocuri standard.

Jensen parcă mașina, traversă strada spre o casă și apăsă pe butonul soneriei. Nu se vedea nici o lumină la ferestre și nimeni nu veni să deschidă ușa.

Se întoarse în mașină, se așeză la volan și studie lista și carnețelul cu notițe. Apoi le băgă înapoi în buzunar, se uită din nou la ceas, stinse lumina din mașină și așteaptă.

Cincisprezece minute mai târziu, apăru mergînd lent un om scund, cu pălărie de fetru și pardesiu pestriț. Deschise ușa și intră. Jensen așteaptă pînă cînd văzu lumină în spatele perdelelor. După aceea traversă iarăși strada și sună.

Omul deschise de îndată ușa. Era îmbrăcat simplu și corect, potrivit cu vîrsta lui. Avea o față fină, iar privirea dindărătul ochelarilor era prietenoasă și scrutătoare.

Jensen îi prezentă insigna.

— Jensen, spuse el. Inspector-șef la Divizia Șaisprezece. Efectuez o anchetă care este în legătură cu fosta dumneavoastră funcție și loc de lucru.

— Vă rog, poftiți înăuntru, îi răspunse omul, dîndu-se la o parte ca să-i facă loc să treacă.

Camera era destul de mare. Doi pereți erau acoperiți cu rafturi pline de cărți, ziare și reviste. Lîngă fereastră era un birou cu telefon și mașină de scris, iar în mijlocul camerei o masă rotundă și joasă, cu trei fotolii în jurul ei. Lumina venea de la o lampă rotativă de pe birou și de la un glob ce atîrna deasupra mesei și a fotoliilor.

Din clipa în care Jensen intră în cameră, întreaga atitudine a gazdei se schimbă. Lăsa impresia că era gata să facă un lucru pe care-l făcuse de nenumărate ori mai înainte.

— Vă rog, luați loc.

Jensen se așeză și scoase notesul și stiloul.

— Cu ce vă pot fi de folos ?

— Cu câteva informații.

— Sigur. Vă stau la dispoziție. Vă voi răspunde, dacă este în limita posibilităților mele.

— Când ați părăsit ultimul dumneavoastră serviciu ?

— La sfârșitul lunii octombrie, anul trecut.

— Ați lucrat mult timp la editură ?

— Relativ. Ca să fiu precis, cincisprezece ani și patru luni.

— Pentru ce ați plecat de acolo ?

— Să spunem că am simțit dorința să duc o viață personală. Am părăsit editura la cererea mea, prezentându-mi demisia în mod obișnuit.

Atitudinea omului era atentă, vocea stăpînită și melodioasă.

— Pot să vă ofer ceva ? O ceașcă de ceai ? Sau altceva ?

Jensen scutură încet din cap.

— Unde lucrați în prezent ?

— Sînt independent din punct de vedere financiar, așa că nu sînt obligat să muncesc ca să pot trăi.

— Cu ce vă ocupați ?

— Cea mai mare parte din timpul meu este dedicată lecturii.

Jensen se uită în jurul său. Ordinea care domnea în încăpere era remarcabilă. Cu tot numărul mare de cărți, ziare și reviste, fiecare lucru era aranjat cu o grijă aproape pedantă.

— Când ați părăsit serviciul, ați primit o diplomă sau, mai bine zis, un act de mulțumire ?

— Da, adevărat.

— O mai aveți ?

— Așa cred. Doriți s-o vedeți ?

Jensen nu răspunse. Aproape un minut șezu tăcut, fără să se uite la celălalt. Apoi spuse :

— Recunoașteți că ați trimis o scrisoare anonimă cu amenințări la adresa conducerii editurii ?

— Când s-a întîmplat aceasta ?

— Cam la ora aceasta, exact acum o săptămînă.

Omul își trase puțin în sus pantalonii și puse un picior peste altul. Ședea cu brațul stîng sprijinit de marginea fotoliului și își mîngîia încet buza de jos cu arătătorul.

— Nu, răspunse el calm. Nu recunosc.

Jensen deschise gura să spună ceva, dar se răzgîndi. În loc să vorbească, se uită la ceas. Era șapte și zece minute, seara.

— Cred că nu sînt prima persoană cu care discutați această problemă. Cîte persoane ați... interogat pînă acum ? Tonul vocii deveni mai vioi.

— Vreo zece, zise Jensen.

— Toți de la editură ?

— Toți.

— Înseamnă că ați fost nevoit să ascultați un mare număr de povestiri murdare. Bîrfeli. Amestecuri de adevăruri și de minciuni, de insinuări și calomnii. Și declarații false.

Jensen nu spuse nimic.

— Întreaga clădire, de sus pînă jos, cred că clocotește cu astfel de lucruri, spuse omul. Dar poate că așa-i în majoritatea locurilor, adăugă el gînditor.

— Ce funcție ați ocupat în timpul cît ați lucrat la editură ?

— Am fost redactor pentru problemele culturale. Aceeași funcție, cum o numiți dumneavoastră, pe întreaga perioadă cît am lucrat acolo.

— Deci, cunoașteți bine activitatea și organizarea editurii ?

— Pînă la un anumit punct. Vă gîndiți la ceva special ?

— Știți ceva despre așa-numitul Departament Treizeci și Unu ?

— Da.

— Știți cu ce se ocupă ?

— Trebuie să știu. Am făcut parte din Departamentul Treizeci și Unu timp de cincisprezece ani și patru luni.

După un minut de tăcere, Jensen spuse ca și cum ar fi fost un lucru complet lipsit de importanță.

— Recunoașteți că ați trimis o scrisoare anonimă cu amenințări la adresa conducerii editurii ?

Omul nu acordă nici o atenție întrebării.

— Departamentul Treizeci și Unu — sau Departamen-

tul Special, cum a mai fost numit — este cel mai important serviciu din editură.

— Am auzit. Cu ce se ocupă ?

— Cu nimic, răspunse celălalt. Cu absolut nimic.

— Explicați-vă.

Omul se ridică și luă o coală de hîrtie și un creion de pe biroul pe care domnea o ordine impecabilă. Se așeză la loc, potrive hîrtia exact paralel cu linia unui desen încrustat în masă și creionul alături de marginea foii. Apoi se uită drept în ochii musafirului său.

— Bine, spuse el. Am să vă explic.

Jensen se uită la ceas. Era șapte și douăzeci și nouă. Răgazul care îi fusese acordat se redusese la patru ore și jumătate.

— Vă grăbiți ?

— Da.

— Atunci voi încerca să fiu cît mai scurt. Ați întrebat cu ce se ocupă Departamentul Treizeci și Unu, nu-i așa ?

— Da.

— V-am dat un răspuns perfect clar : cu nimic. Din păcate, cu cît vrei să explici mai mult acest lucru, cu atît el devine mai neclar. Înțelegeți ce vreau să spun ?

— Nu.

— Bineînțeles. Să sperăm că poate, totuși, veți înțelege. Altfel riscăm să n-ajungem nicăieri.

Omul rămase tăcut o jumătate de minut, în care timp interveniră anumite schimbări în atitudinea sa. Cînd reluă conversația, părea că pe de o parte este puțin șovăielnic, iar pe de alta mai sigur de sine.

— Calea cea mai simplă este, după opinia mea, să vă povestesc despre mine însumi. Am crescut într-o casă de intelectuali și am fost educat în principii umaniste. Tatăl meu a fost lector universitar, iar personal am petrecut cîțiva ani la universitate. Universitatea din zilele cînd avea o facultate de studii umanistice în realitate și nu numai cu numele. Înțelegeți pe deplin ce semnificație are aceasta ?

— Nu.

— Nu pot să vă explic totul. Ar necesita un timp prea lung. Poate că ați uitat înțelesul termenilor pe care-i folosesc, dar trebuie să le fi auzit cîndva. Înseamnă că veți înțelege treptat sensul lor și apoi întregul context.

Jensen puse jos stiloul său și ascultă.

— Așa cum v-am spus, am început să scriu despre probleme culturale, pentru că am considerat că nu voi deveni niciodată un romancier. Pur și simplu, nu eram făcut pentru a fi scriitor, deși scrisul îmi era absolut necesar. Acesta era regretul meu cel mai mare.

Urmă o pauză. O ploaie ușoară ciocănea în geam.

— Am lucrat mulți ani ca redactor cultural la un ziar proprietate particulară. În coloanele sale se puteau întâlni nu numai informații despre artă, literatură, muzică și așa mai departe, dar și articole de polemică. Pentru mine și pentru mulți alții, aceste dezbateri reprezentau poate factorul cel mai important. Ele acopereau un domeniu foarte larg și erau practic legate de toate evenimentele din societatea noastră. De multe ori, reprezentau o critică severă și se deosebeau de majoritatea punctelor de vedere, iar asemenea contribuții erau pe cât se poate de bine primite.

Jensen făcu o mișcare.

— Stop ! zise omul, ridicînd mîna dreaptă. Cred că știu ce vreți să spuneți. Dă, este foarte adevărat că supărau anumite persoane, că destul de des produceau în rîndurile lor o consternare profundă, le dezamăgeau și le înspăimîntau. Aceste articole n-au încercat niciodată să meargă pe calea bătută, indiferent dacă se refereau la instituții, idei sau indivizi. Noi, adică eu și alți cîțiva, am considerat că așa-i bine.

Jensen își termină mișcarea și se uită la ceas. Era șapte și patruzeci și cinci.

— Se susține, continuă celălalt, că critica și atacurile violente în unele cazuri au distrus pe unul sau pe altul, dărîmîndu-i atît de mult încît i-au împins la sinucidere.

Urmă o tăcere de cîteva secunde. Se putea auzi cum cade ploaia.

— Unii dintre noi erau numiți radicali culturali, dar desigur că eram cu toții radicali, indiferent dacă ziarele la care lucram erau independente sau socialiste. Personal, nu mi-am dat seama de aceasta decît mult mai tîrziu. Pe de altă parte, politica nu era una dintre problemele care să-mi trezească interesul. Vorbind în general, n-am avut încre-

dere în oamenii noștri politici. Calitățile lor mi se păreau necorespunzătoare, atât din punct de vedere umanitar, cât și din cel al nivelului lor educativ.

Jensen începu să ciocănească ușor cu virfurile degetelor pe marginea mesei.

— Văd că doriți să ajung la problema care vă interesează, spuse omul, cu o nuanță de regret în glas. Un alt factor în care neîncrederea mea a fost și mai mare era presa săptămînală. După părerea mea, de mult timp săptămînalele făceau răul cel mai mare. De fapt, ele satisfăceau o cerință a epocii și ar fi trebuit lăsate să trăiască, dar nu există nici un motiv real să fie lăsate să trăiască în pace. Am dedicat mult din timpul meu pentru ca să atac așa-zisa lor ideologie, s-o disec și s-o distrug. Am făcut-o în numeroase articole și în multe cărți de polemică.

Pe față îi flutură un zîmbet ușor.

— A fost o activitate care nu m-a făcut prea iubit de cei ce idolatrizau astfel de publicații. Mi-amintesc că eram numit Inamicul Public Numărul Unu al presei săptămînale. Aceasta a fost cu mulți ani în urmă.

Omul se opri și schiță cîteva linii pe hîrtia din fața sa. Liniile trasate cu creionul erau subțiri și sigure. Părea că are o mîină foarte ușoară.

— Ei, bine, să ne înclinăm în fața condițiilor timpului, și, dintr-o poveste lungă și complicată, să facem una simplă și scurtă. Structura societății începu să se transforme, mai întîi lent și imperceptibil, apoi cu o viteză din ce în ce mai mare. Începură să fie menționate tot mai des bunăstarea și egalitatea socială, pînă cînd ambele aceste fenomene au început să fie considerate indivizibile și legate unul de altul din toate punctele de vedere. La început nu s-a constatat nimic alarmant, a fost rezolvată problema locuințelor, criminalitatea a scăzut, a început să fie depășită faza de apogeu în delinvența minorilor. Simultan cu aceasta, au apărut multășteptatii reacționari morali, punctuali ca niște aștri. Însă, cum spuneam, nimic îngrijorător. Numai cîțiva dintre noi erau bănuitori. Cred că știți bine ce a urmat.

Jensen nu răspunse. O senzație nouă și ciudată începuse să pună stăpînire pe dînsul. Era un sentiment de izolare și de detașare, ca și cum el și omulețul acela cu ochelari

ar fi fost închis într-un dom din plastic sau într-o casetă de sticlă pe rafturile unui muzeu.

— Bineînțeles că pentru noi efectul cel mai important a fost faptul că toate publicațiile au început să se adune sub același acoperiș, că o editură după alta și un ziar după altul erau cumpărate de același concern, totdeauna motivul de bază fiind necesitatea unei remunerații mai bune. Toate mergeau bine, atât de bine, încît oricine ar fi încercat să critice ceva, s-ar fi simțit în postura faimosului cîine care urlă la lună ; chiar și oameni considerați clarvăzători au început să creadă că este meschin să mai abordeze unele probleme, care de fapt ar reprezenta doar puncte de vedere personale. În perioada aceea, priveam lucrurile cu totul altfel, nu știu dacă din neîncredere sau ca rezultat al unei monomanii. Cîțiva dintre noi, ocupați cu diverse activități culturale, au reacționat la fel.

În cameră se așternu o liniște deplină, sunetele din afară parcă încetaseră să mai existe.

— Desigur că și ziarul la care lucram a fost acaparat de concern. Nu-mi amintesc exact cînd s-a produs aceasta. Se iviseră pe atunci o serie de carteluri și de concerne, care păreau că nu se mai termină, lucru despre care nu se prea scria sau vorbea. Serviciul unde lucram a început din ce în ce mai mult să-și reducă activitatea. Pînă la urmă, a fost complet abandonat, fiind considerat totalmente inutil. Practic, am fost lăsat fără nici un mijloc de subzistență, la fel cum s-a întimplat cu numeroși colegi de la alte ziare și cu mulți scriitori profesioniști. Din anumite motive, nu mai cei mai încăpățînați și mai bătaieși nu reușeau să se angajeze în altă parte. Aceste motive nu le-am înțeles decît mai tîrziu... Scuzați-mă. Aș dori să beau ceva. Dumneavoastră ?

Jensen clătină din cap. Omul se ridică și dispăru pe o ușă care probabil ducea la bucătărie. Se întoarse cu un pahar de apă minerală, bău cîteva înghițituri și puse paharul în fața lui.

— Oricum, n-au reușit niciodată să mă transforme într-un redactor sportiv sau comentator la televiziune.

Ridică puțin paharul, ca și cum ar fi voit să se convingă că nu lăsase vreo urmă pe masă,

— A trecut o lună sau două, și viitorul nu mi se părea de loc strălucitor. Apoi, într-o zi, spre marea mea surprindere, am fost invitat la această editură grandioasă pentru a discuta condițiile unei eventuale angajări.

Se opri din nou. Jensen se uită la ceas. Opt și cinci. După o clipă de ezitare, spuse :

— Recunoașteți că ați trimis o scrisoare anonimă cu amenințări la adresa conducerii editurii ?

— Nu, nu, încă nu, răspunse omul enervat.

Bău puțină apă minerală.

— M-am dus acolo foarte sceptic și m-am întâlnit cu conducerea de atunci a editurii ; de fapt, aceleași persoane conduc și astăzi. Au fost foarte amabili și propunerea care mi-au făcut-o depășea toate așteptările.

Omul rîse.

— Nu pentru că aș avea o memorie grozavă, dar pentru că le-am așternut toate pe hîrtie. Spuneau că o discuție liberă nu trebuie lăsată să moară, iar participanții la ea n-au voie să devină pasivi. Chiar dacă societatea este pe drumul realizării idealurilor sale, totdeauna vor exista destule teme care să merite a fi dezbătute. Discuția liberă — chiar dacă ar fi de prisos — este una dintre premisele de bază ale unui stat ideal. Cultura contemporană, indiferent ce formă va căpăta, trebuie să fie păstrată pentru posteritate. Pînă la urmă, mi-au spus că editura — acum, cînd preluase răspunderea unui volum atît de mare din publicațiile cele mai importante din țară — era pregătită să preia și răspunderea discuțiilor culturale. Planurile lor prevedeau editarea unei reviste culturale, prima pe deplin inteligibilă și complet liberă, folosind oamenii cei mai buni, cu puncte de vedere cît mai contradictorii.

Părea că omul se emoționa tot mai mult datorită acestui subiect. Încercă să prindă privirea lui Jensen și se uită fix în ochii lui.

— S-au purtat foarte bine cu mine. De cîteva ori s-au referit extrem de politicos la părerile mele, atît de des exprimate, la adresa presei săptămînale, mi-au strîns călduros mîna ca și cum urma să facem o partidă de tenis de masă și au declarat că se simt fericiți la gîndul că sînt

gata pregătiți ca să-mi respingă toate argumentele. În sfârșit, mi-au făcut o propunere concretă.

Rămase tăcut câteva momente, părînd că este cu totul absorbit de propriile sale gânduri.

— Cenzură, spuse el. Nu există cenzură oficială în această țară, nu-i așa ?

Jensen înclină din cap.

— Și totuși, ar trebui să spun că cenzura este cu mult mai nemiloasă decît ar putea fi vreodată într-un stat polițist. De ce ? Foarte simplu. Pentru că este aplicată pe căi particulare și nu este limitată de nimic, folosind metode care din punct de vedere legal sînt cu totul inatacabile. Pentru că persoanele respective — indiferent dacă sînt oficiale sau particulare — se bazează nu pe dreptul de a cenzura, vă rog să observați, ci pe posibilitatea practică pe care o oferă cenzura, convinși fiind că hotărîrea lor este perfect fondată și în folosul tuturor. Și pentru că, de fapt, cei mai mulți oameni cred de asemenea în această doctrină nesănătoasă, și de aceea acționează ei înșiși ca cenșori, ori de cîte ori viața le oferă această posibilitate.

Aruncă o scurtă privire spre Jensen, ca și cum ar fi voit să se convingă că acesta îl ascultă.

— Totul este cenzurat : hrana pe care o mîncăm, ziarele pe care le citim, programele de televiziune și emisiunile de radio pe care le urmărim. Chiar și meciurile de fotbal sînt cenzurate. Sînt informat că fazele în care un jucător este lovit sau se comite vreun alt fault grosolan, nu sînt transmise. Toate acestea se fac spre binele oamenilor. Această tendință a putut fi observată chiar din primul stadiu al dezvoltării noastre.

Trase alte câteva figuri geometrice pe coala de hîrtie.

— Noi, care ne ocupăm cu discutarea problemelor culturale sesizasem de mult această tendință, deși la început a apărut în domenii care n-aveau nici o legătură cu activitatea noastră. Simptomele cele mai evidente au apărut în sistemul judiciar. Au început prin aplicarea din ce în ce mai riguroasă a unor documente oficiale secrete. Armata a reușit să-i convingă pe juriști și pe politicieni că orice fel de problemă, cît de mărunță, este vitală pentru securitatea statului. Apoi am observat că și alte cazuri sînt

din ce în ce mai des audiate cu uşile închise — un procedeu pe care l-am considerat totdeauna îndoielnic şi demn de dezaprobare, chiar dacă acuzatul este un maniac sexual. Până la urmă, toate procesele, inclusiv cele lipsite de orice importanţă, au avut loc fără a se permite accesul publicului. Motivul era totdeauna acelaşi : protejarea individului împotriva unor tendinţe agresive, care ar putea înspăimînta, înfierbînta sau, într-un fel sau altul, ar putea ameninţa liniştea lui sufletească. Concomitent cu aceasta, a devenit perfect limpede — îmi amintesc şi astăzi cît am fost de uimit cînd am observat prima oară acest lucru — că unele persoane oficiale, ocupînd funcţii înalte, au căpătat dreptul să declare secrete anumite lucrări şi probleme în legătură cu sarcinile proprii lor administraţii. Lucrurile cele mai absurde, cu totul lipsite de conţinut, cum ar fi rapoartele prin care se preciza că anumite autorităţi locale ar fi divulgat nişte fleacuri, erau considerate drept documente secrete fără ca cineva să intervină contra acestor măsuri. Cît priveşte concernele controlate de capitalul privat, mai ales în lumea publicaţiilor, cenzura a fost exercitată cu o rigiditate şi mai mare. Rareori era aplicată din rea intenţie sau răutate, ci pe baza a ceea ce se numea „răspundere morală“.

Băii ce mai rămăsese în paharul cu apă minerală.

— Desigur că nu vom discuta nimic despre calităţile morale ale oamenilor care fuseseră împuterniciţi să facă acest lucru.

Jensen se uită la ceas. Era opt şi şaptesprezece.

— În momentul în care s-a produs înţelegerea deplină între mişcarea sindicală şi patroni, a apărut o concentrare a puterii, nemaîntîlnită pînă atunci. Opoziţia organizată a dispărut cu propriul ei consimţămînt.

Jensen dădu din cap.

— Nu mai avea cine să se opună. Toate problemele fuseseră rezolvate, chiar şi criza de locuinţe şi haosul locurilor de parcare auto. Toată lumea ajunsese la un nivel superior de condiţii materiale, numărul de copii nelegitimi scăzuse considerabil, iar criminalitatea era de asemenea în regres. Singurii oameni care ar fi putut să se opună sau să critice această combinaţie politică erau o mînă de critici

profesioniști, destul de bănuitori, așa cum eram și eu. Erau oameni de la care se puteau aștepta la tot felul de întrebări penibile, fără rost. Datorită cărui fapt se reușise să se ajungă la un nivel de viață atât de ridicat ? De ce se nășteau mai puțini copii nelegitimi ? De ce delinvența era în declin ? Și așa mai departe.

— Vă rog, reveniți la subiect, zise Jensen.

— Bineînțeles, mă aflu în subiect, răspunse omul pe un ton sec. Propunerea concretă ce mi se făcuse era desigur foarte atrăgătoare. Concernul avea de gând să scoată acea revistă formidabilă. Ea urma să fie scrisă și editată de personalitățile culturale cele mai de vază, cele mai explozive și mai pline de dinamism care se găseau în țara asta. Mi-amintesc și-acum vorbele lor. Eram considerat ca făcând parte din această categorie, și nu pot nega că m-am simțit flatat. Mi-au prezentat lista cu personalul redacției. Am rămas uluit pentru că oamenii pe care reușiseră să-i adune la un loc — erau vreo douăzeci și cinci — reprezentau ceea ce aș fi numit atunci elita intelectuală a națiunii. Urma să avem totul la dispoziția noastră. Vă puteți imagina uimirea mea.

Jensen îl privi indiferent.

— Desigur că erau prevăzute anumite condiții. Era de dorit ca publicația să-și acopere cheltuielile. În fond, era unul din principiile lor de bază. Altă condiție era ca fiecare să fie apărat împotriva răului. În sfârșit, pentru ca revista să se poată susține singură, urma ca totul să fie gândit până la ultimul amănunt și să i se stabilească forma finală. Înainte de a înfăptui lucrul acesta, urma să se efectueze o serie de cercetări în domeniul public. Urma să publicăm un număr destul de mare de ediții de probă care să fie bine verificate. Nimic n-a fost lăsat la voia întâmplării. În ceea ce privește conținutul și orientarea articolelor, ni se dădea mână liberă pe întreaga durată a perioadei de verificare ; la fel și mai târziu, când publicația urma să apară pe piață.

Pe față sa apăru un zîmbet amar.

— Mai spuneam că unul din principiile lor fundamentale era ca noile proiecte, așa cum era acesta, să fie absolut secrete, ca nu cumva, Dumnezeu știe cine, să ne fure ideea. Ne-au arătat, ca exemplu, că au fost necesari ani

întregi pentru a se găsi forma optimă pentru nu ştiu ce revistă oribilă, care făcea parte din publicațiile obișnuite ale editurii. Faptul acesta urma să ne demonstreze că graba n-avea nici un rost și că, pentru obținerea unui rezultat perfect, este necesară o discreție absolută. În fine, mi-au pus contractul în față. Era surprinzător de avantajos. Am fost liber să-mi stabilesc singur salariul ; desigur, în limite rezonabile. Cifra asupra căreia am căzut de acord urma să fie astfel calculată încât tot ce voi scrie să poată fi plătit pe baza unui tarif. Iar dacă totalul calculat în acest fel nu ar acoperi întregul salariu stabilit, acesta urma să fie suplimentat. Bineînțeles, în acest mod puteau să apară anumite neconcordanțe. Tehnic vorbind, era posibil să rămân dator editurii — sau invers. Depindea de mine ca bilanțul să fie din nou echilibrat. Dacă rămâneam dator, n-aveam decît să produc mai mult, iar dacă situația era inversă puteam să mă odihnesc o anumită perioadă de timp. În afară de asta, contractul mai stipula un număr de condiții obișnuite. Puteam fi concediat pentru conduită necorespunzătoare sau dacă aş fi sabotat editura. Nu aveam dreptul să-mi părăsesc postul decît după achitarea eventualelor datorii față de editură, și alte cîteva lucruri de genul ăsta.

Omul mîngîie ușor creionul cu degetele, dar fără să-l miște din loc.

— Am semnat. Noua funcție mi-a asigurat un venit cu mult mai mare decît avusesem vreodată. Mai tîrziu, am descoperit că și ceilalți au semnat contracte asemănătoare. După o săptămînă am început să lucrez în Departamentul Special.

Jensen dădu să spună ceva, dar se opri.

— Denumirea oficială era Departamentul Special. Ulterior, s-a numit Departamentul Treizeci și Unu. Ne-am instalat la etajul treizeci și unu, în vîrfurile clădirii. Fără îndoială, birourile pe care le ocupam fuseseră inițial destinate să fie un fel de magazine sau depozite. De fapt, nimeni nici nu bănuia existența lor. Ascensoarele nu ajungeau pînă acolo și singura cale de acces era doar o scară de fier în spirală. Nu existau acolo nici ferestre ; doar vreo două lucarne care dădeau pe acoperiș. Ni s-a spus că ideea de a ne plasa acolo are un dublu scop. Pe de o parte, vom

avea liniște deplină ca să putem lucra ; pe de altă parte, era mai ușor de menținut un secret absolut în perioada de stabilire a planurilor. Orele noastre de lucru se deosebeau de cele ale personalului din editură. În perioada respectivă, toate acestea ni se păreau perfect plauzibile. Vă surprinde ?

Jensen nu răspunse.

— Așa ne-am început activitatea, la început sub un anumit grad de tensiune. Imaginați-vă vreo duzină de individualiști, fiecare avînd propriile sale vederi și pe care nicideată nimeni nu-i adusesese la același numitor. Drept redactor-șef aveam pe cineva care habar n-avea de literatură și care, mai tîrziu, a ocupat o poziție foarte importantă în editură. Pot să vă înbogațesc bagajul de povestiri și de bîrfe, spunîndu-vă că se zvonea despre el că ocupă funcții mari pentru că, la fel ca și Editorul și Patronul, nu era capabil să scrie două cuvinte. Cu toate acestea, nu ne-a făcut nici un fel de greutate. Prima ediție — cea de probă — n-a apărut decît după opt luni, mai ales datorită unor tergiversări ciudate, de ordin tehnic. Era o ediție bună și curajoasă și, spre uimirea noastră a tuturor, conducerea a primit-o cît se poate de bine. Deși cele mai multe articole reprezentau critici la adresa multor stări de lucruri, inclusiv a presei săptămînale, nu s-a făcut nici un comentariu asupra conținutului. Ne-am obligat numai să revizuim unele detalii tehnice și, mai ales, să mărim productivitatea. Înainte de a putea garanta cîte o ediție la fiecare două săptămîni, nici nu puteam să ne gîndim la o publicație regulată. Chiar și acest argument ni s-a părut plauzibil.

Se uită prietenos la Jensen.

— A fost nevoie de doi ani pînă am putut obține două ediții pe lună. Revista apărea însă mereu. La fiecare ediție se făceau zece probe, care luau drumul arhivei. Ca să se păstreze secretul, ni se interzisese cu strășnicie să scoatem vreun exemplar în afara biroului. În sfîrșit, cînd am ajuns în faza asta, conducerea păru mulțumită de noi, ba chiar entuziasmată și ne-a spus că tot ce ne mai rămînea de făcut era să găsim o nouă formă de prezentare pentru revistă, o formulă modernă care s-o ajute să facă față pu-

ternicei concurențe de pe piață. Credeți-mă sau nu, dar după această reorganizare, care a fost efectuată de un grup de specialiști bine pregătiți, au trecut încă opt luni fără să se întrevadă vreun rezultat. Abia atunci am înțeles că...

— Ce anume ? zise Jensen.

— Abia atunci am înțeles pe deplin ce aveau de gând să facă. Când am început să protestăm, ne-au calmat prin tipărirea unor ediții de probă mai mari, de circa cinci sute de exemplare, pe care — așa ne-au spus — urmau să le trimită ziarelor mai importante și publicațiilor trimestriale. Cu încetul, ne-am dat seama că totul e o minciună, dar și pentru aceasta a fost nevoie de un timp destul de lung. Numai când am reușit să stabilim precis că titlul revistei n-a fost nicăieri menționat, iar conținutul său n-a fost comentat, am înțeles că aceste ediții nici n-au fost difuzate. Ele au fost folosite doar ca o corelație, sau, mai bine zis, ca o indicație asupra subiectelor și a felului în care nu este voie să se scrie. Am primit numai obișnuitele noastre zece exemplare. De atunci...

— De atunci ?...

— De atunci această stare de demență nemaiîntâlnită a continuat la fel. Zi de zi, lună de lună, an de an, această elită a culturii din întreaga țară, ultimii din casta lor, au stat în birourile acelea fantomatice și, cu un entuziasm ce se apropia mereu de zero, au clădit o revistă de critică, care, cu toate acestea, rămâne unica în țară care să-și merite numele. Revistă care nu s-a publicat niciodată. Între timp, s-a recurs la sute de pretexte. Ba nu se accepta forma finală, ba productivitatea era prea scăzută, ba rotativele erau aglomerate, și câte și mai câte povești. Singurul lucru de care nu s-a legat niciodată era conținutul.

Ciocăni de marginea mesei cu arătătorul de la mîna dreaptă.

— Conținutul acela ar fi putut schimba multe. Ar fi putut să-i deștepte pe oameni înainte de a fi prea târziu. Pur și simplu, ar fi salvat nenumărați oameni. Știu, sînt convins de ceea ce spun.

Omul ridică brusc mîna dreaptă ca și cum ar fi voit să prevină o replică.

— Știu. Mă veți întreba de ce n-am plecat de acolo. Răspunsul este cit se poate de simplu. Nu puteam.

— Vă rog să vă explicați.

— Îndată. Contractele noastre au fost astfel elaborate încît eram datori pe viață față de editură. După primele șase luni de lucru, datoram editurii mai mult de jumătate din cît câștigasem. După cinci ani, suma crescuse de patru ori. După cincisprezece, ajunsese la o cifră astronomică, cel puțin pentru cei cu venituri obișnuite. Aceasta era așa-numita datorie tehnică. Ni se comunica în mod obișnuit la cît se ridica. Dar nimeni n-a cerut vreodată să fie achitată. Nimeni pînă în clipa cînd îți exprimai dorința de a părăsi Departamentul Treizeci și Unu.

— Dar dumneavoastră ați demisionat totuși !

— Da, mulțumită doar unor împrejurări ieșite din comun. Am moștenit o avere, cu totul pe neașteptate. Deși era vorba de o sumă considerabilă, aproape jumătate am cheltuit-o pentru satisfacerea pretențiilor editurii. Pretenții pe care, prin intermediul diverselor trucuri, au reușit să le mărească mereu pînă în clipa cînd am completat cecul. Dar m-am eliberat. Chiar de mi-ar fi cerut întreaga avere, le-aș fi dat-o numai să mă vād iar liber. Cred că eram capabil să mă fac hoț sau tîlhar la drumul mare, numai să pot obține banii necesari.

Rise.

— Hoția, tîlhăria, iată lucruri pe care puțini le mai practică astăzi, nu-i așa ?

— Recunoașteți că...

Omul îl întrerupse.

— Înțelegeți implicațiile celor ce v-am spus acum ? Era o crimă, un omor intelectual, mult mai îngrozitor și mai dezgustător decît omorul fizic. Era uciderea a nenumărate idei, uciderea unor opinii, a libertății de exprimare. Era o crimă premeditată pentru uciderea lor, a tuturor, ca să poată garanta oamenilor liniștea sufletească, să-i facă apti a înghiți fără să critice toate neroziile cu care erau îndopați. Înțelegeți, să poată să împrăștie peste tot indiferența fără să întîmpine vreo opoziție, injectînd forțat otrava, după ce s-au asigurat că nu mai există nici medici, nici antidot.

Rostise cuvintele din urmă violent și pătimaș, dintr-o singură suflare, fără să se oprească să respire.

— Veți protesta, desigur, susținând că eram cu toții într-o stare excelentă, cu excepția celor nouă care au înnebunit ori și-au pus capăt zilelor. Și că editura cheltuiește o groază de bani ca să publice o revistă care în realitate n-a apărut niciodată. Bani pentru ei, pentru experții lor financiari, care în același timp lucrează și în cadrul birourilor guvernamentale...

Se opri și se liniști aproape cu totul.

— Vă rog să mă scuzați că am recurs la o astfel de argumentare. Da, bineînțeles, recunosc. Oricum, știati că am s-o fac chiar din primul moment. Nu numai că am limpezit o serie de lucruri, dar pentru mine a fost o experiență. Am dorit să văd cât timp voi reuși să evit această recunoaștere.

Omul zîmbi și zise pe un ton degajat :

— Îmi lipsește talentul cînd mi se întîmplă să nu spun adevărul.

— Explicați motivul dumneavoastră.

— Cînd am reușit să devin liber, am vrut să atrag atenția asupra acestei probleme. Dar curînd mi-am dat seama că nu există nici o speranță să pot scrie și publica ceva. Pînă la urmă, m-am gîndit că poate totuși voi reuși să provoc o reacție printr-o manifestare brutală sau senzațională. Iată de ce am trimis scrisoarea. Desigur, am greșit. În ziua aceea reușisem să obțin o autorizație ca să vizitez pe unul dintre foștii mei colegi la spitalul de boli mintale, care se află în fața clădirii principale a editurii. Am stat privind cum poliția baricadează accesul în zona respectivă, cum au sosit mașinile cu pompieri și cum a fost evacuat întreg personalul din clădire. Dar n-a apărut nici un cuvînt în ziare, ca să nu mai vorbim de vreun comentariu.

— Sînteți gata să repetați acestea în prezența unor martori ? Și să semnați o declarație ?

— Bineînțeles, răspunse omul, cu un aer absent. Oricum, nu veți avea nici o greutate să descoperiți toate dovezile materiale de care aveți nevoie. Aici, în casă.

Jensen dădu din cap. Omul se sculă și se îndreptă spre unul din rafturi.

— De altfel, și eu voi produce anumite dovezi materiale. Iată un exemplar dintr-o revistă care nu există. Este

ultimul exemplar care a fost tipărit înainte de plecarea mea de acolo.

Revista arăta ca o publicație foarte sobră. Jensen o răsfoi.

— Deși anii ne-au încovoiat, n-au reușit să ne smulgă toți dinții așa cum o dureau, spuse omul. Ne-am ocupat cu tot felul de probleme. Pentru noi n-a existat nimic tabu.

Conținutul revistei era uluitor. Fața lui Jensen era complet lipsită de orice expresie. Privirile i se opriră asupra unui comentariu despre aspectele fiziologice ale reducerii natalității și mizeria sexuală. Textul era însoțit de două fotografii mari, cu femei goale. Părea că reprezentau două tipuri deosebite. Una îi amintea de fotografiile din plicurile sigilate pe care le găsisese în biroul unui redactor — un trup drept, bine hrănit, cu șolduri înguste, cu părul ras sau foarte puțin vizibil în zona pubiană. Cealaltă era fotografia Numărului 4, femeia în apartamentul căreia, cu douăzeci și patru de ore în urmă, fusese obligat să se sprijine de ușă și să bea un pahar de apă. Clișeul o reprezenta stînd dreaptă, într-o poziție relaxată, cu brațele atîrnînd liber și picioarele puțin depărtate. Avea sfîrcurile mari, de o nuanță închisă, șolduri largi și un stomac ușor curbat. Un păr negru și abundent îi acoperea partea inferioară a abdomenului. Cu toate acestea, organul sexual se vedea foarte bine în fotografie ; părea că iese în relief, în unghiul format de coapse.

— E o fotografie recentă, comentă gazda. N-am fi acceptat nimic altceva, dar a fost obținută cu destulă greutate. Se spune că acest tip devine din ce în ce mai rar, în comparație cu anii trecuți.

Jensen răsfoi mai departe. Închise revista și se uită la ceas. Era nouă și șase.

— Vă rog să vă împachetați obiectele de toaletă și să mă însoțiți, spuse.

Omul cu ochelari aprobă dînd din cap.

— Mai trebuie să vă mărturisesc ceva.

— Ce anume ?

— Că vor primi o scrisoare exact identică mîine dimineață, la aceeași oră. Cînd ați sunat, tocmai mă întorsesem de la poștă.

— De ce ?

— Nu voiam să cedez atît de ușor. Dar de data asta, probabil că nu-și vor mai bate de loc capul.

— Ce știți despre explozibile ?

— Mai puțin decît știe Directorul-general despre opera lui Hegel.

— Adică ?

— Adică nu știu nimic. Nu mi-am făcut niciodată serviciul militar. Încă din tinerețe sînt un pacifist. Chiar dacă aş avea la dispoziție un întreg depozit de arme, tot n-aş fi capabil să înjghebez ceva care ar putea exploda. Mă credeți ?

— Da.

După ce parcurseră jumătate din drumul spre sediul Diviziei Șaisprezece, Inspectorul Jensen spuse :

— V-a trecut vreodată prin minte să aruncați clădirea în aer ?

Omul nu răspunse pînă în clipa cînd trecură de poarta de intrare și pătrunseră în curte.

— Da. Dacă aş fi fost capabil să fabric o bombă și aş fi avut siguranța că nu i se va întîmpla nimănui nici un rău, poate aş fi încercat să arunc în aer clădirea. Pe cînd așa, a devenit o bombă simbolică, ca să spunem astfel.

Cînd mașina se opri, murmură ca și cum ar fi vorbit cu sine însuși :

— Acum v-am povestit, în orice caz, totul. Unui polițist.

Se întoarse către Jensen și adăugă :

— Presupun că procesul va fi public.

— Nu știu, răspunse Jensen.

Închise magnetofonul montat sub panoul de comandă, ieși afară, ocoli mașina și deschise portiera de pe partea opusă. Îl luă pe om cu dînsul, se așeză în biroul lui și chemă la telefon pe șeful Patrulei Civile.

— Ai adresă ?

— Da.

— Ia doi oameni și du-te îndată acolo. Adună toate dovezile materiale pe care le poți descoperi. Urgent !

— Am înțeles.

— Încă ceva.

— Ascult.

— Trimite pe cineva să ia un interogatoriu la camera de izolare. Este vorba de o declarație.

— Am înțeles.

Numai acum se uită din nou la ceas. Era zece fără douăzeci și cinci. Pînă la miezul nopții rămăseseră două ore și douăzeci și cinci minute.

26

— Jensen ? Unde-ai fost pînă acum ?

— Am terminat ancheta.

— De două zile încerc să dau de dumneata. Evenimentele au luat o nouă întorsătură.

Jensen nu spuse nimic.

— Dar ce-ai vrut să spui prin „terminat ancheta“ ?

— Vinovatul a fost descoperit.

Auzi respirația adîncă a Șefului Poliției.

— Persoana a recunoscut ?

— Da.

— Este fapt dovedit ?

— Da.

— În legătură directă cu faptul reclamat ?

— Da.

Părea că Șeful Poliției se gîndea profund la ceva.

— Jensen, conducerea editurii trebuie anunțată îndată.

— Bine.

— Trebuie s-o anunți chiar dumneata. Cred că e bine să le comunici personal această noutate.

— Am înțeles.

— Poate că-i mai bine că nu te-am găsit mai devreme.

— Nu înțeleg.

— Conducerea editurii a luat ieri legătura cu mine. Prin intermediul Ministerului. Ea consideră că este mai bine să fie abandonate orice fel de cercetări. Era gata chiar să-și retragă reclamația.

— De ce ?

— Am impresia că a crezut că ancheta a ajuns la un punct mort. Pe de altă parte, considera că metodele dumitale de lucru sînt supărătoare, că bîjbii prin întuneric și nu faci altceva decît să produci neplăceri unor oameni cu totul nevinovați și, se pare, destul de sus-puși.

— Înțeleg.

— Toată situația a devenit extrem de penibilă. Dar întrucît, trebuie s-o recunosc, n-aveam nici un fel de speranță că vei reuși să duci treaba la bun sfîrșit pînă în termenul stabilit, am considerat că pot să fiu de acord cu propunerea lor. Ministrul m-a întrebat de-a dreptul dacă ai vreo șansă. Am fost obligat să răspund că nu. Dar acum...

— Acum ?

— Acum totul capătă un alt aspect, după cîte văd eu.

— Da. Mai este ceva.

— Ce anume ?

— Omul a expediat o nouă scrisoare de amenințare, identică cu prima. Trebuie să ajungă mîine la destinație.

— Este inofensivă ?

— Probabil.

— Ei bine, dacă nu este, ne aflăm într-o situație unică. Am arestat pe vinovat cu șaisprezece ore înainte de comiterea crimei.

Jensen nu spuse nimic.

— Cel mai important lucru în clipa de față este să-i informăm pe cei din conducerea editurii. Trebuie să pui mîna pe ei acum, în noaptea asta. Pentru binele dumitale personal.

— Am înțeles.

— Jensen.

— Ascult.

— Ai făcut o treabă bună. La revedere.

Jensen lăsă receptorul în furcă ; apoi, după mai puțin de zece secunde, îl duse iar la ureche. În timp ce forma numărul, putea auzi urlete isterice, tînguitoare, venind din curte.

Avu nevoie de cinci minute ca să descopere în care dintre vilele sale din afara orașului se află Șeful Concernului.

După alte cinci minute reuși să obțină legătura. Persoana cu care vorbi era, evident, un servitor.

— Problema este foarte importantă.

— Domnul nu poate fi deranjat.

— E urgent.

— Nu pot face nimic. A suferit un accident.

— Există telefon în dormitorul lui ?

— Desigur.

— Dă-mi legătura.

— Regret mult, dar nu pot. A suferit o cădere...

— Îmi dau seama. Vreau să vorbesc cu cineva din familie.

— Doamna nu este acasă.

— Când se întoarce ?

— Nu știu.

Jensen puse receptorul în furcă și se uită la ceas. Era zece și un sfert.

Supa și brânza pe care le înghițise îi produsese arsuri la stomac și după ce își scoase pardesiul se duse la spă-lător și bău o cană de bicarbonat.

Vila se afla la vreo patruzeci de kilometri spre est, lângă un lac, într-o zonă unde vegetația rămăsese neatinsă. Jensen conduse rapid, cu sirena funcționând din plin, par-curgînd distanța în mai puțin de douăzeci și cinci de mi-nute.

Opri la o oarecare distanță de casă și așteptă cînd agen-tul din Patrula Civilă se ivi din întunerie, apoi coborî geamul de la mașină.

— S-a întîmplat vreun accident acolo ?

— Da... un accident. Oricum, se pare că e la pat. Dar n-am văzut nici un medic. S-a petrecut acum cîteva ore.

— Exact cînd ?

— A fost pe la... oricum, pe înserat.

— Știi ce s-a întîmplat ?

— Da, știu precis. Mă aflu într-un punct bun de ob-servație. Nu puteam fi văzut, dar puteam urmări întreaga terasă din partea din față a casei și interiorul camerei de la parter, la fel și scările ce duc la dormitorul lui. Pînă și ușa de la dormitor.

— Ce s-a întîmplat ?

— Au avut musafiri. Cu copii mici. Cu ocazia *week-end*-ului, așa cred.

Tăcu câteva momente.

— Ei !

— Copii mici, poate din străinătate, continuă gânditor agentul. Deci, copiii se jucau pe terasă, iar el ședea împreună cu o parte din oaspeți în camera mare, bînd un lichior. Așa cred, dar destul de moderat, după cum am putut să-mi dau seama.

— Revino la subiect.

— Atunci a apărut un viezure pe terasă.

— Și ?

— Se rătăcise. Copiii au început să țipe și viezurele nu mai știa pe unde să scape. În jurul terasei e o balustradă, și animalul, înnebunit, alerga în toate direcțiile. Copiii urlau din ce în ce mai tare.

— Spune mai departe.

— Nu erau servitori prin apropiere. Și nici un bărbat, în afară de dînsul. Cu excepția mea, bineînțeles. S-a sculat, a ieșit pe terasă și s-a uitat la viezurele care alerga de colo pînă colo. Copiii țipau și mai puternic. În primul moment a ezitat puțin, apoi s-a îndreptat spre viezure și i-a tras un picior ca să-l gonească. Viezurele și-a întors brusc capul și, mi s-a părut, i-a atins piciorul cu botul. Apoi a dispărut.

— Și Patronul ?

— S-a întors în casă, dar nu s-a mai așezat, ci a urcat încet treptele. Apoi l-am văzut cum a deschis ușa spre camera lui și s-a prăbușit chiar în prag. Părea că geme și își chema soția. Ea s-a repezit la dînsul și l-a ajutat să se întindă pe pat. A închis ușa, dar cred că l-a ajutat să se dezbrace. A ieșit și s-a întors, o dată sau de două ori, cu diverse lucruri — o ceașcă, poate cu un termometru, n-am putut vedea prea bine.

— Animalul l-a mușcat ?

— N-aș putea spune că l-a mușcat. Mai curînd aș zice că s-a speriat. Curios...

— Ce anume ?

— Viezurele. Curios că tocmai în anotimpul ăsta... De obicei, aceste animale hibernează toată iarna. Mi-amintesc despre asta dintr-o emisiune de la televizor.

— Lasă informațiile inutile.

— Da, domnule.

— Din acest moment, te poți întoarce la preocupările dumitale obișnuite.

— Da, domnule.

Omul își răsuci binoclul.

— A fost o treabă foarte încurcată, ca să spun așa.

— Evită informațiile inutile. Încă ceva.

— Da, domnule.

— Felul în care prezinți raportul lasă foarte mult de dorit.

— Da, domnule.

Jensen merse pe jos pînă la intrare, unde îi deschise o fată. O pendulă din casă suna ora unsprezece. Rămase așteptînd cu pălăria în mînă. După cinci minute, apărură soția Patronului.

— La ora asta ? întrebă ea pe un ton arogant. Soțul meu a suferit un accident și este în pat.

— Chestiunea este importantă. Și urgentă.

Femeia sui grăbită scările. Cîteva minute mai tîrziu se întoarse și-i spuse :

— Dacă vreți să folosiți telefonul de aici, puteți vorbi cu dînsul. Dar cît mai scurt, vă rog.

Jensen ridică receptorul.

Patronul părea epuizat, dar vocea sa era puternică și sigură.

— A, da. Și l-ați arestat ?

— Este reținut.

— Unde se află ?

— Pentru următoarele trei zile, la sediul Diviziei Șaisprezece.

— Splendid. E sigur că sărmanul om are un deranjament mintal.

Jensen nu spuse nimic.

— Ați mai aflat și altceva cît ați condus cercetările ?

— Nimic interesant.

— Splendid. Vă doresc noapte bună.

— Mai am ceva să vă spun.

— Cît mai scurt, vă rog. Ați sosit foarte tîrziu și am avut o zi extenuantă.

— Înainte ca acest om să fie reținut, se pare că a expediat o altă scrisoare anonimă.

— A, așa ? Știți ce cuprinde ?

— După cum spune el, este identică cu precedentă. Tăcerea care se așternu se prelungi alît, încît Jensen începuse să creadă că s-a terminat conversația. Cînd Patronul vorbi din nou, vocea sa era cu totul alta.

-- Amenință din nou că a pus o bombă ?

— Da.

--- A avut posibilitatea să se strecoare și să ascundă o încărcătură explozivă undeva, prin clădire ?

-- Este foarte puțin probabil.

--- Dar această posibilitate poate fi cu totul exclusă ?

-- Sigur că nu. Cu toate acestea, poate fi considerată foarte puțin probabilă.

Tonul Patronului deveni gînditor. După o nouă pauză, care dură treizeci de secunde, termină conversația spunînd :

--- Este evident că omul nu-i zdravăn. Toată această treabă pare extrem de neplăcută. Dar dacă ar trebui luate anumite măsuri, nu cred că s-ar putea lua decît mîine. Vă doresc noapte bună.

Jensen conduse mașina mai încet, încît pe la miezul nopții încă mai avea de făcut cîtiva kilometri pînă să ajungă la marginea orașului. Curînd după aceasta, fu depășit de o mașină mare, neagră. Semăna mult cu mașina Patronului, dar nu putea fi sigur.

Ajunse acasă tocmai la ora două dimineața.

Era obosit și flămînd și nu avea acel sentiment de satisfacție pe care-l simțea totdeauna cînd rezolva un caz.

Se dezbracă pe întuneric, se duse în bucătărie și-și turnă o porție considerabilă dintr-o băutură alcoolică. Goli paharul dintr-o singură înghițitură, stînd dezbrăcat lîngă chiuvetă, îl clăti și se duse la culcare.

Inspectorul-șef Jensen adormi imediat. Ultima impresie conștientă care-l străbătu fu o senzație de izolare și de nemulțumire.

În clipa cînd deschise ochii, Jensen era complet treaz. Ceva îl trezise, dar nu-și dădea seama ce anume. Nu era nici un eveniment produs în afara lui, cum ar fi un strigăt sau soneria telefonului. Mai curînd, în somnul lui pătrunsese un gând clar și ascuțit, ca lumina unui fulger, dar care se dezintegrase de îndată ce deschisese ochii.

Rămase întins pe spate în patul său, cu privirile ațintite în tavan. După un sfert de oră se sculă și se duse în bucătărie. Ceasul electric arăta șapte fără cinci. Era luni.

Jensen scoase o sticlă cu apă minerală din frigider, turnă din ea și rămase în picioare la fereastră, cu paharul în mîna. Priveliștea din fața sa era cenușie, aspră și pustie.

Bău apa minerală, se duse în camera de baie și umplu cada, își scoase pijamaua și se cufundă în apă. Rămase întins în cadă pînă simți că apa se răcise, apoi se ridică, făcu un duș, se șterse bine și se îmbracă.

Nu-și pierdu timpul cu cititul ziarelor de dimineață, ci mîncă trei pesmeți cu sirop de miere. Gustarea nu-i ajută prea mult și foamea îi crescuse, torturîndu-l sălbatic.

Deși merse cu o viteză moderată pe autostradă, fu gata să treacă peste un stop pe roșu, de lingă pod, și fu obligat să frîneze brusc. Mașinile din spate îl dojeniră claxonîndu-l în unison.

Exact la opt și jumătate intră în biroul lui, iar două minute mai tîrziu sună telefonul.

— L-ai găsit ?

— La telefon. Nu se simțea bine. Era în pat.

— Ce s-a întîmplat cu el ? Era bolnav ?

— L-a speriat un viezure.

Șeful Poliției tăcu vreo cîteva minute și Jensen ascultă obișnuita lui respirație neregulată.

— Oricum, nu putea fi ceva prea serios. Astăzi, dis-de-dimineață, a plecat cu avionul în străinătate, împreună cu vărul său, la nu știu ce congres.

— Și ?

— Nu pentru asta te-am sunat. Voiam să-ți comunic că de data asta ai scăpat de toate grijile. Cred că ai declarațiile ?

Jensen răsfoi printru hîrțiile de pe masa sa de lucru.

— Da, spuse el.

— Procurorul s-a ocupat cu precădere de afacerea asta. În circa zece minute oamenii săi vin să-l ridice pe autorul scrisorii și să-l ducă la arestul preventiv. Expediază rapoartele și documentele în legătură cu cazul.

— Am înțeles.

— De îndată ce Procurorul va prelua răspunderea pentru acest om, poți să consideri afacerea închisă și s-o treci în registru. După aceea, dumneata și cu mine, amîndoi, putem uita fericiți tot ce s-a întîmplat.

— Am înțeles.

— Bine, Jensen. La revedere.

Agenții de la biroul Procurorului fură punctuali. Jensen privi pe fereastră, urmărindu-i cum îl urcă pe om în mașina lor. Omul cu pălăria de catifea și pardesiul cenușiu-pestriț părea foarte calm : se uita atent în jurul său, prin curtea asfaltată. Nu se putea vedea nimic decît găleți, și furtunuri de cauciuc, și o pereche de oameni din echipa sanitară în salopetele lor galbene ca pucioasa.

Ambii agenți se părea că-și luaseră rolul în serios. Nu pusese rătușe omului, nici nu-l țineau de mîini, dar îl încadraseră strîns pe ambele părți și Jensen observă că unul din ei ținea mîna dreaptă tot timpul în buzunarul pardesiului. Probabil că era nou în meseria asta.

Jensen rămase în picioare, privind mult timp pe fereastră după ce mașina ieși din curte. Apoi se așeză la birou, scoase notesul cu arcu spiralat și reciti însemnările adunate în cursul anchetei. De cîteva ori se opri, făcînd pauze lungi sau întorcînd cîteva pagini înapoi, ca să citească încă o dată vreo însemnare care i se păruse interesantă.

Cînd ceasul din perete anunță ora unsprezece, puse jos notesul și rămase aproape zece minute cu ochii îndreptați asupra lui. După aceea băgă carnețelul într-un plic

cafeniu și îl sigilă. Scrise un număr pe plic și-l puse în sertarul cel mai de jos de la biroul său.

Inspectorul-șef Jensen se sculă și coborî în camera unde se afla bufetul, răspunzînd automat la salutarile subalternilor pe care îi întâlnea.

Comandă un prînz obișnuit, își luă tava încărcată și se așază la o masă din colț, rezervată pentru el.

Meniul consta din trei felioare subțiri de carne, două cepe prăjite, cinci cartofi fierți și o foaie-fieșcăită de salată verde, toate acoperite cu un strat gros de sos alb. De asemenea, pe tavă se mai găsea o sticlă cu lapte, cinci felii de pîine uscată, o porție de legume cu grăsimi și vegetale vitaminizate, o bucată de brînză, o ceașcă de cafea neagră și o prăjitură lipicioasă cu puțină înghețată deasupra.

Mîncă fără grabă, mestecînd sistematic și lăsînd impresia unui om care se gîndea cu totul la altceva, ca și cum cînsurarea prînzului n-ar fi avut nici o legătură cu el.

După ce termină de mîncat, își curăță cu grijă dantura. Apoi rămase șezînd, fără să facă o mișcare, cu spatele drept și cu pumnii strînși, sprijiniți de marginea mesei. Părea că nu se uită la nimic, iar cei ce treceau pe lîngă masa lui nu reușeau să-i prindă privirea.

După o jumătate de oră, se întoarce în camera sa și se așază la birou. Răsfoi rapoartele obișnuite în legătură cu ultimele date despre sinucideri și alcoolism, și trase din grămada de hîrtii o foaie dactilografiată. Încercă să citească, dar nu reuși să se concentreze.

Trupul i se acoperi cu o sudoare rece, iar procesul său de gîndire începu să devină tot mai nedisciplinat, trecînd peste bariere pe care rareori își permitea să le forțeze.

Prînzul reprezenta prea mult pentru sărmanul său stomac distrus.

Puse jos raportul pe care-l ținea în mîină, se ridică, străbătu camera și se îndreptă spre toaletă.

Inspectorul-șef Jensen închise ușa în urma sa, își introduse două degete de la mîna dreaptă în gură pînă în fundul gîtului, și vomă. Conținutul stomacului său avea un gust acru și curînd accesul de vomă se opri de la sine.

Îngenunche în fața scaunului de la toaletă și se cramponă de el, iar în clipa în care rămase așa, agățat, prin minte îi străfulgeră că acum oricine ar putea să intre și

să-l împuște din spate. Dacă omul cu prieina ar avea un revolver bun, partea posterioară a craniului ar fi făcută bucăți, iar el s-ar prăbuși înainte peste scaun și va fi găsit în această poziție.

Cînd convulsiile ajunseră la capăt, gîndurile sale reveniră la normal.

După ce se spală, își umezi cu apă rece ceafa și încheieturile mîinilor. Apoi își pieptănă părul, își perie și aranjă haina și se înapoie la el în birou.

Jensen tocmai luase loc pe scaun cînd sună telefonul. Ridică receptorul și, din obișnuință, aruncă o privire pe ceas. Era ora unu și opt minute.

— Jensen ?

— Da.

— Au primit scrisoarea, întocmai cum ai spus.

— Aha !

— Directorul-general tocmai a luat legătura cu mine. Părea îngrijorat și șovăitor.

— De ce ?

— După cum ți-am mai spus, ambii reprezentanți ai conducerii sînt plecați în străinătate. Așa că întreaga răspundere a rămas pe umerii lui și se pare că n-a primit nici un fel de instrucțiuni precise.

— Instrucțiuni, pentru ce ?

— Ce măsuri trebuie luate. Probabil că nici n-a fost informat despre noua scrisoare. A căzut pe capul lui ca o bombă, ca să spun așa. Am impresia că nici nu știa că vinovatul a fost descoperit.

— Înțeleg.

— M-a întrebat de nu știu cîte ori dacă sînt sigur sută la sută că nu există nici o încărcătură explozivă ascunsă pe undeva, prin clădire. I-am spus că riscul să existe așa ceva este extrem de redus. Dar ca să garantez, indiferent ce-ar fi, ca să-i dau asigurări sută la sută... dumneata ai fi sigur ?

— Nu.

— În orice caz, dorește să-i venim în ajutor în cazul unei situații neprevăzute. În nici un caz nu-i putem refuza cererea.

— Înțeleg.

— Jensen !

— Ascult !

— Nu există nici un motiv ca să te deplasezi personal pînă acolo. Ai avut o săptămînă îngrozitoare și, de data asta, întreaga treabă este mai curînd o chestiune formală. De asemenea...

Se opri scurt.

— De asemenea, Directorul-general nu parea de loc încîntat să te revadă. Pentru moment însă, putem lăsa la o parte acest aspect al problemei.

— De acord.

— Trimite aceleași forțe ca și rîndul trecut. Adjunctul dumitale știe acum ce are de făcut. Lasă-l pe el să conducă întreaga operație.

— Am înțeles.

— Bineînțeles că, dacă te interesează, poți să conduci operația prin radio. În cazul acesta mă bazez pe discreția dumitale.

— Am înțeles.

— Te rog, nu trebuie să interpretezi aceasta ca o lipsă de încredere, sper că înțelegi. Dar nu există nici un motiv să nu dăm dovadă de o anumită flexibilitate, atunci cînd se ivește ocazia.

— Înțeleg.

Jensen puse în funcțiune sistemul de alarmă, în timp ce dădea instrucțiunile corespunzătoare șefului Patrului Civile.

— Fii discret. Evită orice agitație.

— Da, domnule.

Puse receptorul în furcă și auzi soneria de alarmă răsunînd prin întreaga clădire.

După nouăzeci de secunde, mașinile ieșiră pe poartă. Era ora unu și douăsprezece.

Mai mult de un minut rămase nemișcat, acolo unde se afla și încercă să-și adune gîndurile. Apoi se sculă și porni grăbit spre stația de radio din sediul poliției. Agentul de serviciu de la panoul de comandă se sculă și luă poziția de drepti. Jensen se așeză în locul lui.

— Unde te găsești ?

— La două blocuri de Palatul Sindicatelor.

— Oprește sirenele de alarmă de îndată ce ajungi în piață.

— Am înțeles.

Vocea lui Jensen era calmă și normală. Nă se uita la ceas. Planul fusese stabilit. Șeful Patrului Civile urma să pătrundă în clădire la ora unu și douăzeci și șase.

— Tocmai am trecut de piață. De aici pot să văd și clădirea.

— Nici un om în uniformă să nu fie în interiorul sau în imediata apropiere a clădirii.

— Am înțeles.

— Pune câte un pichet de oameni la trei sute de metri de clădire, în ambele sensuri ale drumului de acces.

— Am înțeles.

— Mărește distanța dintre vehicule.

— S-a făcut.

— Respectă programul de săptămîna trecută.

— Am înțeles.

— Ia legătura cu mine de îndată ce poți să-ți dai seama de situația reală. Aștept aici.

Jensen privi în tăcere spre panoul de comandă al stației de radio.

Clădirea era una dintre cele mai înalte din întreaga regiune și, datorită amplasării sale, putea fi văzută din orice punct al orașului. Totdeauna o vedeai deasupra ta și din orice direcție ai fi venit, părea că tocmai acolo este capătul drumului ce l-ai parcurs. Clădirea avea o bază patrată și treizeci de etaje. Pe fiecare față se găseau patru sute cincizeci de ferestre și un ceas alb cu limbi roșii. Suprafața exterioară era acoperită cu ceramică glazurată, albastru-închis în partea de jos, devenind din ce în ce mai deschis pe măsură ce privirile se ridicau mai sus. Când șeful Patrului Civile se uită afară prin geamul mașinii, păru că întreaga clădire țîșnește din pămînt ca o coloană gigantică ce crește spre cerul rece primăvărat, fără nori.

— Am ajuns. Terminat mesajul.

— Terminat mesajul.

Jensen se uită la ceas. Era unu și douăzeci și șapte. Operatorul de la radio închise aparatul.

Jensen nu se mișcă și nici nu-și luă ochii de pe ceasul din perete. Minutarul înghițea timpul cu mici smucituri rapide.

În cameră domnea liniște deplină. Fața lui Jensen avea o expresie concentrată, cu pupilele contractate și cu o rețea fină de cute în jurul ochilor. Operatorul nu-și lua ochii de la superiorul lui.

Unu și treizeci și patru... treizeci și cinci... treizeci și șase... treizeci și șapte...

Difuzorul hîrîi. Jensen nu se mișcă.

— Inspectorul Jensen ?

— Da.

— Am văzut scrisoarea. Este clar că a fost întocmită de aceeași persoană. Aceleași litere și totu-i la fel. Diferă numai hîrtia.

— Continuă.

— Omul cu care am stat de vorbă, Directorul-general, era extrem de nervos. Se vede cît de colo că-i înspăimîntat de moarte să nu se întîmple ceva în timp ce șefii lui mai mari sînt plecați.

— Și ?

— Se evacuează întreaga clădire, la fel ca și rîndul trecut. Patru mii și o sută de persoane. Evacuarea a început.

— Unde te găsești ?

— Afară. Lîngă intrarea principală, prin care iese un puhoi de oameni.

— Pompierii ?

— În stare de alarmă. O mașină cu pompieri. Va fi de ajuns. Scuzați-mă... trebuie să organizez barierele. Mă întorc.

Auzi cum șeful Patrului Civile dădea cuiva ordine. Apoi se așternu liniște.

Unu și patruzeci și șase. Jensen continua să șadă în aceeași poziție. Expresia feței sale rămăse neschimbată.

Unu și cincizeci și două. Difuzorul hîrîi din nou

— Jensen ?

— Da.

— Șuvoiul s-a mai subțiat. De data asta a mers mai repede. Aștia trebuie să fie ultimii care ies.

— Care-i situația ?

— Toate-s în ordine. Eficiența barierelor este de sută la sută. S-a susținut că s-a spart o conductă de termoficare. Mașina pompierilor a sosit și ea. Totu-i în ordine.

Vocea șefului de la Patrula Civilă suna calmă și sigură. Era perfect liniștită.

— Doamne, cîtă mulțime de oameni. Ca un furnicar. Au ieșit cu toții.

Ochii lui Jensen urmăriră minutarul. Un pas, încă unul, încă unul. Era unu și cincizeci și cinci.

Operatorul radio căscă prelung.

— Noroc că nu plouă, zise șeful Patrului Civile.

— Evită informa...

Inspectorul-șef Jensen tresări și se ridică pe jumătate de pe scaun.

— A părăsit toată lumea clădirea? Vreau un răspuns precis.

— Da, cu excepția micului Departament Special. Se consideră că este foarte bine protejat și dificil de evacuat într-un timp atît de...

Pasiența a ieșit! Vedea totul cu o limpezime de cristal, ca într-o străfulgerare de magneziu. Jensen se așeză la loc în timp ce celălalt continua să vorbească.

— Unde te afli?

— Afară, chiar lângă...

— În holul de la intrare. Repede.

Lumina fulgerului dispăruse. Jensen știa acum ce gîndise în acea fracțiune de secundă cînd se trezise azi-dimineață.

— Da, domnule.

— Fugi. Telefonul. De pe biroul portarului. Formează numărul Departamentului Treizeci și Unu. E o listă cu numere în fața dumentale.

Liniște. Era unu și cincizeci și șase.

— Telefonul e mort... numărul...

— Ascensoarele?

— Întreg sistemul electric este întrerupt, ca și telefoanele, totul...

— Scările? Cît ar dura?

— Nu știu. Zece minute...

— Ai vreun om în clădire?

— Doi, dar numai pînă la etajul patru.
— Să coboare. Nu răspunde. N-ai timp.
Ora unu și cincizeci și șapte.
— Coboară.
— Unde-i mașina pompierilor ?
— La intrarea principală. Oamenii mei au coborît.
— Trimite mașina pompierilor după colț, spre clădirile anexe.

— S-a făcut.
Ora unu și cincizeci și opt.
— Treci imediat la adăpost. În spatele anexelor. Fugi.
Repede.

Pîrîituri zgomotoase. Un gîfîit.
— Clădirea-i goală ?
— Da... afară de ăia... treizeci și unu...
— Știu. Stai lipit de perete, într-un unghi mort pentru obiectele ce pot cădea de sus. Deschide larg gura. Ai grijă să nu-ți muști limba. Terminat mesajul.

Ora unu și cincizeci și nouă.
Jensen deconectă aparatul de radio.
— Anunță alarmă generală, spuse el adresîndu-se operatorului radio. Și nu uita serviciul de elicoptere. Urgent !
Inspectorul-șef Jensen se sculă și se duse la biroul lui. Se așeză la masa lui de lucru și așteaptă. Seda perfect nemîșcat și se întreba dacă zgomotul produs de explozie se va auzi pînă la el.

TIPARUL EXECUTAT LA ?

COMBINATUL POLIGRAFIC „CASA SCINTEII“
Cda. 90 407

Coli : 10

Per Wahlöö (născut în 1926) este astăzi unul dintre cei mai de seamă scriitori suedezi, nuvelist și romancier.

CRIMA DE LA ETAJUL 31, roman satiric și totodată polițist, este scris într-un stil original, perfect adecvat acțiunii rapide, pline de fantezie, de neprevăzut și de suspensă, care se petrece în lumea presei.

În seria „ENIGMA“

sub tipar :

Ellery Queen

Gaston Leroux

Boileau-Narcejac

Noël Calef

Georges Simenon

Josef Skvorecky

LOVITURA DE GRAȚIE

MISTERUL CAMEREI GALBENE

COMLOT

ASCENSOR SPRE EȘAFOD

MAIGRET ȘI HOȚUL LENEȘ

TRISTEȚEA LOCOTENENTULUI

BORUVKA

Editura pentru Literatură Universală

Lei 4,25